

คู่มือการจัดการเรียนรู้ สิทธิมนุษยชนศึกษา ระดับประถมศึกษาตอนปลาย

(ภาพประกอบหน้าปกโดย เด็กชายธนโชติ อิศาสตร์ ชั้น ป.5 โรงเรียนมหาไถ่ศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ)

คู่มือการจัดการเรียนรู้สิทธิมนุษยชนศึกษา
ระดับประถมศึกษาตอนปลาย

ชื่อหนังสือ	คู่มือการจัดการเรียนรู้สิทธิมนุษยชนศึกษา ระดับประถมศึกษาตอนปลาย
ISBN	978-616-8274-00-2
พิมพ์ครั้งที่	มกราคม 2563
จำนวนพิมพ์	1,000 เล่ม
จัดพิมพ์โดย	สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา 5 ธันวาคม 2550 อาคารรัฐประศาสนภักดี (อาคารบี) ฝั่งทิศใต้ ชั้น 6 และ 7 120 หมู่ที่ 3 ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ 10210 โทรศัพท์ 02 141 3800 โทรสาร 0 21439574 สายด่วนร้องเรียน 1377 อีเมล: help@nhrc.or.th
ข้อมูลเพิ่มเติม	www.nhrc.or.th

บทนำและความเป็นมา

“ ในสถานที่เล็ก ๆ ใกล้บ้านเล็กและใกล้มากจนไม่สามารถมองเห็นได้ ในแผนที่โลก สถานที่เล็ก ๆ แห่งนั้น เป็นโลกของปัจเจกบุคคล เป็นละแวกบ้าน ที่บุคคลอยู่อาศัยเป็นโรงเรียน หรือวิทยาลัยที่บุคคลได้เข้าเรียน เป็นโรงงาน ไร่ นา หรือสำนักงาน ที่บุคคลทำงาน สถานที่เหล่านี้เป็นที่ซึ่งบุรุษ สตรี และเด็กทุกคน ต่างมองหาความยุติธรรมที่เท่าเทียมกัน โอกาสที่เท่าเทียมกัน ศักดิ์ศรีที่เท่าเทียมกัน โดยปราศจากการแบ่งแยก ถ้าสิทธิเหล่านี้ไม่มีความหมายอยู่ ณ สถานที่นั้น ๆ สิทธิเหล่านี้ก็จะมีความหมายเพียงน้อยนิดในทุกแห่ง ถ้าพลเมืองไม่ช่วยกันยืนหยัด ปกป้องสิทธิเหล่านี้ให้อยู่ใกล้บ้าน ก็เปล่าประโยชน์ที่จะให้เกิดความก้าวหน้าในโลก ที่กว้างใหญ่ขึ้น”

คำกล่าวข้างต้นเป็นของ นางเอลิเนอร์ รูสเวลท์ ภริยาอดีตนางประธานาธิบดีแฟรงคลิน ดี รูสเวลท์ ของสหรัฐอเมริกา ที่กล่าวไว้เมื่อครั้งมีการยกร่างปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ซึ่งต่อมาที่ประชุมสมัชชาสหประชาชาติอันประกอบด้วย ประเทศสมาชิกทั่วโลกจำนวน 48 ประเทศ รวมถึงประเทศไทยได้มีข้อมติรับรองปฏิญญาว่าด้วยสิทธิมนุษยชน เมื่อวันที่ 10 ธันวาคม พ.ศ. 2491 (ค.ศ. 1948) ถือเป็นจุดเริ่มต้นภายหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ลึนสุดลง ที่บรรดาเหล่าสมาชิกประเทศในโลกได้สร้างเอกสารประวัติศาสตร์ร่วมกัน เพื่อมุ่งหวังให้เกิดหลักการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนแก่พลเมืองทั่วโลก

ในโลกใบนี้ เราทุกคนล้วนเติบโตมาบนพื้นฐานของความแตกต่างหลากหลาย ทั้งเชื้อชาติ ศาสนา ภาษา วัฒนธรรม เราอาจมีแนวความคิด ความเชื่อ ฐานะ รูปลักษณ์ ร่างกายที่แตกต่างกัน สิ่งเหล่านี้ไม่ใช่สิ่งที่ผิดปกติ ไม่ใช่ความน่ากลัวที่เราจะต้องแบ่งแยก กีดกัน แบ่งพรรคแบ่งพวก หากแต่เป็นธรรมชาติของความหลากหลาย ซึ่งเราทุกคนสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข หากเรายึดมั่นในคุณค่าของ “สิทธิมนุษยชน” อันเป็นคุณธรรมสากล ซึ่งประกอบด้วย หลักการพื้นฐานอันมุ่งหวังให้เพื่อนมนุษย์พึงกระทำต่อกัน 4 ประการ ได้แก่

1. การเคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์
2. การเชื่อมั่นในความเท่าเทียมของบุคคล โดยปราศจากการแบ่งแยก
3. การศรัทธาในสิทธิและเสรีภาพของบุคคล
4. การปฏิบัติต่อผู้อื่นในฐานะที่เป็นเพื่อนมนุษย์เช่นเดียวกัน

หลักการสิทธิมนุษยชนพื้นฐาน 4 ประการดังกล่าว ยังถือเป็นหลักการสำคัญในปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนซึ่งถือกำเนิดขึ้น เพื่อให้ทุกคนได้เรียนรู้และเข้าใจร่วมกันในหลักการสิทธิมนุษยชน จนนำไปสู่การยอมรับและเกิดเป็นวัฒนธรรมการเคารพสิทธิมนุษยชนขึ้นในที่สุดและเป็นหัวใจสำคัญยิ่งที่เราทุกคนควรจะได้ตระหนักและนำมาปรับใช้ในบริบทของตนเอง โดยเฉพาะครูบาอาจารย์ ซึ่งเป็นผู้มีบทบาทสำคัญยิ่งต่อการก่อร่างสร้างฐานอันมั่นคงให้แก่สังคมโดยการปลูกฝังให้เด็กและเยาวชนได้เรียนรู้และตระหนักถึงคุณค่าของสิทธิมนุษยชนผ่านการประยุกต์ใช้ในบทเรียน กิจกรรมการเรียนการสอน และวิถีชีวิตประจำวัน

และเนื่องด้วยความสำคัญในการส่งเสริมสิทธิมนุษยชนตามหลักการสากล รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 จึงได้บัญญัติให้มืองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ ได้แก่ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ โดยมีหน้าที่และอำนาจสำคัญประการหนึ่งตามมาตรา 247 (5) ในการสร้างเสริมทุกภาคส่วนของสังคมให้ตระหนักถึงความสำคัญของสิทธิมนุษยชน มีหน้าที่และอำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. 2560 มาตรา 27 (1) (2) และ (3) ในการส่งเสริม สนับสนุน ให้ความร่วมมือแก่บุคคล หน่วยงานของรัฐ และภาคเอกชน ในการศึกษา วิจัย เผยแพร่ความรู้และพัฒนาความเข้มแข็งด้านสิทธิมนุษยชน ส่งเสริม เผยแพร่ให้เด็ก เยาวชน รวมทั้งประชาชนทั่วไปตระหนักถึงสิทธิมนุษยชนของแต่ละบุคคลที่ทัดเทียมกัน และการเคารพในสิทธิมนุษยชนของบุคคลอื่น ซึ่งอาจแตกต่างกันในทางวัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิต และศาสนา

ทั้งนี้ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติในฐานะสถาบันด้านสิทธิมนุษยชนระดับชาติ ตามที่กล่าวมาได้เล็งเห็นว่า การจะส่งเสริมสิทธิมนุษยชนศึกษาให้องกงามยั่งยืนนั้น จะต้องเร่งให้เกิดแนวทางอย่างเป็นระบบในการสร้างเสริมสิทธิมนุษยชนในสถานศึกษาทั่วประเทศ โดยการร่วมมือกับกระทรวงศึกษาธิการซึ่งกำกับดูแลสถานศึกษาในสังกัดกว่า 30,000 แห่ง มีบุคลากรทางการศึกษา กว่า 400,000 คน

ซึ่งทำหน้าที่สนับสนุนและให้การศึกษาระดับขั้นพื้นฐานแก่เด็กนักเรียนในประเทศไทยกว่า 7,000,000 คน ดังนั้น คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ โดยสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติจึงได้จัดทำ บัญชีความร่วมมือการส่งเสริมด้านสิทธิมนุษยชนกับกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อร่วมกันพัฒนาคู่มือ การจัดการเรียนรู้สิทธิมนุษยชนศึกษา เพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

จากความมุ่งหมายดังกล่าว ทำให้เกิดการร่วมมือกันของภาคีเครือข่ายอันประกอบด้วย คณะทำงาน ด้านส่งเสริมการเคารพสิทธิมนุษยชน ผู้ชำนาญการ ตลอดจนผู้ทรงคุณวุฒิด้านสิทธิมนุษยชนศึกษา ในคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน คณะครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาจากกระทรวงศึกษาธิการ อาจารย์จากสถาบันสิทธิมนุษยชนและสันติศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล และบุคลากรจาก มูลนิธิฟรีดริช เนามัน ประเทศไทย ร่วมกันดำเนินการจัดทำคู่มือการจัดการเรียนรู้สิทธิมนุษยชนศึกษา ได้ใช้เป็นแนวทาง ในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านสิทธิมนุษยชน โดยยึดโยงกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ในระดับ ประถมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย ไปจนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย รวมถึงการปลูกฝัง เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนแทรกไปในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 โดยกระบวนการจัดทำประกอบด้วยการประชุมร่วมกันเพื่อระดมความคิดเห็น การจัดทำ ตลอดจน การนำเสนอ มีการนำไปปรับปรุง แก้ไขในภายหลัง อีกทั้งยังมีการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อรับฟังข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะต่อร่างเอกสารดังกล่าว จากคณะครู อาจารย์ ทั้งในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล เพื่อให้ เอกสารผ่านการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องและเกิดความสมบูรณ์มากที่สุด

โดยหวังว่าจะทำให้เด็ก เยาวชนซึ่งเป็นอนาคตและพลังที่จะขับเคลื่อนประเทศในภายภาคหน้า ได้เกิดการเรียนรู้สิทธิมนุษยชนอย่างมีส่วนร่วม มีความรู้ ความเข้าใจและตระหนักว่าหลักการสิทธิมนุษยชน ทั้งการเคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ การเชื่อมั่นในความเท่าเทียมของบุคคล โดยปราศจากการแบ่งแยก การศรัทธาในสิทธิและเสรีภาพของบุคคล และการปฏิบัติต่อผู้อื่นในฐานะที่เป็นเพื่อนมนุษย์เช่นเดียวกัน โดยยึดอยู่บนธรรมชาติของความแตกต่างหลากหลายนั้นแท้จริงไม่ใช่แนวคิดตะวันตกที่ไกลตัว หากแต่ หลักการต่าง ๆ ที่ปรากฏในปรัชญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ล้วนแต่สอดคล้องกับค่านิยมอันดีงาม ของสังคมไทย อาทิ ความเมตตา กรุณา ความมีน้ำใจ การแบ่งปัน ความปรองดอง เหล่านี้เป็นส่วนหนึ่ง ที่เราพบเจอในวิถีชีวิตประจำวันทั้งสิ้น

โดยท้ายที่สุด คณะกรรมการสัทธิษิณษุขชนแห่งชาติและภาคีเครือข่ายมุ่งหวังว่า คู่มือการจัดการเรียนรู้สัทธิษิณษุขชนศึกษาเล่มนี้ จะทำให้ผู้เกี่ยวข้องทั้งครูผู้สอนและผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจ ทักษะทัศนคติด้านสัทธิษิณษุขชนติดตัว สามารถบูรณาการสัทธิษิณษุขชนให้เข้าไปปรากฏอยู่ในวิถีปฏิบัติประจำวัน ทั้งภายในห้องเรียนและนอกห้องเรียน นำไปปรับประยุกต์ให้เหมาะสมกับบริบทในครอบครัว โรงเรียน ชุมชน และสังคม เพื่อนำไปสู่การสร้างวัฒนธรรมการเคารพสัทธิษิณษุขชนในสังคมไทยได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนสืบไป

สารบัญ

เรื่อง

แนวทางการนำคู่มือการจัดการเรียนรู้เรื่องสิทธิมนุษยชนศึกษาไปใช้	11
โครงสร้างและองค์ประกอบของคู่มือการจัดการเรียนรู้เรื่องสิทธิมนุษยชนศึกษา	17

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 สิทธิของหนู	25
-----------------------------------	----

กิจกรรมที่ 1 สิทธิที่จะมีชีวิต	27
--------------------------------	----

กิจกรรมที่ 1.1 อยู่รอด ปลอดภัย (สิทธิที่จะได้รับการเลี้ยงดูให้มีชีวิตรอด)	27
---	----

กิจกรรมที่ 1.2 แบ่งปัน ปันรัก (สิทธิที่จะได้รับความรักความเอาใจใส่)	31
---	----

กิจกรรมที่ 1.3 กินอิ่ม นอนอุ่น (สิทธิได้รับโภชนาการที่ดี)	35
---	----

กิจกรรมที่ 1.4 กายแข็งแรง ใจแข็งแรง (สิทธิที่จะได้รับการ ด้านสุขอนามัย)	43
---	----

กิจกรรมที่ 2 สิทธิที่จะได้รับการปกป้อง	53
--	----

กิจกรรมที่ 2.1 ครอบครัวอบอุ่น ด้วยรั้วของรัก (ครอบครัวปกป้อง)	53
---	----

กิจกรรมที่ 2.2 มองต่างมุม ห่มสุดใจ (สังคมปกป้อง)	61
--	----

กิจกรรมที่ 3 สิทธิที่จะได้รับการพัฒนา	66
---------------------------------------	----

กิจกรรมที่ 3.1 ฝันให้ไกล ไปอย่างไรให้ถึง	66
--	----

กิจกรรมที่ 3.2 จิตดี พื้นที่ของใจ (สิทธิที่จะได้รับการพัฒนาด้านศาสนาและวัฒนธรรม)	72
--	----

กิจกรรมที่ 4 สิทธิที่จะมีส่วนร่วม	77
-----------------------------------	----

 ขอร่วมหน่อยแบบค่อย ๆ ทำ

สารบัญ

เรื่อง

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 การปกป้องคุ้มครองสิทธิเด็ก	85
กิจกรรมที่ 1 การละเมิดสิทธิเด็กในสังคมไทย	87
กิจกรรมที่ 1.1 หนูอยากเรียนหนังสือ	87
กิจกรรมที่ 1.2 การใช้แรงงานเด็ก : ช่วยหนูด้วย	96
กิจกรรมที่ 1.3 ใครช่วยหนูได้	101
กิจกรรมที่ 1.4 ใครผิด	104
กิจกรรมที่ 2 การปกป้องคุ้มครองเด็กในสังคมไทย	107
กิจกรรมที่ 2.1 ช่วยป้องกันหนูด้วย	107
กิจกรรมที่ 2.2 ร่วมด้วยช่วยปกป้อง	110
กิจกรรมที่ 2.3 สังคมปกป้อง	115
กิจกรรมที่ 3 แนวทางการปกป้องคุ้มครองตนเองและผู้อื่น	121
กิจกรรมที่ 3.1 หนูก็ทำได้	121
กิจกรรมที่ 3.2 ช่วยคิดป้องกัน	125
กิจกรรมที่ 3.3 คิดก่อนตัดสินใจ	129
กิจกรรมที่ 4 แนวทางการช่วยเหลือผู้อื่นจากการละเมิดสิทธิ	133
กิจกรรมที่ 4.1 เสียงเล็ก ๆ ที่ถูกลืม	133
กิจกรรมที่ 4.2 พวกเราช่วยหนูได้	139

สารบัญ

เรื่อง	
หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 สิทธิเด็กในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร	143
กิจกรรมที่ 1 ขอบข่ายของข้อมูลข่าวสารที่เด็กควรรู้	145
กิจกรรมที่ 1.1 ข้อมูลข่าวสารในชีวิตประจำวัน	145
กิจกรรมที่ 1.2 สิทธิในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร	150
กิจกรรมที่ 2 โพสต์สนุก คอมเมนต์มัน ความผิดที่ไม่รู้ตัว	154
กิจกรรมที่ 3 สิทธิมนุษยชนกับโลกออนไลน์	160
กิจกรรมที่ 4 เพศศึกษาในวัยเรียน	165
ภาคผนวก	171
รายชื่อคณะผู้จัดทำ	175
รายชื่อคณะที่ปรึกษา	178

แนวทางการนำคู่มือการจัดการเรียนรู้ เรื่องสิทธิมนุษยชนศึกษาไปใช้

การใช้คู่มือการจัดการเรียนรู้สิทธิมนุษยชนในระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย (ป. 4-6) เล่มนี้ได้จัดทำขึ้นเพื่อเป็นแนวทางให้ครูผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมได้ประยุกต์การจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนเข้าไปในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในสาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม ซึ่งมีมาตรฐานและตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กันกับสิทธิพื้นฐานของเด็กดังนี้คือ

ส 2.1 ป 4/3 วิเคราะห์สิทธิพื้นฐานที่เด็กทุกคนพึงได้รับตามกฎหมาย (ซึ่งมีสาระการเรียนรู้แกนกลางประกอบด้วย สิทธิพื้นฐานของเด็ก เช่น สิทธิที่จะมีชีวิต สิทธิที่จะได้รับการปกป้อง สิทธิที่จะได้รับการพัฒนา สิทธิที่จะมีส่วนร่วม)

ส 2.1 ป 5/2 เสนอวิธีการปกป้องคุ้มครองตนเองหรือผู้อื่นจากการละเมิดสิทธิเด็ก (ซึ่งมีสาระการเรียนรู้แกนกลาง ประกอบด้วย เหตุการณ์ที่ละเมิดสิทธิเด็กในสังคมไทย แนวทางการปกป้องคุ้มครองตนเองหรือผู้อื่นจากการละเมิดสิทธิเด็ก การปกป้องคุ้มครองสิทธิเด็กในสังคมไทย)

ส 2.1 ป 6/5 ติดตามข้อมูลข่าวสาร เหตุการณ์ต่างๆ ในชีวิตประจำวัน เลือกรับและใช้ข้อมูล ข่าวสาร ในการเรียนรู้ได้เหมาะสม (ซึ่งมีสาระการเรียนรู้แกนกลาง ประกอบด้วย แหล่งข้อมูล ข่าวสาร เหตุการณ์ต่างๆ เช่น จากวิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ แหล่งข่าวสารต่างๆ จากจดหมายเหตุ สถานการณ์จริง หรือจดหมายเหตุ ประโยชน์จากการติดต่อข้อมูลข่าวสาร เหตุการณ์ต่างๆ หลักการเลือกรับและใช้ข้อมูลข่าวสาร จากสื่อต่างๆ รวมทั้งสื่อที่ไร้พรมแดน) ซึ่งในตัวชี้วัดนี้สามารถบูรณาการเกี่ยวกับการใช้ข้อมูลข่าวสารอย่างถูกต้องเหมาะสม ไม่เป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน และเป็นการปกป้องคุ้มครองตนเองอีกด้วย

1. วัตถุประสงค์ของคู่มือ

1.1 เพื่อเป็นแนวทางให้ครูได้จัดการเรียนรู้ที่ปลูกฝังให้นักเรียนได้มีความรู้ความเข้าใจตระหนักถึงความสำคัญของสิทธิพื้นฐานของเด็ก ซึ่งเป็นหลักสำคัญประการหนึ่งของสิทธิมนุษยชน รู้วิธีการและมีส่วนร่วม

ในการปกป้องคุ้มครองตนเองและผู้อื่นจากการละเมิดสิทธิเด็ก อีกทั้งรู้จักเลือกรับและส่งข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่นตามหลักสิทธิมนุษยชนโดยเน้นสิทธิเด็ก

1.2 เพื่อเป็นแนวทางให้ครูได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้บูรณาการสิทธิมนุษยชนเข้าไปในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ในมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องสิทธิ หน้าที่ ความรับผิดชอบ และเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการปกป้องคุ้มครองการละเมิดสิทธิเด็ก

1.3 เพื่อให้เด็กและเยาวชนไทยเห็นความสำคัญและมีส่วนร่วมในการปกป้องคุ้มครองตนเองและผู้อื่นที่อยู่ในครอบครัว ชุมชน ให้พ้นจากการถูกละเมิดสิทธิเด็ก ตลอดจนมีส่วนร่วมมือกับชุมชนได้เผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร เหตุการณ์ต่าง ๆ ที่ส่งเสริมสิทธิเด็กในสังคมระดับท้องถิ่นและระดับประเทศ

2. แนวทางการจัดการเรียนรู้

2.1 การจัดบรรยากาศการเรียนรู้

2.1.1 ด้านสภาพแวดล้อม ครูควรจัดบรรยากาศในห้องเรียนให้มีความแปลกใหม่ ไม่จำเจ มีการจัดห้องเรียนให้สอดคล้องกับเรื่องที่เรียน และมีการจัดแสดงผลงานของนักเรียนเพื่อความภาคภูมิใจของนักเรียน และทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนครั้งต่อไป

2.1.2 การเตรียมการจัดกิจกรรม ครูจะต้องศึกษาคู่มือการจัดการจัดการเรียนรู้สิทธิมนุษยชนให้เข้าใจอย่างกระจ่างชัด เตรียมกิจกรรม สื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล ตลอดจนวิธีการสร้างแรงจูงใจให้นักเรียนเกิดความสนใจใคร่เรียนรู้

2.2 บทบาทของครูผู้สอน

2.2.1 ครูผู้สอนจะต้องสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อนักเรียน มีคุณธรรมที่สำคัญคือความเมตตา กรุณา ช่วยเหลือ ชี้แนะนักเรียนในการเรียนรู้

2.2.2 มีการเตรียมตัวให้พร้อมต่อการดำเนินกิจกรรม เพื่อให้นักเรียนประสบผลตามจุดประสงค์ที่กำหนด

2.2.3 ใช้วิธีการสอน/เทคนิคการสอน ตามคู่มือและอาจปรับเปลี่ยนตามความเหมาะสม เพื่อให้นักเรียนบรรลุจุดประสงค์ที่กำหนด

2.3 ลักษณะของกิจกรรม ในคู่มือการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้เล่มนี้จะใช้เทคนิคและกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย ได้แก่

2.3.1 การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning) เทคนิคคู่คิด (Think-Pair-Share) เทคนิคคู่คิดสี่สหาย (Think-Pair-Square) เทคนิคการเล่าเรื่องรอบวง (Round robin) เทคนิคการเรียนรู้ร่วมกัน (Learning Together)

2.3.2 กระบวนการกลุ่ม ฝึกให้นักเรียนได้รู้จักทำกิจกรรมร่วมกันเป็นพื้นฐานของวิถีชีวิตประชาธิปไตย มีผู้นำ มีการแบ่งหน้าที่รับผิดชอบ มีการวางแผน ปฏิบัติตามแผน ประเมินผลการปฏิบัติงาน ปรับปรุงและพัฒนางาน

2.3.3 การฝึกทักษะการคิด เช่น การคิดวิเคราะห์ การคิดสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ การคิดแก้ปัญหา

การดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ดังกล่าวจะสอดคล้องกับ Active Learning ดังนี้

1. นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ เช่น การร่วมอภิปราย แสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนความคิดเห็น การตอบคำถาม การนำเสนอ การทำงานกลุ่ม การร่วมกันทำกิจกรรมการเรียนรู้หรือชิ้นงาน
2. นักเรียนได้รับการฝึกทักษะการคิด เช่น การคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดประเมินค่า คิดแก้ปัญหา คิดสร้างสรรค์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ
3. นักเรียนได้สร้างการเรียนรู้ด้วยตนเอง เช่น ออกแบบการเรียนรู้ด้วยตนเอง สร้างสรรค์ชิ้นงานหรือผลงาน นักเรียนได้ประเมินและพัฒนาตนเอง
4. นักเรียนได้นำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในเหตุการณ์ต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน ร่วมกันแก้ปัญหาเกี่ยวกับการปกป้องคุ้มครองตนเองและผู้อื่นจากการถูกละเมิดสิทธิเด็ก

2.4 สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ เป็นส่วนสำคัญที่จะช่วยเสริมสร้างและพัฒนากระบวนการเรียนรู้เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน ทั้งในขั้นการนำเข้าสู่บทเรียนที่จะช่วยสร้างบรรยากาศและเร้าความสนใจ หรือขั้นการดำเนินการจัดกิจกรรมที่ครูผู้สอนจะใช้สื่อ/แหล่งการเรียนรู้กระตุ้นทักษะการคิด ทั้งการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ คิดแก้ปัญหาหรือคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และยังช่วยให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีความหมายกับสิ่งที่เป็นนามธรรมให้กระจ่างชัดขึ้น

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ที่นำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้อย่างหลากหลาย ประกอบด้วย

1. ข่าว ภาพข่าว คลิปวิดีโอเหตุการณ์ปัจจุบันที่ครูสามารถปรับเปลี่ยนเป็นข่าวเหตุการณ์ในท้องถิ่นในแต่ละช่วงเวลา ซึ่งนอกจากจะช่วยสร้างความสนใจแล้ว ครูยังสามารถใช้สื่อนี้เพื่อสอดแทรกทักษะการคิด ทักษะการเลือกรับและการรู้เท่าทันสื่อได้อย่างดียิ่ง
2. เกมประกอบการเรียนการสอน เป็นสื่อที่ช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และสนุกสนาน ช่วยสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ โดยนำเกมที่นักเรียนเคยมีประสบการณ์มาปรับให้เข้ากับการเรียนการสอน
3. กรณีศึกษา สถานการณ์จำลอง เป็นสื่อการเรียนรู้ที่ครูผู้สอนจัดทำขึ้นเพื่อให้นักเรียนใช้ เป็นสื่อสร้างความเข้าใจได้ตรงตามจุดประสงค์และเหมาะสมกับวัยของนักเรียน
4. ใบความรู้ ใบกิจกรรม เป็นสื่อที่ครูผู้สอนจัดทำขึ้นเพื่อเสริมความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาบทเรียน และใบกิจกรรมที่ใช้เป็นแบบฝึกหัดหลากหลายรูปแบบที่ครูผู้สอนสามารถสะท้อนคิดและประเมินได้ว่านักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ เกิดความตระหนักและนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้ถูกต้อง เหมาะสม มากน้อยเพียงใด
5. ความรู้สำหรับครู เป็นสื่อที่จัดทำขึ้นเพื่อช่วยเสริมเนื้อหาที่ครูผู้สอนสามารถนำไปใช้ในกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อเพิ่มพูนเนื้อหาที่สำคัญและจำเป็นสำหรับนักเรียนแต่จะต้องไม่เป็นการเพิ่มภาระให้กับนักเรียน

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ที่ครูผู้สอนสามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนนี้ คณะผู้จัดทำได้อำนวยความสะดวกให้กับครูผู้สอนด้วยการจัดทำ QR Code ไว้ที่ด้านล่างของกิจกรรมนั้น ๆ และครูผู้สอนสามารถ สแกน QR Code เพื่อนำสื่อไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

2.5 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ในคู่มือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สิทธิมนุษยชนเล่มนี้ จะให้ความสำคัญกับการประเมินผลการเรียนรู้ โดยใช้กระบวนการเก็บข้อมูลต่าง ๆ จากการทำกิจกรรมอย่างไม่เป็นทางการ การดำเนินการดังกล่าวจะเกิดขึ้นตลอดระยะเวลาของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีการใช้เครื่องมือที่หลากหลาย เป็นการประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ (Assessment for Learning) ที่ดำเนินการอย่างต่อเนื่องตลอดการเรียนการสอน เป็นการ

เก็บข้อมูลการเรียนรู้และการปฏิบัติของนักเรียน ขณะที่นักเรียนกำลังทำกิจกรรมหรือภาระงานตามที่กำหนด ครูสังเกต ซักถาม จดบันทึก แล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูลว่าผู้เรียนเกิดการเรียนรู้หรือไม่ ควรปรับปรุงอะไร ครูอาจให้คำแนะนำ ข้อเสนอแนะในการทำกิจกรรม การนำเสนอผลงาน การพูดคุยระหว่างครูกับนักเรียน เป็นรายกลุ่มหรือรายบุคคล เป็นต้น

วิธีการประเมิน ได้แก่

1. สังเกตพฤติกรรม เป็นการจัดเก็บข้อมูลจากการดู การปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน โดยมีจุดประสงค์ชัดเจน โดยใช้แบบสังเกตพฤติกรรมซึ่งมีทั้งรายกลุ่มและรายบุคคล ซึ่งในแต่ละกิจกรรมครูสามารถนำแบบสังเกตพฤติกรรมในภาคผนวกไปประยุกต์ใช้ได้ตามความเหมาะสม
2. การพูดคุย เป็นการสื่อสาร 2 ทาง ระหว่างครูกับนักเรียน ซึ่งสามารถดำเนินการเป็นกลุ่มหรือรายบุคคล เพื่อติดตามพฤติกรรมของผู้เรียน เป็นประโยชน์ต่อการค้นหาข้อมูลของผู้เรียนทั้งรายบุคคลและรายกลุ่ม เพื่อเป็นการนำไปใช้พัฒนาในการจัดกิจกรรมในครั้งต่อไป
3. การใช้คำถาม ในแต่ละกิจกรรมของหน่วยการเรียนรู้จะมีตัวอย่างการใช้คำถามเพื่อฝึกให้นักเรียนรู้จักคิด เช่น คิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ คิดแก้ปัญหา คิดอย่างมีวิจารณญาณ
4. การเขียนสะท้อนการเรียนรู้ บางกิจกรรมจะให้นักเรียนบันทึกสะท้อนการเรียนรู้ ทำให้ครูทราบผลหรือความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของนักเรียน
5. การประเมินการปฏิบัติ (Performance Assessment) ในกิจกรรมที่เน้นให้นักเรียนปฏิบัติจริงโดยมอบหมายภาระงานให้แก่ นักเรียน เช่น การแสดงละคร แสดงการเคลื่อนไหว การประดิษฐ์ การสำรวจ การสืบค้น การนำเสนอ การทำแบบจำลอง ซึ่งครูจะสังเกตวิธีการทำงานที่เป็นขั้นตอนและประเมินผลงานของนักเรียน

3. แนวคิดสำคัญของหน่วยการเรียนรู้และกิจกรรม

คู่มือเล่มนี้ประกอบด้วย 3 หน่วยการเรียนรู้

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เป็นการจัดการเรียนรู้ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยนำตัวชีวิตที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชนคือ ส 2.1 ป 4/3 มาเป็นหลักในการจัดกิจกรรม โดยเน้นให้นักเรียนเข้าใจสิทธิพื้นฐานที่เด็กทุกคนพึงได้รับและสามารถวิเคราะห์ได้ว่าเด็กทุกคนพึงได้รับสิทธิที่จะมีชีวิต สิทธิที่จะได้รับการปกป้องสิทธิ

ที่จะได้รับการพัฒนา สิทธิที่จะมีส่วนร่วม เมื่อนักเรียนรู้สิทธิของตนแล้วก็ต้องปฏิบัติตามสิทธิที่พึงได้และปฏิบัติหน้าที่อย่างถูกต้องโดยไม่ไปละเมิดผู้อื่น เป็นการปูพื้นฐานการดำเนินชีวิตในสังคมซึ่งจะส่งผลต่อการดำเนินชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมอย่างปกติสุข

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เป็นการจัดการเรียนรู้ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยนำตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชน คือ ส.2.1 ป.5/4 มาเป็นหลักในการจัดกิจกรรม โดยเน้นให้นักเรียนได้มีความเข้าใจเหตุการณ์ปัจจุบันที่มีการละเมิดสิทธิเด็กในสังคมไทย ซึ่งส่งผลกระทบต่อตัวเด็ก สังคม และประเทศ ดังนั้นจึงมีกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญและแนวทางการร่วมมือกันปกป้องคุ้มครองตนเองและผู้อื่นให้พ้นจากการถูกละเมิด ซึ่งจะต้องสร้างภูมิคุ้มกันตนเองให้แก่ นักเรียน และยังคงสร้างความแข็งแกร่งเพื่อเป็นการปกป้องคุ้มครองผู้อื่นจากการละเมิดสิทธิเด็กอีกด้วย

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เป็นการจัดการเรียนรู้ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยนำตัวชี้วัดที่สามารถจะบูรณาการสิทธิมนุษยชนเข้าไปจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้ คือ ส.2.1 ป.6/5 โดยเน้นให้นักเรียนรู้จักติดตามข้อมูลข่าวสาร เหตุการณ์ต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน เลือกรับและใช้ข้อมูลข่าวสารในการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม เพื่อเด็กจะได้เห็นความสำคัญ สามารถเลือกรับได้อย่างถูกต้อง ไม่กระทำการที่เป็นการละเมิดสิทธิของผู้อื่นตามหลักสิทธิมนุษยชน และเป็นการป้องกันตนเองและผู้อื่นไม่ให้ถูกละเมิดเช่นกัน โดยเฉพาะสภาพสังคมปัจจุบันเป็นสังคมบนโลกออนไลน์ ย่อมมีความเสี่ยงต่อการรับและส่งข้อมูลข่าวสารที่รวดเร็ว จึงต้องฝึกทักษะการเลือกรับและใช้ข้อมูลอย่างมีวิจารณญาณ

โครงสร้างหน่วยการเรียนรู้

ที่	ชื่อหน่วย	กิจกรรม/ชื่อ	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	จุดประสงค์เพื่อให้นักเรียน	เนื้อหาสาระ/ประเด็น	จำนวน ชั่วโมง
1	สิทธิ ของหนู	กิจกรรมที่ 1 สิทธิที่จะมีชีวิต 1.1 อยู่รอด ปลอดภัย	ส 2.1 ป 4/3 วิเคราะห์ สิทธิพื้นฐานที่เด็กทุก คนพึงได้รับตาม กฎหมาย	1. เข้าใจและเห็นความสำคัญใน สิทธิขั้นพื้นฐานของเด็กเกี่ยวกับ การมีชีวิตอยู่รอด 2. วิเคราะห์แนวปฏิบัติต่อเด็กเพื่อ ให้มีชีวิตอยู่รอดและเจริญเติบโต เป็นผู้ใหญ่	สิทธิที่จะมีชีวิตอยู่ของ เด็ก ด้านสิทธิที่จะได้รับ การเลี้ยงดูให้มีชีวิตรอด	1
		1.2 แบ่งปัน ปันรัก	ส 2.1 ป 4/3 วิเคราะห์ สิทธิพื้นฐานที่เด็กทุก คนพึงได้รับตาม กฎหมาย	1. เข้าใจและเห็นความสำคัญใน สิทธิขั้นพื้นฐานของเด็กเกี่ยวกับ สิทธิที่จะมีชีวิตอยู่รอด ความรักความเอื้อใจจาก ครอบครัว 2. วิเคราะห์แนวปฏิบัติต่อเด็กเกี่ยว กับการได้รับความรักความเอื้อใจได้ จากครอบครัว	สิทธิที่จะมีชีวิตอยู่ของ เด็ก ด้านสิทธิที่จะได้รับ ความรักความเอื้อใจได้	1

ที่	ชื่อหน่วย	กิจกรรม/ชื่อ	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	จุดประสงค์เพื่อให้เด็กเรียน	เนื้อหาสาระ/ประเด็น	จำนวน ชั่วโมง
		1.3 กินอิม นอนอุ่น		1. เข้าใจและเห็นความสำคัญในสิทธิพื้นฐานของเด็กเกี่ยวกับสิทธิที่จะมีชีวิตด้วยความปลอดภัย โภชนาการที่เหมาะสมกับวัย 2. วิเคราะห์แนวปฏิบัติต่อเด็กเกี่ยวกับ การได้รับโภชนาการที่ดีเหมาะสมกับวัย	สิทธิที่จะมีชีวิตอยู่ของเด็ก ด้านสิทธิได้รับ โภชนาการที่ดี	1
		1.4 ภายแกร่ง ใจแข็งแรง	ส 2.1 ป 4/3 วิเคราะห์ สิทธิพื้นฐานที่เด็กทุก คนพึงได้รับตาม กฎหมาย	1. เข้าใจและเห็นความสำคัญในสิทธิพื้นฐานของเด็กเกี่ยวกับสิทธิที่จะมีชีวิตด้วยการรับบริการด้าน สุขอนามัย 2. วิเคราะห์แนวปฏิบัติต่อเด็กเกี่ยวกับ การรับบริการด้านสุขอนามัย	สิทธิที่จะมีชีวิตอยู่ของเด็ก ด้านสิทธิที่จะได้รับ บริการด้านสุขอนามัย	1
1	สิทธิ ของหนู	กิจกรรมที่ 2 สิทธิที่จะได้รับ การปกป้อง 2.1 ครอบครัว อบอุ่น ด้วยรั้ว ของรัก		1. เข้าใจและเห็นความสำคัญในสิทธิพื้นฐานของเด็กเกี่ยวกับสิทธิที่จะได้รับการปกป้องคุ้มครอง 2. วิเคราะห์แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการปกป้องคุ้มครองเด็ก	สิทธิที่จะได้รับการ ปกป้องคุ้มครองจาก ครอบครัว	1

ที่	ชื่อหน่วย	กิจกรรม/ชื่อ	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	จุดประสงค์เพื่อให้นักเรียน	เนื้อหาสาระ/ประเด็น	จำนวน ชั่วโมง	
		2.2 มองต่างมุม ท่มสุดใจ		1. เข้าใจและเห็นความสำคัญใน สิทธิขั้นพื้นฐานของเด็กเกี่ยวกับ สิทธิที่จะได้รับการปกป้อง คุ้มครองจากสังคม 2. วิเคราะห์แนวปฏิบัติเกี่ยวกับ การปกป้องคุ้มครองเด็กจากสังคม	สิทธิที่จะได้รับการ ปกป้อง คุ้มครองจาก สังคม	1	
		กิจกรรมที่ 3 สิทธิ ที่จะได้รับการ พัฒนา 3.1 ฟันไต่ไกล "ไปอย่างไรถึง 3.2 จิตดี ฟันที่ของ ใจ	ส 2.1 ป 4/3 วิเคราะห์ สิทธิพื้นฐานที่เด็กทุก คนพึงได้รับตาม กฎหมาย		<ul style="list-style-type: none"> • เข้าใจและเห็นความสำคัญในสิทธิ พื้นฐานของเด็กเกี่ยวกับสิทธิที่จะ ได้รับการพัฒนา • วิเคราะห์คุณค่าและความสำคัญ ของตนเองและผู้อื่น และพัฒนา ตนเองได้อย่างเหมาะสมตามหลัก ศาสนาที่ตนนับถือ 	<ul style="list-style-type: none"> • สิทธิที่จะได้รับการ พัฒนาในด้านต่าง ๆ ของ เด็ก • สิทธิที่จะได้รับการพัฒ นา ด้านศาสนา และ วัฒนธรรม 	1
		กิจกรรมที่ 4 สิทธิ ที่จะมีส่วนร่วม ขอร่วมทนาย แบบค่อย ๆ ทำ		<ul style="list-style-type: none"> • เห็นความสำคัญของสิทธิที่จะมีส่ว นร่วม และสามารถเข้าไปมีส่วน ร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของสังคม อย่างเหมาะสม 	<ul style="list-style-type: none"> • สิทธิของเด็กด้าน การมีส่วนร่วม 	1	

ซีที	ชื่อหน่วย	กิจกรรม/ชื่อ	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	จุดประสงค์เพื่อให้นักเรียน	เนื้อหาสาระ/ประเด็น	จำนวน ชั่วโมง
2	การ ปกป้อง คุ้มครอง สิทธิเด็ก	กิจกรรมที่ 1 การละเมิดสิทธิเด็ก ในสังคมไทย 1.1 หนุ่ยยากเรียน หนังสือ	ส 2.1 ป 5/2 เสนอ วิธีการปกป้องคุ้มครอง ตนเองหรือผู้อื่นจาก ละเมิดสิทธิเด็ก	● เข้าใจและตระหนักถึงความ สำคัญของสิทธิเด็กเกี่ยวกับ รับการศึกษาและพัฒนา	● การละเมิดสิทธิเด็ก ในความเป็นอยู่ การ พัฒนาและการรับ การศึกษา	1
		1.2 การใช้แรงงาน เด็ก : ช่วยหนูด้วย		● เข้าใจสภาพเหตุการณ์การ ละเมิดสิทธิเด็กในการใช้แรงงาน เด็ก	● การละเมิดสิทธิเด็ก ในการใช้แรงงาน	1
		1.3 ใครช่วยหนูได้		● เข้าใจสภาพเหตุการณ์ละเมิด สิทธิเด็กในสังคมไทย	● สภาพเหตุการณ์การ ล่วงละเมิดสิทธิเด็กใน สังคมไทย	1

ที่	ชื่อหน่วย	กิจกรรม/ชื่อ	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	จุดประสงค์เพื่อให้เด็กเรียน	เนื้อหาสาระ/ประเด็น	จำนวน ชั่วโมง
		1.4 ใครผิด		<ul style="list-style-type: none"> • รู้และเข้าใจการละเมิดสิทธิเด็ก โดยใช้เด็กเป็นเครื่องมือในการกระทำ ความผิด และแนวทางป้องกัน 	<ul style="list-style-type: none"> • การละเมิดสิทธิเด็ก โดยใช้เด็กเป็นเครื่องมือ ในการกระทำความผิด 	1
		กิจกรรมที่ 2 การปกป้อง คุ้มครองเด็กใน สังคมไทย 2.1 ช่วยป้องกัน หนัด้วย 2.2 ร่วมด้วยช่วย ป้องกัน	ส. 2.1 ป 5/2 เสนอวิธี การปกป้องคุ้มครอง ตนเองหรือผู้อื่นจากการ ละเมิดสิทธิเด็ก	<ul style="list-style-type: none"> • เห็นความสำคัญและเสนอวิธีการปกป้องคุ้มครองตนเองหรือผู้อื่นจากการละเมิดสิทธิเด็ก • เห็นความสำคัญของการปกป้องคุ้มครองเด็กในสังคมไทย • วิเคราะห์แนวทางการมีส่วนร่วมในการปกป้องคุ้มครองเด็กในสังคมไทยและนำไปปฏิบัติ • เข้าใจลักษณะและวิธีปกป้องคุ้มครองเด็กในสังคมไทย 	<ul style="list-style-type: none"> • การมีส่วนร่วมในการปกป้องคุ้มครองตนเองหรือผู้อื่นจากการละเมิดสิทธิเด็ก • ความสำคัญของการปกป้องคุ้มครองเด็กในสังคมไทยและแนวทางการมีส่วนร่วม 	1
		2.3 สังคมปกป้อง		<ul style="list-style-type: none"> • เข้าใจลักษณะและการปกป้องคุ้มครองเด็กในสังคมไทย และความร่วมมือกันระหว่างหน่วยงานของรัฐและเอกชน 	<ul style="list-style-type: none"> • ลักษณะของการปกป้องคุ้มครองเด็กในสังคมไทย และความร่วมมือกันระหว่างหน่วยงานของรัฐและเอกชน 	1

ชื่อหน่วย	ชื่อหน่วย	กิจกรรม/ชื่อ	มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด	จุดประสงค์เพื่อให้แก่นักเรียน	เนื้อหาสาระ/ประเด็น	จำนวนชั่วโมง
ชื่อหน่วย	ชื่อหน่วย	กิจกรรมที่ 3 แนวทางการ ปกป้องคุ้มครอง ตนเองและผู้อื่น	ส 2.1 ป5/2 เสนอวิธีการ การปกป้องคุ้มครอง ตนเองหรือผู้อื่นจากการ ละเมิดสิทธิเด็ก	จุดประสงค์เพื่อให้แก่นักเรียน	เนื้อหาสาระ/ประเด็น	จำนวน ชั่วโมง
		3.1 หนูทำได้		● วิธีปฏิบัติตนอย่างถูกต้องใน การปกป้องคุ้มครองตนเองหรือ ผู้อื่นจากการถูกร้ายแรงและถูก ทารุณ	● วิธีการปฏิบัติตน อย่างถูกต้องในการ ปกป้องคุ้มครองตนเอง หรือผู้อื่นจากการละเมิด สิทธิเด็ก (3.1)	1
		3.2 ช่วยคิดป้องกัน		● วิธีปฏิบัติตนอย่างถูกต้องใน การปกป้องคุ้มครองตนเองหรือ ผู้อื่นจากการถูกชักชวนไปทำงานที่ เสี่ยงต่อการกระทำผิด	● การฝึกทักษะการ คิดและตัดสินใจในการ ปกป้องคุ้มครองตนเอง หรือผู้อื่นจากการถูก ละเมิดสิทธิเด็ก (3.2, 3.3)	1+1
		3.3 คิดก่อน ตัดสินใจ		● ปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้อง ในการปกป้องคุ้มครองตนเองหรือ ผู้อื่นจากการถูกล่อลวง		

ที่	ชื่อหน่วย	กิจกรรม/ชื่อ	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	จุดประสงค์เพื่อให้นักเรียน	เนื้อหาสาระ/ประเด็น	จำนวน ชั่วโมง
		กิจกรรมที่ 4 แนวทางการช่วยเหลือผู้อื่นจากภาระเมื่อดิถีเด็ก 4.1 เลี้ยงเด็ก ๆ ที่ถูกกลืน		<ul style="list-style-type: none"> •เสนอแนวทางการช่วยเหลือตนเองและปกป้องตนเองหรือผู้อื่นจากการละเมิดสิทธิเด็ก •วิเคราะห์บทบาทของหน่วยงานของรัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการปกป้องคุ้มครองเด็ก 	<ul style="list-style-type: none"> •แนวทางการปฏิบัติตนในการปกป้องคุ้มครองตนเองและผู้อื่นจากการละเมิดสิทธิเด็ก •บทบาทของหน่วยงานของรัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการปกป้องคุ้มครองเด็ก 	1
3	สิทธิเด็กในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร	กิจกรรมที่ 1 ขอบข่ายของข้อมูลข่าวสารที่เด็กควรรู้	ส 2.1 ป.6/5 ติดตามข้อมูลข่าวสารเหตุการณ์ต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน เลือกรับและใช้ข้อมูลข่าวสารในการเรียนรู้ได้เหมาะสม	<ul style="list-style-type: none"> •รู้ เข้าใจ การเลือกรับข้อมูลข่าวสารเห็นความสำคัญของแหล่งข้อมูลข่าวสาร ในด้านการละเมิดสิทธิมนุษยชนในชีวิตประจำวัน 	<ul style="list-style-type: none"> •การรู้จักเลือกรับข้อมูลข่าวสารและสิทธิในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร 	1

ชื่อหน่วย	ชื่อหน่วย	กิจกรรม/ชื่อ	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	จุดประสงค์เพื่อให้นักเรียน	เนื้อหาสาระ/ประเด็น	จำนวน ชั่วโมง
3	สิทธิเด็ก ในการ เข้าถึง ข้อมูล ข่าวสาร	กิจกรรมที่ 2 โพสต์สนุก คอม เมนต์มัน ความผิด ที่ไม่รู้ตัว	ส 2.1 ป.6/5 ติดตาม ข้อมูลข่าวสาร เหตุการณ์ ต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน เลือกรับและใช้ข้อมูล ข่าวสารในการเรียนรู้ได้ เหมาะสม	<ul style="list-style-type: none"> ● ให้ความสำคัญของแหล่งข้อมูล ข่าวสารต่าง ๆ และเลือกรับได้ อย่างถูกต้อง ● สามารถวิเคราะห์ประโยชน์และ โทษของการโพสต์ภาพและข้อความ บนสื่อออนไลน์ที่เป็นการละเมิด สิทธิมนุษยชน 	<ul style="list-style-type: none"> ● ความสำคัญของ แหล่งข้อมูลข่าวสาร การรู้จักประโยชน์และ โทษของการละเมิดสิทธิ มนุษยชนบนสื่อ ออนไลน์ 	1
		กิจกรรมที่ 3 สิทธิมนุษยชน กับโลกออนไลน์		<ul style="list-style-type: none"> ● รู้และเข้าใจเกี่ยวกับการเปิดเผย ข้อมูลต่าง ๆ บนอินเทอร์เน็ต ภายใต้หลักสิทธิมนุษยชน 	<ul style="list-style-type: none"> ● การเปิดเผยข้อมูล ต่าง ๆ บนอินเทอร์เน็ต ภายใต้หลักสิทธิมนุษยชน และโทษทางกฎหมาย ของ พ.ร.บ. คอมพิวเตอร์ 2560 	1
		กิจกรรมที่ 4 เพศศึกษาใน วัยเรียน		<ol style="list-style-type: none"> 1. รู้จักวิเคราะห์ข้อมูลข่าวสาร เกี่ยวกับเพศศึกษาในวัยเรียน 2. เห็นความสำคัญและปฏิบัติตน กับเพศตรงข้ามอย่างเหมาะสม 3. รู้วิธีปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมใน การปกป้องคุ้มครองตนเองและ ผู้อื่นไม่ให้เกิดสิทธิทางเพศ 	<ul style="list-style-type: none"> ● เพศศึกษาในวัยเรียน การรู้จักปฏิบัติตนกับ เพศตรงข้ามให้ เหมาะสม 	1

หน่วยการเรียนรู้ที่

1

สิทธิของหนู

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง สิทธิของหนู

กิจกรรมที่ 1 สิทธิที่จะมีชีวิต

กิจกรรมที่ 1.1 อยู่รอด ปลอดภัย (สิทธิที่จะได้รับการเลี้ยงดูให้มีชีวิตรอด) เวลา 1 ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

ส 2.1 ป 4/3 วิเคราะห์สิทธิพื้นฐานที่เด็กทุกคนพึงได้รับตามกฎหมาย

จุดประสงค์ เพื่อให้นักเรียน

1. เข้าใจและเห็นความสำคัญในสิทธิขั้นพื้นฐานของเด็กเกี่ยวกับการมีชีวิตอยู่รอด
2. วิเคราะห์แนวปฏิบัติต่อเด็กเพื่อให้มีชีวิตอยู่รอดและเจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

1. ครูนำภาพเด็กยิ้ม หัวเราะอย่างมีความสุข มาให้นักเรียนดู แล้วสนทนาวารู้สึกอย่างไร จะเขียนหรือพูด หรือวาดภาพเพื่อสื่อความก็ได้ โดยมีกระดาษแผ่นเล็กแจกให้นักเรียนทำแล้วนำมาติดที่บอร์ดหน้าชั้นเรียน ครูและนักเรียนร่วมกันหลอมรวมความคิดที่มีต่อภาพนั้น

2. ครูนำภาพเด็กแรกเกิดจำนวน 3 ภาพมาให้นักเรียนดู เช่น ภาพเด็กที่ห่อหุ้มด้วยผ้าห่มเด็กแรกเกิดในอ้อมกอดของแม่ และเด็กแรกเกิดที่อยู่พร้อมพ่อและแม่ ครูตั้งประเด็นคำถาม ดังนี้

2.1 ภาพทั้งสามภาพมีความคล้ายคลึงกันหรือแตกต่างกันอย่างไร

2.2 นักเรียนรู้สึกอย่างไรกับภาพนี้

2.3 นักเรียนคิดว่าเด็กแรกเกิดมีสิทธิเป็นของตนเองหรือไม่

3. ครูอธิบายเชื่อมโยงให้เห็นว่าเด็กทุกคนที่เกิดมาพึงได้รับการเลี้ยงดูให้มีชีวิตอยู่รอด และเจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่

4. นักเรียนรวมกันเป็นกลุ่ม แต่ละกลุ่มให้มีสมาชิกกลุ่มละ 4 คน ตามความสมัครใจ ร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นในประเด็น “เด็กแรกเกิดควรได้รับสิทธิในการเลี้ยงดูอย่างไรบ้าง” โดยเขียนเป็นผังความคิดลงในใบกิจกรรมที่ 1.1.1 เรื่อง สิทธิเด็กแรกเกิด

5. ตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลงาน ครูตรวจสอบความถูกต้องและให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

6. ครูอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับสิทธิที่ได้รับในการเลี้ยงดูให้มีชีวิตรอดทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ การพัฒนาทักษะต่าง ๆ สิทธิในการรับความคุ้มครอง โดยที่ครอบครัวเป็นปัจจัยพื้นฐานสำคัญต่อการมีชีวิตรอดของเด็ก

7. สมาชิกแต่ละกลุ่มร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยสำคัญที่ทำให้เด็กเกิดมาแล้วมีชีวิตและเจริญเติบโต และสื่อสารออกมาเป็นภาพพร้อมตั้งชื่ออย่างสร้างสรรค์ เช่น “ชีวิตหนูอยู่รอด” “ผู้ให้ชีวิตหนู” “ชีวิตมิตรอบอุ่น” แล้วทำในใบกิจกรรมที่ 1.1.2 เรื่อง ชีวิตอยู่รอด

8. ตัวแทนกลุ่มนำเสนอภาพผลงานพร้อมบอกข้อคิด แนวคิดในการสร้างสรรค์ภาพ

9. นักเรียนและครูร่วมกันสรุปความรู้เกี่ยวกับสิทธิที่จะมีชีวิต

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. ใบกิจกรรมที่ 1.1.1 เรื่อง สิทธิเด็กแรกเกิด
2. ใบกิจกรรมที่ 1.1.2 เรื่อง ชีวิตอยู่รอด
3. ภาพประกอบการสอน

การวัดและประเมินผล

1. สังเกตพฤติกรรมรายบุคคลของนักเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรม
2. สังเกตพฤติกรรมในการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม

ข้อเสนอแนะ

1. ครูควรใช้ภาษาที่เข้าใจได้ง่ายเกี่ยวกับความหมายของสิทธิเด็กทั้ง 4 ด้านและควรยกตัวอย่างกำกับ เพื่อให้นักเรียนนำความคิดรวบยอดไปใช้ในการประกอบการวิเคราะห์แสดงความคิดเห็นในการทำกิจกรรม

2. ครูสามารถปรับเปลี่ยนกิจกรรมหรือวิธีการได้ตามบริบท ตามความเหมาะสมเพื่อให้นักเรียนได้รับความรู้และความเข้าใจตรงตามจุดประสงค์

อภิธานศัพท์

สิทธิของเด็กที่จะมีชีวิตอยู่รอด หมายถึง สิทธิขั้นพื้นฐานที่จะมีชีวิตรอดอยู่ เพื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณค่าต่อไปโดยได้รับอาหารที่มีคุณค่าและเพียงพอ มีบ้านอยู่อาศัย และได้รับบริการสาธารณสุข รวมถึงสิทธิในการมีชื่อและสัญชาติ

ใบกิจกรรมที่ 1.1.1

เรื่อง สิทธิเด็กแรกเกิด

กลุ่มที่.....

ชื่อสมาชิก

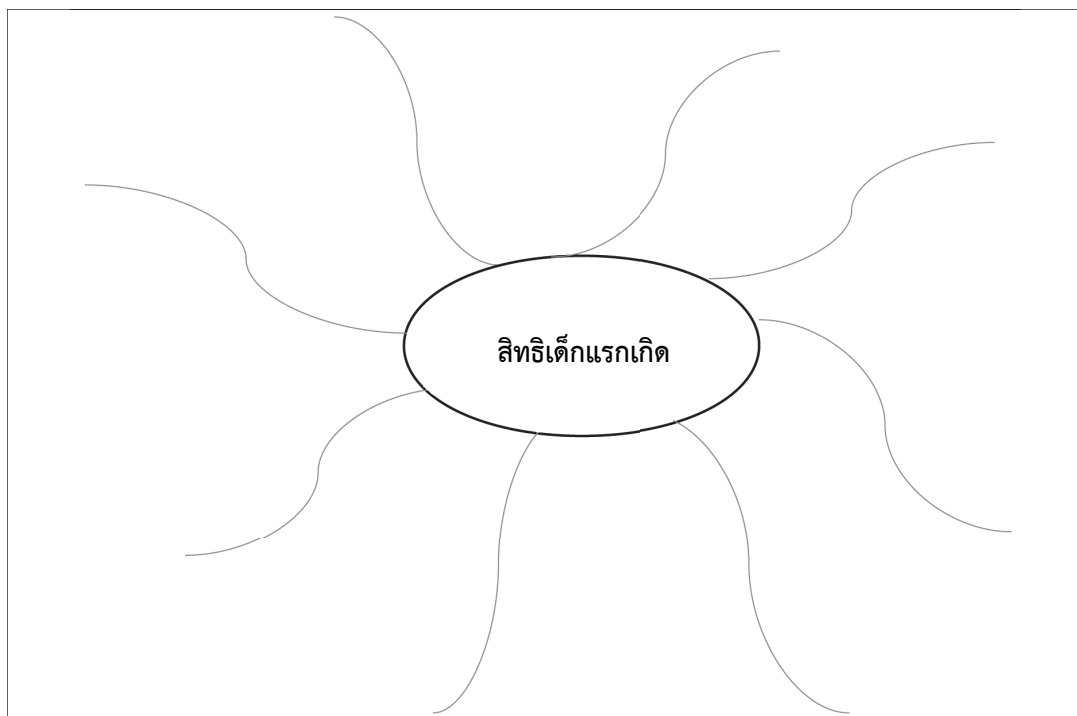
1.

2.

3.

4.

คำชี้แจง ให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นในประเด็น “เด็กแรกเกิดควรได้รับการเลี้ยงดูอย่างไรบ้าง” แล้วเขียนเป็นผังมโนทัศน์

ใบกิจกรรมที่ 1.1.2

เรื่อง ชีวิตอยู่รอด

กลุ่มที่.....

ชื่อสมาชิก

1.
2.
3.
4.

คำชี้แจง ให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ ปัจจัยสำคัญที่ทำให้เด็กเกิดมามีชีวิตอยู่รอด และเจริญเติบโต และสื่อสารออกมาในรูปแบบของภาพวาด พร้อมตั้งชื่อภาพอย่างสร้างสรรค์

ชื่อภาพ

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง สิทธิของหนู

กิจกรรมที่ 1 สิทธิที่จะมีชีวิต

กิจกรรมที่ 1.2 แบ่งฝั่ง ปันรัก (สิทธิที่จะได้รับความรักความเอาใจใส่) เวลา 1 ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

ส 2.1 ป 4/3 วิเคราะห์สิทธิพื้นฐานที่เด็กทุกคนพึงได้รับตามกฎหมาย

จุดประสงค์ เพื่อให้นักเรียน

1. เข้าใจและเห็นความสำคัญในสิทธิขั้นพื้นฐานของเด็กเกี่ยวกับสิทธิที่จะมีชีวิตด้วยการที่จะได้รับความรักความเอาใจใส่จากครอบครัว

2. วิเคราะห์แนวปฏิบัติต่อเด็กเกี่ยวกับการได้รับความรักความเอาใจใส่จากครอบครัว

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

1. ครูนำเข้าสู่บทเรียนด้วยการร้องเพลงหรือเปิดเพลง “ใครหนอ” และให้นักเรียนร้องเพลง 1 – 2 รอบ
2. นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้
 - 2.1 เพลงนี้มีสาระสำคัญเกี่ยวกับอะไร
 - 2.2 นักเรียนได้ข้อคิดสำคัญจากเพลงนี้อย่างไร
3. ครูอธิบายเชื่อมโยงให้นักเรียนเข้าใจว่าเด็กทุกคนเมื่อเกิดมามีชีวิตรอดแล้วยังมีความจำเป็นที่จะต้องได้รับความรักความเอาใจใส่จากพ่อแม่และญาติพี่น้อง
4. ครูแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 4 - 5 คน โดยแต่ละกลุ่มมีทั้งนักเรียนที่มีความสามารถ เก่ง อ่อนและปานกลาง ครูนำข่าวมาให้ให้นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์ ดังนี้
 - 4.1 ข่าวการเลี้ยงดูลูกของพ่อแม่ที่มีความเอาใจใส่ลูก
 - 4.2 ข่าวการเลี้ยงดูลูกของพ่อแม่ที่ไม่สนใจลูก
5. นักเรียนร่วมกันตอบคำถามจากข่าวทั้งสองข่าวดังนี้
 - 5.1 ข่าวทั้งสองข่าวมีความแตกต่างกันอย่างไร
 - 5.2 เด็กในครอบครัวใดสามารถดำรงชีวิตอย่างมีความสุข อธิบายเหตุผล
6. สมาชิกในกลุ่มร่วมกันทำใบกิจกรรมที่ 1.2 เรื่อง รักและผูกพัน สมาชิกในกลุ่มร่วมกันแสดงความคิดเห็นด้วยเหตุผล รับฟังความคิดเห็นระหว่างกันจนได้ข้อสรุป แล้วบันทึกลงในใบกิจกรรมในรูปแบบแผนผังความคิด หรือคำบรรยายประกอบภาพ หรือภาพประกอบคำบรรยาย

7. ตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลงาน ครูตรวจสอบความถูกต้องและช่วยเสนอแนะเพิ่มเติม
8. นักเรียนและครูช่วยกันสรุปถึงความจำเป็นที่เด็กจะต้องได้รับการเลี้ยงเอาใจใส่จากครอบครัว ซึ่งเป็นไปตามสิทธิเด็กที่พึงจะได้รับ

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. เพลง ใครหนอ
2. ข่าวเกี่ยวกับการเลี้ยงดูลูก (ครูสามารถสืบค้นจากสื่อต่างๆ)
 - 2.1 ข่าวการเลี้ยงดูลูกของพ่อแม่ที่มีความเอาใจใส่ลูก
 - 2.2 ข่าวการเลี้ยงดูลูกของพ่อแม่ที่ไม่สนใจลูก
3. ใบกิจกรรมที่ 1.2 เรื่อง รักและผูกพัน

การวัดและการประเมินผล

1. ประเมินจากการร่วมกิจกรรม
2. ประเมินจากความสามารถในการแสดงความคิดเห็นระหว่างทำกิจกรรม
3. ประเมินจากการทำใบงานที่มอบหมาย

ข้อเสนอแนะ

1. ครูสามารถนำภาพหรือข่าวต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเลี้ยงดูในหลายรูปแบบมาเป็นสื่อการสอนได้ตามกระแสข่าวปัจจุบัน จะทำให้นักเรียนมีความสนใจมากขึ้น
2. ครูควรคำนึงถึงกรณีที่นักเรียนในห้องเรียนขาดพ่อหรือแม่ หรือขาดทั้งพ่อและแม่ ไม่ให้เกิดความรู้สึกถูกแบ่งแยกโดยชี้แจงว่าพวกเขายังมีสิทธิและมีโอกาสที่จะได้รับความรักความเอาใจใส่จากญาติและคนในสังคม รวมทั้งสร้างบรรยากาศและกระตุ้นให้เกิดมิตรภาพและความรักเพื่อนในห้องเรียน

อภิธานศัพท์

สิทธิเด็ก หมายถึง สิทธิสากล (Universal Rights) และเป็นสิทธิเด็ดขาด (Absolute Rights) ที่ต้องได้รับการรับรองและคุ้มครอง ด้วยจุดมุ่งหมายมิใช่เพื่อเรียกร้องสิทธิเด็ก แต่เพื่อการพัฒนาเด็กทั้งร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม สติปัญญา ให้เจริญเติบโตรอบด้านให้เต็มศักยภาพ และไม่เลือกปฏิบัติ ด้วยการผนึกกำลังร่วมกันในทุกสถาบันทั่วโลก

ใบกิจกรรมที่ 1.2 เรื่อง รักและผูกพัน

คำชี้แจง ให้นักเรียนช่วยกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีการแสดงความรักความใส่ใจและผูกพันของสมาชิกในครอบครัว แล้วสรุปลงในกรอบในรูปแบบที่เหมาะสม (แผนผังความคิด/คำบรรยายประกอบภาพ/ภาพประกอบคำบรรยาย ฯลฯ)

สื่อการเรียนรู้ เนื้อเพลง ไครหนอ

ประพันธ์โดย: สุรพล โทณะวณิก

ไครหนอรักเราเท่าชีวี
ไครหนอรักเราใช่เพียงรูปกาย
ไครหนอรักเราเท่าทรวงใน
ไครหนอรักเรดั่งดวงแก้วตา
จะเอาโลกมาทำปากกา
เอาน้ำหมดมหาสมุทรแทนหมึกวาด
ไครหนอรักเราเท่าชีวัน
ไครหนอซักชวนดูหนังสือ
จะเอาโลกมาทำปากกา
เอาน้ำหมดมหาสมุทรแทนหมึกวาด
ไครหนอรักเราเท่าชีวัน
ไครหนอซักชวนดูหนังสือ

ไครหนอปราณีไม่มีเสื่อมคลาย
รักเขาไม่หน่ายมิติตทำลายไครหนอ
ไครหนอเอาใจปลอบเราเรื่อยมา
รักเขากว้างกว่าพื้นพสุธานภากาศ
แล้วเอานภามาแทนกระดาษ
ประกาศพระคุณไม่พอ
ไครหนอใครกันให้เราซื่อ (คุณพ่อคุณแม่)
รู้แล้วละก็อย่ามัวรั้งรอทดแทนบุญคุณ
แล้วเอานภามาแทนกระดาษ
ประกาศพระคุณไม่พอ
ไครหนอใครกันให้เราซื่อ (คุณพ่อคุณแม่)
รู้แล้วละก็อย่ามัวรั้งรอทดแทนบุญคุณ

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง สิทธิของหนู

กิจกรรมที่ 1 สิทธิที่จะมีชีวิต

กิจกรรมที่ 1.3 กินอิ่ม นอนอุ่น (สิทธิได้รับโภชนาการที่ดี) เวลา 1 ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

ส 2.1 ป 4/3 วิเคราะห์สิทธิพื้นฐานที่เด็กทุกคนพึงได้รับตามกฎหมาย

จุดประสงค์ เพื่อให้นักเรียน

1. เข้าใจและเห็นความสำคัญในสิทธิพื้นฐานของเด็กเกี่ยวกับสิทธิที่จะมีชีวิตด้วยการได้รับการโภชนาการที่ดีเหมาะสมกับวัย
2. วิเคราะห์แนวปฏิบัติต่อเด็กเกี่ยวกับการได้รับโภชนาการที่ดีเหมาะสมกับวัย

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

1. ครูนำภาพเด็กที่มีน้ำหนักและความสูงสมส่วนตามวัย เด็กที่อ้วน เด็กที่ผอมมาก แล้วร่วมกันแสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนแนวคิดด้วยการตอบคำถาม ดังนี้
 - 1.1 ภาพเด็กทั้งสามแบบที่เห็นมีความแตกต่างกันอย่างไร
 - 1.2 เหตุใดเด็กทั้งสามแบบจึงมีความแตกต่างกันด้านภาพลักษณ์ภายนอก
 - 1.3 ผลของการบริโภคอาหารมีส่วนในการดำรงชีวิตประจำวันหรือไม่ อย่างไร
 - 1.4 พ่อแม่ และผู้ที่ดูแลนักเรียนมีส่วนร่วมในการดูแลเรื่องโภชนาการของเด็กหรือไม่ อย่างไร
2. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปความคิดเห็นที่นักเรียนเสนอมา จากนั้นครูนำเรื่องหลักสิทธิของเด็กด้านการได้รับโภชนาการที่ดีมาทบทวนให้นักเรียนเข้าใจ โดยการเปิดคลิปวิดีโอ “เรื่อง เมื่อเด็กมีปัญหาด้านการกิน” และ “โรคอ้วนในวัยเด็ก”
3. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มตามความเหมาะสมเพื่อร่วมกันระดมความคิดเห็นในหัวข้อ
“พ่อแม่หรือผู้ปกครองจะดูแลเด็กอย่างไรเพื่อให้ได้รับโภชนาการที่ดีตามวัย ตามสิทธิขั้นพื้นฐานของเด็ก”

4. สมาชิกในกลุ่มร่วมกันสรุปประเด็นสำคัญ แล้ววาดภาพการ์ตูนเพื่อสื่อสารเรื่องราวดังกล่าว พร้อมตั้งชื่อและมีคำบรรยายสั้นๆ ประกอบ

5. ตัวแทนกลุ่มนำเสนอ ภาพการ์ตูนเด็กและอธิบายตามหัวข้อที่กำหนด เมื่อแต่ละกลุ่มนำเสนอจบแล้ว เพื่อน ๆ ในห้องสามารถยกมือเพื่อแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมได้ โดยมีครูคอยให้ข้อเสนอแนะในทางที่ถูกต้องตามหลักการสิทธิของเด็ก ด้านการได้รับโภชนาการที่เหมาะสมกับวัย

6. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความจำเป็นที่เด็กจะต้องได้รับการดูแลและการปฏิบัติที่ถูกต้องด้านโภชนาการ

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. ภาพเด็กที่มีน้ำหนักและความสูงสมส่วนตามวัย เด็กที่อ้วน เด็กที่ผอมมาก
2. คลิปวิดีโอ “เรื่อง เมื่อเด็กมีปัญหาด้านการกิน” และ “โรคอ้วนในวัยเด็ก” โดยสืบค้นจากระบบออนไลน์
3. กระดาษฟลิปชาร์ต ปากกาเคมี สี

การวัดและประเมินผล

1. ประเมินจากการร่วมกิจกรรมกลุ่ม
2. ประเมินพฤติกรรมรายบุคคลจากความสามารถในการแสดงความคิดเห็นระหว่างทำกิจกรรม
3. ประเมินจากการนำเสนอผลงาน

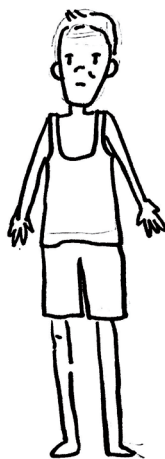
ข้อเสนอแนะ

ครูสามารถนำภาพเด็กในบริบทต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการได้รับโภชนาการที่แตกต่างกันไปตามสภาพความเป็นอยู่ทางสังคม เศรษฐกิจและวัฒนธรรมที่หลากหลายมาให้นักเรียนดูเพิ่มเติมได้ จากนั้นจึงเชื่อมโยงถึงตัวของนักเรียนในด้านโภชนาการที่เหมาะสมตามฐานะของการเป็นนักเรียน และครูควรสอดแทรกคุณธรรมเพิ่มเติมเกี่ยวกับการหลีกเลี่ยง การล้อเลียน หรือตำหนิผู้อื่น เรื่องรูปร่าง หรือโรคที่เป็นอยู่

อภิธานศัพท์

ภาพประกอบการสอน

ความรู้สำหรับครู

ปัญหาการกินในเด็ก (Feeding problems in children)

โดย : พญ.วรวรรณ จงสง่าวิทยาลัย

การกินอาหารสำหรับเด็ก คือการให้สารอาหารแก่เด็กเพื่อให้เด็กมีการเจริญเติบโตและพัฒนาการที่เหมาะสม เด็กเล็กยังไม่สามารถกินอาหารได้เองต้องอาศัยผู้เลี้ยงดูป้อนอาหาร ต่อมาเด็กจึงเริ่มเรียนรู้จนสามารถกินอาหารด้วยตนเองได้ ความสำคัญของการกินในเด็ก นอกเหนือจะต้องคำนึงถึงสารอาหารที่เด็กควรจะได้รับแล้ว การกินอาหารยังเป็นปฏิสัมพันธ์ทางสังคมอย่างหนึ่งที่เด็กและคนในครอบครัวจะมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันในช่วงมื้ออาหาร

ปัญหาการกิน ได้แก่ ปัญหาเด็กกินยาก ไม่ยอมกินข้าว เบื่ออาหาร กินช้า อมข้าว ฯลฯ เป็นปัญหาที่พบบ่อยในสังคมไทย อันเนื่องมาจากความไม่เข้าใจในพัฒนาการและธรรมชาติการกินของเด็ก ในปัจจุบันพบปัญหาเหล่านี้มากขึ้นเรื่อยๆ ทำให้เกิดความเครียดต่อทั้งผู้ปกครองและเด็กได้อย่างมาก และหากผู้ปกครองแก้ไขปัญหามิถูกต้อง ปัญหานี้ก็จะทวีความรุนแรงมากขึ้นจนอาจทำให้เกิดปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองและเด็ก หรือปัญหาพฤติกรรมอื่นๆ ตามมาได้ ดังนั้นจึงควรมีการป้องกันที่ดีและรีบแก้ไขปัญหาดังกล่าวตั้งแต่เบื้องต้น

อุบัติการณ์

ปัญหาการกินในเด็กเป็นปัญหาที่พบได้บ่อย มีรายงานอุบัติการณ์ที่พบในเด็กปกติได้ร้อยละ 20-50 และในเด็กพัฒนาการบกพร่องถึงร้อยละ 70-89 แต่อุบัติการณ์จะแตกต่างกันขึ้นกับประชากรที่ทำการสำรวจและคำจำกัดความของปัญหาการกินพัฒนาการด้านการกินของเด็ก

ผู้ปกครองควรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพัฒนาการด้านการกินของเด็กแต่ละช่วงวัย พร้อมกับการฝึกฝนให้มีระเบียบวินัยในการกินอาหาร พัฒนาการด้านการกินของเด็กจะสัมพันธ์กับพัฒนาการด้านร่างกายและสังคมของเด็กแต่ละช่วงวัย เด็กอายุ 12-36 เดือนจะเริ่มกินอาหารที่มีลักษณะของเนื้ออาหารต่างๆ กันได้มากขึ้น การเคี้ยวมีประสิทธิภาพมากขึ้น สามารถตม้มน้ำจากแก้วปากกว้างได้ หลังจากอายุ 36 เดือนเด็กจะกินอาหารแข็งได้เหมือนผู้ใหญ่และตม้มน้ำและนมจากแก้วได้ ทั้งนี้ผู้ปกครองมีบทบาทในการ

กำหนดกฎเกณฑ์ที่เหมาะสมในการกินอาหาร เช่น ควรกินเมื่อไร ที่ไหน อะไร และใช้เวลากินอาหารแต่ละมื้อเพียงใด

ผู้เลี้ยงดูรับผิดชอบด้าน

- เลือกชนิดอาหารให้เด็ก
- กำหนดกิจวัตรประจำวันในการกินอาหาร
- จัดสิ่งแวดล้อมในการกินอาหารให้ดี ไม่เครียด
- เป็นแบบอย่างในการกินอาหารที่ดี
- ทำให้ช่วงเวลาระหว่างมื้ออาหารเป็นเวลาสำหรับครอบครัว

ผู้เลี้ยงดูต้อง

- ให้อาหารชนิดใหม่ซ้ำๆ อย่างน้อย 8-10 ครั้ง ก่อนที่บอกได้ว่าเด็กยอมรับหรือปฏิเสธอาหารชนิดนั้น
- ให้อาหารหลัก 3 มื้อและอาหารว่าง 2 มื้อในแต่ละวัน
- สอนวิธีการกินอาหาร เพื่อให้เด็กกินอาหารด้วยตนเอง เช่น วิธีการจับช้อน การดื่มน้ำจากแก้ว เป็นต้น

การป้องกันปัญหาการกินในเด็ก

ปัญหาการกินในเด็กสามารถป้องกันได้ด้วยการฝึกหัดให้เด็กมีสุขนิสัยการกินที่ดีตั้งแต่แรก โดยฝึกฝนให้เด็กมีระเบียบวินัย ให้เด็กช่วยเหลือตัวเองได้มากขึ้นเรื่อยๆ ตามวัยและรับผิดชอบในการกินอาหารของตัวเอง ซึ่งจะนำไปสู่ความรับผิดชอบต่อตนเองในเรื่องอื่นๆต่อไป Finney (1986) ได้ให้ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ปกครองในการฝึกระเบียบวินัยการกิน ซึ่งสามารถแนะนำตั้งแต่เด็กอายุ 15-18 เดือน ดังนี้

1. จัดเวลาอาหารให้สมาชิกทุกคนในบ้านนั่งร่วมโต๊ะพร้อมกัน ไม่เปิดโทรทัศน์ระหว่างมื้ออาหาร
2. กำหนดเวลาการกินอาหารไม่ให้นานเกินไป ไม่ควรเกิน 30 นาที
3. กำหนดกฎเกณฑ์สำหรับมื้ออาหารให้เด็กปฏิบัติ เช่น นั่งอยู่บนเก้าอี้จนอิ่ม ใช้ช้อนตักอาหาร ห้ามขว้างอาหาร เป็นต้น
4. บอกเด็กให้ทราบกฎเกณฑ์ด้วยน้ำเสียงนุ่มนวลทุกครั้งเมื่อเริ่มมื้ออาหาร จนกว่าเด็กจะสามารถปฏิบัติตามได้อย่างสม่ำเสมอ

5. ตักอาหารให้เด็กในปริมาณแต่น้อยที่เด็กจะกินได้หมด แล้วค่อยตักเติมใหม่หลังจากกินหมด แต่อย่าบังคับให้เด็กต้องกินให้หมดจาง
6. ให้เด็กมีส่วนร่วมในการสนทนาด้วย เวลาอาหารควรเป็นเวลาที่ดีเรื่องดีๆ พูดชื่นชมเด็กถึงความดีที่เขาได้ทำ ต้องระวังที่จะไม่กล่าวตักเตือนหรือตำหนิเด็กในขณะที่กินอาหาร
7. ชมเด็กเมื่อปฏิบัติได้ตามกฎที่ตั้งไว้
8. เมื่อเด็กไม่ปฏิบัติตามกฎ เตือนให้เด็กได้แก้ไข แต่ถ้ายังคงฝ่าฝืนกฎเป็นครั้งที่ 3 อาจใช้วิธีแยกเด็กไปอยู่ตามลำพังโดยไม่ให้ความสนใจเป็นเวลาชั่วขณะ
9. เมื่อหมดเวลาที่กำหนด ให้เก็บโต๊ะอาหารโดยไม่ต้องสนใจว่าเด็กจะกินหมดแล้วหรือไม่ ไม่ต้องพูดอะไรอื่นอีกนอกจากบอกว่าหมดเวลาแล้ว
10. ถ้าเด็กกินไม่หมด ไม่มีการให้อาหารหรือของว่างอื่นใดนอกจากน้ำเปล่าก่อนจะถึงมือถัดไป
11. ถึงแม้ว่าเด็กจะกินได้ตามปกติ ก็ควรกำหนดอาหารว่างไม่ให้มีมากเกินไป อาหารว่างเป็นอาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการมากกว่าอาหารกินเล่นแต่ไม่มีคุณค่า เพราะถ้าเด็กกินอาหารเหล่านี้มากเกินไปจะไม่หิวเมื่อถึงเวลาอาหาร
12. ถ้าเด็กปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ต่างๆ ได้ดีก็ไม่จำเป็นต้องบอกกฎเกณฑ์เด็กอีกต่อไป แต่วิธีที่จะทบทวนไม่ให้เด็กลืมกฎก็คือการชมเป็นระยะๆ ที่เด็กทำได้ตามกฎนั้นๆ

สาเหตุของปัญหาการกินในเด็ก

ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม ปัจจัยทางด้านตัวเด็ก ปัจจัยทางด้านผู้เลี้ยงดู

- ให้อาหารตามตารางมากกว่าตามความต้องการของเด็ก
- ตีมน้ำผลไม้ น้ำหวานหรือขนมมากเกินไประหว่างมื้ออาหาร
- มีผู้ดูแลหลายคน ทำให้ไม่มีความสม่ำเสมอในการให้อาหาร
- มื้ออาหารสับสน ไม่มีระเบียบ
- สถานที่กินอาหารไม่เหมาะสม เช่น หน้าโทรทัศน์ เกมคอมพิวเตอร์
- กล้ามเนื้อช่องปากผิดปกติ
- โรคทางระบบประสาท ที่เกี่ยวข้องกับการดูด กลืน เคี้ยวอาหาร
- โรคระบบทางเดินอาหาร เช่น กรดไหลย้อน ภาวะอาหารบีบตัวผิดปกติ

- โรคหัวใจและปอด ทำให้เด็กมีอาการเหนื่อย
- โรคทางระบบหู คอ จมูกที่อาจทำให้เด็กสำลักเวลากินอาหารได้
- เริ่มให้อาหารช้าหรือเร็วเกินไป ไม่เป็นไปตามช่วงวัย
- การแพ้อาหาร
- ความอยากอาหารน้อย ที่เกิดขึ้นจากการกินยาหรือเกิดขึ้นเอง
- เด็กถูกทอดทิ้งหรือซิมเสร์รา
- ผู้เลี้ยงดูตอบสนองไม่เหมาะสม ไม่รู้ว่าเด็กหิวหรืออิ่ม
- บังคับให้เด็กกินเมื่อไม่หิว
- ไม่อนุญาตให้เด็กกินเอง เนื่องจากกลัวเด็กทำเลอะเทอะหรือกลัวว่าจะกินไม่หมด
- ควบคุมเด็กระหว่างมื้ออาหารมากเกินไป เช่น ห้ามเลอะเทอะ ต้องกินให้หมด

ปัญหาการกินที่พบบ่อยในเด็กและแนวทางแก้ไข

1. การปฏิเสธอาหาร (food refusal)

ปัญหานี้เป็นปัญหาการกินที่พบบ่อยที่สุดในเด็ก โดยเริ่มเห็นได้ตั้งแต่อายุ 1 ปีและจะเห็นได้ชัดเจนเมื่อเข้าขวบปีที่สอง ซึ่งเป็นระยะที่เด็กกำลังพัฒนาความเป็นตัวของตัวเองโดยการต่อต้านผู้ใหญ่พร้อมกับที่มีความสนใจเรื่องการกินอาหารน้อยลง เด็กจะมีอาการกินช้า เคี้ยวช้า หรืออมอาหารไว้ในปากนานๆ จนถึงกับร้องไห้อาละวาดไม่ยอมกิน บ้วนทิ้งหรืออาเจียนที่กินเข้าไปแล้วออกมา ส่วนใหญ่เด็กที่มาด้วยปัญหานี้จะมีน้ำหนักและส่วนสูงอยู่ในเกณฑ์ปกติและเมื่อซักประวัติจะพบว่าเด็กได้รับอาหารในปริมาณที่เพียงพอในแต่ละวัน หากเด็กมีการเจริญเติบโตต่ำกว่าเกณฑ์หรือได้รับอาหารปริมาณน้อยกว่าปกติ จำเป็นต้องพบแพทย์เพื่อประเมินหาสาเหตุทางกายเพิ่มเติม

แนวทางแก้ไขปัญหา

1. พ่อแม่ควรฝึกให้เด็กรับผิดชอบการกินอาหารของตัวเอง ไม่แสดงความเดือนร้อนต่อการกินอาหารของเด็กมากนัก แต่พ่อแม่จะมีหน้าที่จัดเตรียมอาหารไว้ให้และฝึกวินัยการกินอาหารตามคำแนะนำที่กล่าวไว้เบื้องต้น
2. พ่อแม่ต้องใช้ความอดทนและเอาจริงในการปฏิบัติด้วยความสม่ำเสมอ

3. ให้เด็กมีส่วนร่วมในการเตรียมอาหาร
4. ให้อาหารปริมาณน้อย ชื่นชมถ้าเด็กกินหมด หลีกเลี่ยงการตำหนิเมื่อเด็กกินไม่หมด
5. อาจให้วิตามินรวมเสริมแก่เด็กในรายที่น้ำหนักน้อยหรือพ่อแม่กังวลว่าเด็กจะขาดสารอาหาร แต่ไม่ควรใช้ยากระตุ้นความอยากอาหาร

2. เด็กเลือกกิน (picky eating)

ส่วนใหญ่เด็กกลุ่มนี้จะมีการเจริญเติบโตปกติ แต่เลือกไม่กินอาหารบางอย่างที่พ่อแม่เห็นว่าควรกิน เช่น ไม่กินผัก

แนวทางแก้ไขปัญหา

1. หลีกเลี่ยงการบังคับเด็ก เพราะนอกจากจะไม่ได้ผลแล้ว อาจทำให้เด็กเกลียดอาหารชนิดนั้นไปเลย
 2. ควรฝึกให้เด็กค่อยๆ ค่อยๆ โดยตัดแปลงอาหารนั้นในรูปแบบต่างๆ หรือจัดอาหารนั้นๆ บนโต๊ะอาหารบ่อยๆ แล้วค่อยๆ ชักชวนให้เด็กลองกินทีละน้อยโดยไม่บังคับ
 3. ผู้ใหญ่ควรทำตัวเป็นแบบอย่าง โดยการกินอาหารนั้นด้วยท่าทีที่แสดงความชอบ
 4. อาจให้วิตามินรวมเสริมแก่เด็กหากพ่อแม่มีความกังวล
- จากเนื้อหาที่กล่าวมาทั้งหมด จะพบว่าปัญหาการกินเป็นสิ่งที่พบได้บ่อยในเด็กเล็ก และการป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าวจำเป็นต้องอาศัยความรู้ความเข้าใจเรื่องพัฒนาการด้านการกินของเด็ก ร่วมกับการปรับพฤติกรรมที่เหมาะสม แนวทางแก้ไขปัญหาคือการกินในเด็กที่เหมาะสมจะช่วยให้เด็กมีพฤติกรรมการกินที่เหมาะสม มีการเจริญเติบโตตามวัย ผู้เลี้ยงดูมีความมั่นใจและมีสัมพันธภาพที่ดีกับเด็กต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- วิฐารณ บุญสิทธิ. 104-109 ปัญหาการกินในเด็ก. ตำราจิตเวชเด็กสำหรับกุมารแพทย์ (ฉบับปรับปรุง), 2538
- บานชื่น สุวรรณเทพ. 139-155 พัฒนาการการกินอาหารในเด็ก. ตำราพัฒนาการเด็กและพฤติกรรมเด็ก เล่ม 3, 2556
- นิตา ลิ้มสุวรรณ. ปัญหาการกินอาหารในเด็ก. <http://www.ramamental.com/non/ปัญหาการกินในเด็ก>

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง สิทธิของหนู

กิจกรรมที่ 1 สิทธิที่จะมีชีวิต

กิจกรรมที่ 1.4 กายแก่รง ใจแข็งแรง (สิทธิที่จะได้รับบริการ ด้านสุขอนามัย)

มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

ส 2.1 ป 4/3 วิเคราะห์สิทธิพื้นฐานที่เด็กทุกคนพึงได้รับตามกฎหมาย

จุดประสงค์ เพื่อให้นักเรียน

1. เข้าใจและเห็นความสำคัญในสิทธิพื้นฐานของเด็กเกี่ยวกับสิทธิที่จะมีชีวิตด้วยการรับบริการด้านสุขอนามัย
2. วิเคราะห์แนวปฏิบัติต่อเด็กเกี่ยวกับการรับบริการด้านสุขอนามัย

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

1. ครูนำภาพขาว / ขาวจากสื่อชนิดต่าง ๆ ที่นำเสนอโรคที่แพร่ระบาดในกลุ่มเด็ก เช่น ไข้หวัดใหญ่ ไข้หวัดสายพันธุ์ใหม่ ไข้เลือดออก มาเล่าให้นักเรียนฟัง หรือให้อาสาสมัครออกมาอ่านหน้าชั้นเรียนแล้วร่วมกันตอบคำถามแสดงความคิดเห็นตามประเด็นต่อไปนี้

- 1.1 โรคที่แพร่ระบาดในเด็กในขณะนี้ คือ โรคอะไร มีผลร้ายอย่างไร
- 1.2 ทางราชการหรือในวงการแพทย์ได้ร่วมมือกันป้องกันอย่างไรบ้าง
- 1.3 การกระทำดังกล่าวมีผลต่อเด็กอย่างไร

2. ครูอธิบายเชื่อมโยงให้นักเรียนเข้าใจว่าการป้องกันโรคภัย เป็นเรื่องสำคัญสำหรับเด็ก ทุกคนจะต้องได้รับบริการสาธารณสุข และให้นักเรียนจับคู่กันทำ ใบกิจกรรมที่ 1.4.1 เรื่อง ความแตกต่างทางสาธารณสุข

3. ครูสุ่มตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลงาน แล้วร่วมกันสรุปความแตกต่างของการให้บริการทางสาธารณสุข
4. ครูแบ่งนักเรียนกลุ่มละ 5 – 7 คน ร่วมกันอภิปรายแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในประเด็นต่อไปนี้
 - 4.1 พ่อ แม่ พาหนูไปฉีดวัคซีน
 - 4.2 เมื่อหนูป่วยต้องไปโรงพยาบาล

5. สมาชิกแต่ละกลุ่มเลือกนำเสนอบทบาทสมมติเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในประเด็นที่ 1 หรือประเด็นที่ 2 พร้อมสรุปข้อคิดเห็นเมื่อจบการแสดง ดังนี้
 - 5.1 รู้สึกอย่างไรเมื่ออยู่ในเหตุการณ์นั้น
 - 5.2 ผลดีหรือประโยชน์ที่ได้รับจากการบริการในข้อ 1
6. เมื่อจบการแสดงของแต่ละกลุ่ม สมาชิกกลุ่มผู้ชม แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมตามความเหมาะสม โดยมีครูตรวจสอบและให้คำแนะนำ
7. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันทำใบกิจกรรมที่ 1.4.2 เรื่อง สิทธิสาธารณสุขที่ควรได้รับ ต่อจากนั้นครูสุ่มตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลงาน 2-3 กลุ่ม และให้กลุ่มที่มีผลงานแตกต่างออกไปได้นำเสนอเพิ่มเติม
8. นักเรียนและครูร่วมกันสรุปความสำคัญหรือประโยชน์ที่เด็กได้รับการบริการด้านสุขอนามัยให้พ้นจากโรคร้ายต่าง ๆ ที่จะทำให้เด็กเสียชีวิตหรือพิการ

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. ภาพข่าว
2. เอกสารความรู้สำหรับครู
3. ใบกิจกรรมที่ 1.4.1 เรื่อง ความแตกต่างทางด้านสาธารณสุข
4. ใบกิจกรรมที่ 1.4.2 เรื่อง สิทธิสาธารณสุขที่ควรได้รับ

การวัดและการประเมินผล

1. สังเกตการเข้าร่วมกิจกรรม
2. สังเกตจากการแสดงความคิดเห็นระหว่างทำกิจกรรม
3. ประเมินจากการนำเสนอผลงาน

ข้อเสนอแนะ

1. ครูควรใช้ภาษาที่เข้าใจได้ง่ายเกี่ยวกับความหมายของสิทธิเด็กทั้ง 4 ด้านและควรยกตัวอย่างกำกับ เพื่อให้ผู้เรียนนำความคิดรวบยอดไปใช้ในการประกอบการวิเคราะห์แสดงความคิดเห็นในการทำกิจกรรม
2. ครูสามารถตัดกิจกรรมบางข้อถ้าเวลาไม่พอหรือปรับเปลี่ยนกิจกรรมและวิธีการได้ตามบริบทตามความเหมาะสมเพื่อให้ผู้เรียนได้รับความรู้และความเข้าใจตรงตามจุดประสงค์
3. ครูอาจหาภาพหลายๆ ภาพให้นักเรียนเลือกใช้ในการทำกิจกรรม ในการทำใบกิจกรรมที่ 1.4.1
4. ครูควรสอดแทรกเนื้อหาขั้นตอน การรับประทานอาหาร เช่น การล้างมือ การกินร้อนช้อนกลาง เป็นต้น

อภิธานศัพท์

ใบกิจกรรมที่ 1.4.1

เรื่อง ความแตกต่างทางด้านสาธารณสุข

คำชี้แจง ให้นักเรียนแต่ละคู่ หาภาพเกี่ยวกับบริการที่ได้รับจากสาธารณสุขที่ต่างต่างกัน ช่วยกันเปรียบเทียบว่า ทั้ง 2 ภาพ มีความแตกต่างด้านใดและอย่างไรและต่างกันในด้านใดบ้าง

สิ่งที่แตกต่าง	ด้านที่แตกต่าง
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

ความรู้สำหรับครู

สี่โรคระบาดในเด็ก และอาการที่พ่อแม่ต้องคอยเฝ้าระวัง

ลูกป่วยที่โรครุนแรงใจคนเป็นพ่อเป็นแม่ที่สุด โดยเฉพาะในฤดูฝนแบบนี้ เด็ก ๆ ยิ่งป่วยได้ง่าย เพราะเชื้อโรคส่วนใหญ่จะเติบโตได้ดีในสภาพอากาศที่อับชื้น ทำให้เชื้อต่าง ๆ มีอยู่ยั่วยุไปหมด และเด็กเล็ก ๆ ยังมีภูมิคุ้มกันที่ไม่ดีนัก จึงทำให้เกิดโรคระบาดในเด็กได้ง่ายมาก แถมอาการป่วยของเด็กก็มักจะรุนแรง และเกิดอาการแทรกซ้อนได้ง่ายกว่าผู้ใหญ่เสียด้วย เพราะฉะนั้นคุณพ่อคุณแม่จึงต้องดูแล และระวังให้มาก ๆ เพื่อให้เจ้าตัวน้อยของเราปลอดภัย และวันนี้เราก็ได้รวบรวม 4 โรคระบาดในเด็ก พร้อมกับอาการที่คุณพ่อคุณแม่ต้องเฝ้าระวัง และวิธีป้องกัน มาฝากกันค่ะ

1. ไข้หวัดใหญ่

เพราะอากาศที่เย็นลงและความชื้นในช่วงหน้าฝนจะทำให้โรคในกลุ่มไวรัสที่เกิดกับระบบทางเดินหายใจนั้นเจริญเติบโตได้ดีกว่าปกติ ซึ่งเด็กอายุน้อยกว่า 5 ขวบ และผู้สูงอายุที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป หรือผู้ที่มีภาวะภูมิคุ้มกันบกพร่องจะมีโอกาสเสี่ยงและมีอาการรุนแรงมากกว่ากลุ่มอื่น

อาการของโรคไข้หวัดใหญ่

- คัดจมูก มีน้ำมูกใส ๆ
- จาม คอแห้ง เจ็บคอ ไอแห้ง ไอมีเสมหะ
- เป็นไข้ อ่อนเพลีย ปวดศีรษะ
- หากอาการรุนแรงอาจมีโรคแทรกซ้อนที่มากับไข้หวัด คือ ไซนัสอักเสบ หลอดลมอักเสบ ปอดอักเสบ

การป้องกัน

- ฉีดวัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่ ควรฉีดประมาณ 1-2 เดือนก่อนฤดูกาลระบาดของโรคทุก ๆ ปี และสามารถฉีดได้ในเด็กอายุตั้งแต่ 6 เดือนขึ้นไป
- ใส่หน้ากากอนามัย และล้างมือบ่อย ๆ
- รับประทานอาหารให้ถูกสุขอนามัย เลือกกินแต่อาหารที่ปรุงเสร็จใหม่ ๆ จะดีที่สุด

2. โรคมือเท้าปาก

โรคมือเท้าปากเป็นโรคเกิดจากเชื้อไวรัส ซึ่งพบได้ประปรายตลอดทั้งปี แต่จะพบบ่อยในช่วงหน้าฝน และพบมากในเด็กเล็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ซึ่งจะพบการระบาดได้บ่อยตามโรงเรียนอนุบาลหรือเนิร์สเซอรี่ หากพบว่าลูกเป็นต้องแจ้งทางโรงเรียนทันทีเพื่อให้ปิดเรียนและทำความสะอาด ป้องกันการแพร่กระจายของเชื้อ

อาการของโรคมือเท้าปาก

- มีไข้ต่ำ ๆ อ่อนเพลีย หลังจากนั้น 2-3 วันจะมีอาการเจ็บปาก เพราะในปากมีตุ่มแดงทั้งที่ลิ้น เพดานปากและกระพุ้งแก้ม แล้วกลายเป็นตุ่มพองใสในที่สุด เมื่อตุ่มแตกออกจะเป็นแผลหลุมตื้น ๆ
- มีผื่นขึ้นที่ฝ่ามือ นิ้วมือ ฝ่าเท้า และก้น แต่จะไม่คัน
- ไข้จะลงภายใน 3 – 5 วัน อาการของเด็กก็จะค่อย ๆ ดีขึ้น และหายเป็นปกติภายใน 7-10 วัน
- เด็กบางคนจะรับประทานอาหารและน้ำไม่ค่อยได้ เพราะมีอาการเจ็บปากมาก แม้แต่น้ำลาย ก็ไม่ยอมกลืน ทำให้เกิดภาวะขาดน้ำ
- พ่อแม่ต้องระวังอย่าให้ลูกมีไข้สูงเกินไป เพราะอาจจะชักได้ โดยบางรายอาจจะมีการะแวกซ้อนตามมา โดยเฉพาะเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี เช่น สมองอักษะบ เยื่อหุ้มสมองอักษะบ

การป้องกัน

- ดูแลลูกในเรื่องความสะอาดของอาหาร น้ำดื่ม
- ถ้าไม่จำเป็นไม่ควรให้ลูกเข้าไปอยู่ในสถานที่แออัด
- ควรมีกระติกน้ำหรือแก้วน้ำส่วนตัวให้ลูกไปใช้ที่โรงเรียน
- ปลุกฝังและฝึกให้ลูกล้างมือก่อนกินข้าว และใช้ช้อนกลางทุกครั้ง

3. โรคไขเลือดออก

เป็นโรคที่มี “ยุบลาย” เป็นพาหะนำโรค มีโอกาสเป็นได้ทั้งเด็กและผู้ใหญ่ จริง ๆ แล้วโรคไขเลือดออกสามารถระบาดได้ทั้งปี แต่มักจะระบาดหนักในหน้าฝน เพราะมีโอกาสที่น้ำจะขังมากทำให้ยุงวางไข่และขยายพันธุ์ได้ดี

อาการของโรคไข้เลือดออก

- หลังได้รับเชื้อแล้วจะมีไข้สูงเกิน 3 วันขึ้นไป ตาและหน้าจะเริ่มแดง มีความรู้สึกอ่อนเพลีย และปวดท้อง

- ปวดหัว ปวดกระบอกตา หรือปวดเมื่อยตามตัว มีอาการตาแดง หน้าแดง และปากแดง

- โรคไข้เลือดออกยังส่งผลให้เกิดภาวะตับอักเสบได้อีกด้วย ทำให้คนไข้มีอาการปวดท้อง โดยเฉพาะตรงบริเวณชายโครงด้านขวา ซึ่งเป็นตำแหน่งของตับ นั้นเป็นเพราะตับโตขึ้น

- อาเจียน และมีภาวะขาดน้ำ

การป้องกัน

- พยายามอย่าให้ยุงกัด โดยให้ลูกสวมใส่เสื้อผ้าให้มิดชิด หรือใช้ผลิตภัณฑ์ไล่ยุง

- จำกัดแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลาย โดยพยายามทำบ้านให้โปร่ง ไม่มีมุมอับทึบ และกำจัดแหล่งน้ำขังในบ้านตามจุดต่าง ๆ เช่น ขารองตู้กับข้าว เป็นต้น

- หากสงสัยว่าลูกอาจเป็นไข้เลือดออก อย่ารอให้เกิดอาการที่รุนแรง เช่น มีไข้สูง ซีดแล้วค่อยมาพบแพทย์เพราะอาจเป็นอันตรายถึงชีวิต

4. ไวรัส RSV หรือโรคติดเชื้อทางเดินหายใจจากเชื้อไวรัส RSV

เป็นโรคติดเชื้อที่มีอาการคล้ายหวัดแต่บางครั้งอาจก่อให้เกิดอาการรุนแรงจนถึงขั้นปอดอักเสบได้เลยทีเดียว ไวรัส RSV เป็นไวรัสที่ก่อให้เกิดโรคในระบบทางเดินหายใจโดยเฉพาะในเด็กเล็ก ซึ่งอาการบางอย่างของไวรัส RSV นี้้อาจคล้ายกับอาการของไข้หวัด เช่น มีไข้ ไอ จาม อาจจะทำให้พ่อแม่แยกความแตกต่างของอาการหวัดและไวรัสได้ยาก

อาการของโรคติดเชื้อไวรัส RSV

- เด็กมีอาการหอบเหนื่อยและหายใจลำบาก

- หายใจเร็ว และมีเสียงครืดคราด ๆ

- ไอหนักมาก ๆ

- มีเสียงหวีดในปอด (จากการที่เยื่อบุทางเดินหายใจบวมอักเสบและหลอดลมหดตัว)

- มีเสมหะมาก

- มีไข้

- หากลูกมีโรคประจำตัวอย่างหอบหืด ภูมิแพ้ ควรพาลูกไปพบแพทย์ทันที เพราะอาจมีอาการทรุดลงอย่างรวดเร็ว โดยอาจมีอาการหยุดหายใจเป็นช่วง ๆ หรือหายใจล้มเหลว

การป้องกัน

- ให้ลูกหมั่นล้างมือบ่อย ๆ

- หากลูกป่วยควรแยกเด็กออกจากเด็กปกติเพื่อป้องกันการไอบจามแพร่เชื้อให้กับผู้คนที่อยู่รอบข้าง แม้ว่าบางโรคอาจจะดูร้ายแรง แต่หากทำการรักษาตั้งแต่เนิ่น ๆ ก็จะช่วยบรรเทาความรุนแรงของอาการลงได้มาก เพราะฉะนั้นหากคุณพ่อคุณแม่สงสัยว่าลูกของเราป่วย ก็ควรพาไปพบแพทย์ทันทีนะคะ

ชื่อเรื่อง ไวรัส RSV โรคภัยที่พ่อแม่ควรรู้จัก

ที่มาของข้อมูล : เว็บไซต์ <http://paolohospital.com/rangsit/healtharticle/virus-rsv-โรคเด็ก/>

สืบค้นวันที่ : 6 ธันวาคม 2561

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง สิทธิของหนู

กิจกรรมที่ 2 สิทธิที่จะได้รับการปกป้อง

กิจกรรมที่ 2.1 ครอบครัวอบอุ่น ด้วยรั้วของรัก (ครอบครัวปกป้อง) เวลา 1 ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

ส 2.1 ป 4/3 วิเคราะห์สิทธิพื้นฐานที่เด็กทุกคนพึงได้รับตามกฎหมาย

จุดประสงค์ เพื่อให้นักเรียน

1. เข้าใจและเห็นความสำคัญในสิทธิพื้นฐานของเด็กเกี่ยวกับสิทธิที่จะได้รับการปกป้องคุ้มครอง
2. วิเคราะห์แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการปกป้องคุ้มครองเด็ก

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

1. ครูให้นักเรียนดูคลิปวิดีโอ หนังสือ สិทธิเด็กตอนเร่รอน หรือให้ดูภาพข่าวเกี่ยวกับเด็กที่ถูกทอดทิ้ง
2. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 4-5 คน แล้วร่วมกันตอบคำถามต่อไปนี้
 - 2.1 คนที่ทำทารุณกรรมเด็กส่วนใหญ่คือใคร
 - 2.2 มีสาเหตุใดบ้างที่ทำให้เด็กถูกทารุณกรรม
 - 2.3 เราจะหลีกเลี่ยงการถูกทารุณกรรมได้อย่างไร
 - 2.4 เมื่อนักเรียนพบเหตุการณ์การถูกทารุณกรรม ควรจะอย่างไร
 - 2.5 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากสมาชิกในกลุ่ม
3. นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอผลงานจากการร่วมกันคิดวิเคราะห์ โดยครูช่วยเสริมในส่วนที่ขาด จากนั้นให้ตัวแทนแต่ละกลุ่มนำผลงานติดไว้ที่ป้ายนิเทศเพื่อให้นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจและสืบค้นความรู้เพิ่มเติมได้ตลอด
4. นักเรียนทำใบกิจกรรมที่ 2.1.1 เรื่อง สิทธิที่จะได้รับการปกป้องให้นักเรียนทำเป็นรายบุคคล
5. ครูและนักเรียนร่วมกันเฉลยใบกิจกรรมที่ 2.1.1 โดยครูอธิบายเพิ่มเติม

6. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความสำคัญสิทธิพื้นฐานของเด็กเกี่ยวกับสิทธิที่จะได้รับการปกป้องคุ้มครอง

สื่อการเรียนรู้

1. คลิปวิดีโอ หนังสือสิทธิเด็กตอน เด็กเร่ร่อน โดยสืบค้นจากระบบออนไลน์
2. ใบกิจกรรมที่ 2.1.1 เรื่อง สิทธิที่จะได้รับการปกป้อง

การวัดและการประเมินผล

1. ประเมินจากการร่วมกิจกรรม
2. ประเมินจากการแสดงความคิดเห็นระหว่างทำกิจกรรม
3. ประเมินจากการทำใบกิจกรรมที่ 2.1.1

ข้อเสนอแนะ

ในกิจกรรมข้อ 1 ครูอาจใช้ภาพเหตุการณ์/ ภาพข่าว /ข่าวเกี่ยวกับเด็กถูกทารุณในลักษณะต่างๆ มาแทนคลิปวิดีโอหนังสือ

อภิธานศัพท์

สิทธิในการได้รับการปกป้องคุ้มครอง หมายถึง สิทธิในการได้รับการปกป้องคุ้มครองจากการถูกเอาเปรียบทางเพศ การใช้แรงงานที่อาจจะเป็นอันตรายต่อสุขภาพ หรือ พัฒนาการของร่างกาย สมอง และจิตใจของเด็ก การแสวงหาผลประโยชน์โดยมิชอบ สิทธิที่จะได้รับความยุติธรรมจากรัฐในกรณีถูกกล่าวหาและการพิจารณาคดี และการปกป้องคุ้มครองเด็กที่มีชีวิตอยู่ในภาวะยากลำบาก เช่น เด็กพิการ์ เด็กผู้ลี้ภัย เด็กกำพร้า เป็นต้น

ใบกิจกรรมที่ 2.1.1

เรื่อง สิทธิที่จะได้รับการปกป้อง

คำชี้แจง : ให้นักเรียนวิเคราะห์ภาพแล้วแสดงความคิดเห็นถึงวิธีการหรือแนวทางการมีส่วนร่วมปกป้องคุ้มครองเด็กในภาพนั้น

ภาพที่ 1

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ภาพที่ 2

.....

.....

.....

.....

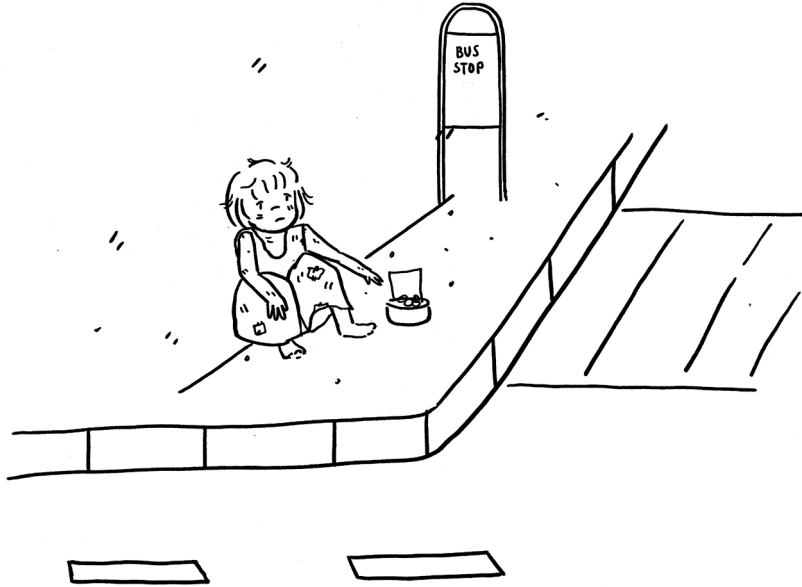
.....

.....

.....

ภาพที่ 3

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ภาพที่ 4

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ภาพที่ 5

.....

.....

.....

.....

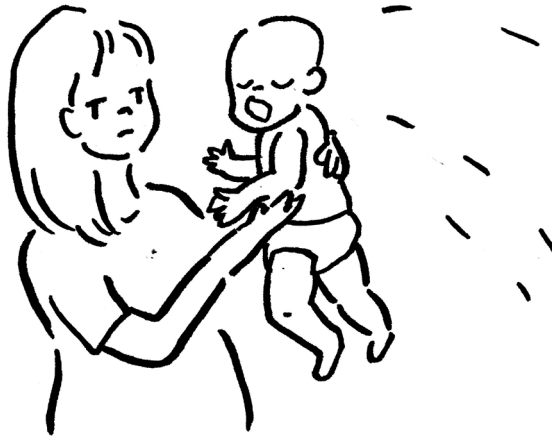
.....

.....

.....

ภาพที่ 6

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 สิทธิของหนู

กิจกรรมที่ 2 สิทธิที่จะได้รับการปกป้อง

กิจกรรมที่ 2.2 มองต่างมุม ทุ่มสุดใจ (สังคัมปกป้อง) เวลา 1 ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้ / ตัวชี้วัด

ส 2.1 ป 4/3 วิเคราะห์สิทธิพื้นฐานที่เด็กทุกคนพึงได้รับตามกฎหมาย

จุดประสงค์ เพื่อให้นักเรียน

1. เข้าใจและเห็นความสำคัญในสิทธิขั้นพื้นฐานของเด็กเกี่ยวกับสิทธิที่จะได้รับการปกป้อง ค้ำครองจากสังคม
2. วิเคราะห์แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการปกป้องคุ้มครองเด็กจากสังคม

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

1. ครูแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 4-5 คน โดยแต่ละกลุ่มมีทั้งนักเรียนที่มีความสามารถ เก่ง อ่อนและปานกลาง ให้นักเรียนผู้แทนกลุ่มมารับอุปกรณ์เพื่อทำกิจกรรมกลุ่มจากครู (กระดาษ ฟลิปชาร์ต ปากกาเคมี)

2. นักเรียนดู ภาพ /หรือคลิปวิดีโอ หนึ่งสั้นสิทธิเด็กตอน เร่ร้อน จากนั้นให้สมาชิกในกลุ่ม ร่วมกันวิเคราะห์ และให้นักเรียนตอบคำถามดังนี้

2.1 นักเรียนเคยเห็นเหตุการณ์ดังกล่าวหรือไม่

2.2 นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไรจากการที่ได้รับชมคลิปวิดีโอ /ภาพ

2.3 ใครจะสามารถช่วยเหลือหรือปกป้องคุ้มครองเด็กเหล่านั้นได้บ้าง และจะช่วยให้

อย่างไร

2.4 ถ้านักเรียนพบเหตุการณ์เช่นเดียวกับดูคลิปวิดีโอจะอย่างไรและจะช่วยเหลือได้อย่างไร

2.5 นักเรียนตัวแทนกลุ่มออกมานำเสนอผลงานจากการร่วมกันคิดวิเคราะห์ เมื่อนำเสนอจบแล้ว ครูช่วยเสนอแนะเพิ่มเติม จากนั้นให้ตัวแทนแต่ละกลุ่มนำผลงานติดไว้ที่ป้ายนิเทศเพื่อให้นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจและสืบค้นความรู้เพิ่มเติมได้

3. นักเรียนและครูร่วมกันสรุปความสำคัญของการปกป้องคุ้มครองสิทธิเด็กจากสังคม

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

คลิปวิดีโอ หนังสือสิทธิเด็กตอน เด็กเร่ร่อน โดยสืบค้นจากระบบออนไลน์

การวัดและการประเมินผล

1. ประเมินจากการร่วมกิจกรรม
2. ประเมินจากการแสดงความคิดเห็นระหว่างทำกิจกรรม
3. ประเมินจากการนำเสนอผลงาน

ข้อเสนอแนะ

1. ครูอาจนำภาพหรือข่าวต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปกป้องคุ้มครองสิทธิเด็ก หรือนำเหตุการณ์ปัจจุบัน มาเล่าให้นักเรียนฟังแล้วให้นักเรียนร่วมกันคิดวิเคราะห์ถึงผลดีต่อเด็กจากการดำเนินการดังกล่าวหรืออาจให้นักเรียนสมมติตนเองว่าถ้าอยู่ในเหตุการณ์ดังกล่าวจะสามารถมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือในการปกป้องคุ้มครองเด็กได้อย่างไรบ้าง

2. ครูให้นักเรียนอ่านใบความรู้ที่ 2.2 เรื่องสิทธิที่จะได้รับการปกป้อง จากนั้นให้นักเรียนเขียนแผนภาพความคิดและมานำเสนอในคาบต่อไป

อภิธานศัพท์

ใบความรู้ที่ 2.2.1

เรื่อง สิทธิที่จะได้รับการปกป้อง

เด็กมีสิทธิตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ที่จะต้องได้รับการปกป้องคุ้มครองในทุกรูปแบบที่จะเป็นอันตรายต่อเด็ก ไม่ว่าจะเป็นการคุ้มครองจากการถูกทำร้ายทั้งทางร่างกาย จิตใจและทางเพศ ซึ่งรวมทั้งการล่วงละเมิดทางเพศกับหรือการแสวงหาประโยชน์ในรูปแบบต่าง ๆ จากเด็กเช่น การค้าประเวณีเด็ก การขายเด็ก การนำเด็กไปใช้ขอทาน ไม่ว่าจะโดยบิดา มารดา ผู้ปกครองเด็กหรือโดยบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับตัวเด็ก

เด็กที่ลี้ภัยจากอันตรายเข้ามาในประเทศของรัฐภาคีจะต้องได้รับการคุ้มครองและช่วยเหลือเด็กพิการทั้งทางร่างกายและจิตใจมีสิทธิได้ใช้ชีวิตที่ดีอย่างมีศักดิ์ศรี และได้รับการส่งเสริมให้พึ่งพาตนเองกับมีส่วนร่วมในชุมชน

เด็กมีสิทธิได้รับการคุ้มครองจากโรคภัยต่าง ๆ ตามมาตรฐานสาธารณสุขที่ดีที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้จะต้องไม่มีเด็กคนถูกตัดออกจากการได้รับบริการสาธารณสุข

เด็กมีสิทธิที่จะได้รับ การปกป้องคุ้มครองจากการใช้แรงงาน โดยห้ามการใช้แรงงานเด็กที่อายุต่ำกว่าอายุขั้นต่ำที่ให้ทำงานได้ ซึ่งปัจจุบันกฎหมายแรงงานของไทยกำหนดตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน ห้ามเด็กที่อายุยังไม่เกิน 15 ปี บริบูรณ์ทำงาน ส่วนเด็กที่อายุเกิน 15 ปี และทำงานได้การทำงานของเด็กต้องไม่เป็นงานที่อันตราย ต้องไม่ขัดขวางการศึกษาของเด็กหรือเป็นอันตรายต่อสุขภาพ ร่างกาย จิตใจ ศีลธรรม หรือพัฒนาการทางสังคมของเด็ก

ในส่วนของยาเสพติด เด็กมีสิทธิได้รับการคุ้มครองจากการใช้ยาเสพติดในทุกรูปแบบ และมีสิทธิได้รับการปกป้องคุ้มครองจากการถูกใช้ในการผลิตหรือการค้ายาเสพติด

เด็กมีสิทธิได้รับการคุ้มครองจากรัฐและสังคมจากการถูกนำไปใช้ประโยชน์ทางเพศ หรือการล่วงละเมิดทางเพศในทุกรูปแบบ ไม่ว่าจะเป็นการชักชวนหรือข่มขู่ให้เข้าร่วมกิจกรรมทางเพศ การค้าประเวณีหรือการเข้าไปมีส่วนในสื่อลามกเด็ก การลักพาตัว การค้าเด็กในทุกรูปแบบ เด็กมีสิทธิได้รับการปกป้องคุ้มครองจากการถูกนำไปใช้ในการสู้รบด้วยกำลังอาวุธ ซึ่งแต่เดิมอนุสัญญาได้กำหนดอายุขั้นต่ำไว้ที่ 15 ปี แต่ต่อมาได้กำหนดในพิธีสารของอนุสัญญานี้ได้ ขยายอายุขั้นต่ำเป็น 18 ปี

เด็กที่ตกเป็นผู้ต้องหามีสิทธิหลายประการ คือ เด็กจะต้องไม่ถูกลงโทษด้วยความทารุณ โหดร้าย หรือไร้มนุษยธรรม และ เด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี จะต้องไม่ถูกลงโทษด้วยการประหารชีวิต หรือ ด้วยการจำคุกตลอดชีวิตโดยไม่มีโอกาสได้รับการปล่อยตัว เด็กที่ถูกจับกุม คမ်းขัง จะต้องถูกควบคุมตัวหรือ ขังแยกจากผู้ใหญ่ เพื่อป้องกันการเรียนรู้ ถ้ายกเหตุ พฤติกรรมจากผู้ต้องขังหรือนักโทษที่เป็นผู้ใหญ่และเป็นการป้องกันมิให้เด็กถูกข่มเหง รังแก บังคับจิตใจ หรือตกอยู่ในอิทธิพลของผู้ต้องขังที่เป็นผู้ใหญ่ นอกจากนั้นสถานคุมขังผู้ใหญ่อาจไม่เหมาะสมกับเด็ก

และเด็กที่ถูกจับกุมคุมขัง มีสิทธิได้รับความช่วยเหลือทางด้านกฎหมายและด้านอื่นโดยเร็ว นอกจากนี้ เด็กที่เป็นผู้ถูกกระทำจากการถูกทอดทิ้ง การหาประโยชน์โดยมิชอบหรือทำร้ายและการล่วงละเมิด การทรมานหรือการลงโทษโดยโหดร้าย ทารุณหรือโดยไร้มนุษยธรรม มีสิทธิที่จะได้รับการช่วยเหลือฟื้นฟูสภาพร่างกาย จิตใจและให้กลับคืนสู่สังคมที่ดีได้อีกด้วย

สืบเนื่องจากอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กนั้น ทางองค์การสหประชาชาติได้มีการจัดทำพิธีสารต่อท้ายอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก 2 ฉบับคือ พิธีสารเรื่องความเกี่ยวพันของเด็กในการขัดแย้งด้วยกำลังอาวุธ และพิธีสารเรื่องการค้าเด็ก การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกที่เกี่ยวกับเด็ก

สิทธิเด็กในการได้รับความคุ้มครอง

ปัญหาเด็กที่ต้องการการคุ้มครองเป็นกรณีพิเศษนี้เป็นปัญหาใหญ่ของสังคมไทย เพราะมีกรณีหลากหลายเรื่องที่เด็กไทยยังไม่ได้รับสิทธิในการได้รับการคุ้มครองเท่าที่ควรจะเป็น จึงนำมากล่าวไว้เป็นกลุ่มสุดท้าย และเพื่อให้เห็นปัญหาเรื่องสิทธิในการได้รับความคุ้มครองนี้จึงได้นำบางปัญหาของเด็กที่ต้องการความคุ้มครองตามสิทธิที่พวกเขามีอยู่ โดยนำเสนอเป็นกลุ่มย่อยต่าง ๆ จากกัน ดังนี้

1. ปัญหา เด็กที่ถูกทำร้าย
2. ปัญหา เด็กถูกนำมาใช้ในการกระทำผิดทางเพศ
3. ปัญหา เด็กกระทำคามผิด
4. ปัญหา เด็กเร่ร่อน
5. ปัญหา แรงงานเด็ก แรงงานต่างด้าวเด็ก และการค้าเด็ก
6. ปัญหา เด็กพิกار และเด็กพิเศษ

7. ปัญหา เด็กกับยาเสพติด
8. ปัญหา เด็กที่ถูกลักพาตัว โดยผู้ปกครอง
9. ปัญหา เด็กชนกลุ่มน้อย และ กลุ่มเด็กไร้สัญชาติ
10. การคุ้มครองเด็กกรณีอื่นๆ

ปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้ แต่ละปัญหามีรายละเอียดเกี่ยวกับตัวกฎหมาย ระเบียบปฏิบัติบางอย่าง ที่ทำให้ไม่สามารถบังคับใช้กฎหมายหรือข้อกำหนดต่างๆ ได้จริง และเกิดผลอย่างสูงสุดสำหรับเด็กตามเป้าหมายของอนุสัญญาที่วางไว้

ผู้แต่ง u35 on Tue, 07/12/2005 - 15:57

ชื่อเรื่อง สิทธิในการได้รับการปกป้องคุ้มครอง Rights to Protection (ตอน 1)

ที่มาของข้อมูล : เว็บไซต์ <https://blogazine.pub/column-archives/node/485>

สืบค้นวันที่ : 3 มกราคม 2562

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 สิทธิของหนู

กิจกรรมที่ 3 สิทธิที่จะได้รับการพัฒนา

กิจกรรมที่ 3.1 ฝันให้ไกล ไปอย่างไรให้ถึง เวลา 1 ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้ / ตัวชี้วัด

ส.2.1 ป4/3 วิเคราะห์สิทธิพื้นฐานที่เด็กทุกคนพึงได้รับตามกฎหมาย

จุดประสงค์

เพื่อให้นักเรียนเข้าใจและเห็นความสำคัญในสิทธิพื้นฐานของเด็กเกี่ยวกับสิทธิที่จะได้รับการพัฒนา

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

1. ครูให้นักเรียนดูภาพเกี่ยวกับสิทธิที่พึงได้รับการพัฒนา เช่น
 - 1.1 ภาพเด็กกำลังเรียนหนังสือ
 - 1.2 เด็ก ๆ นั่งดูโทรทัศน์รายการเด็ก
 - 1.3 เด็กอ่านหนังสือนิทาน
 - 1.4 เด็กเล่นกันอย่างสนุกสนานในสวนสนุก
 - 1.5 เด็กพิการนั่งรถเข็นท่องเที่ยวในสวนสาธารณะ
 - 1.6 เด็กเล่นโทรศัพท์มือถือ สื่อบนออนไลน์
 - 1.7 เด็กการสืบค้นข้อมูลในการเรียนหนังสือ
2. นักเรียนช่วยกันตอบคำถามจากภาพดังนี้
 - 2.1 นักเรียนคิดว่าเด็ก ๆ ในภาพมีความพึงพอใจในกิจกรรมที่ทำหรือไม่ เพราะเหตุใด
 - 2.2 การทำกิจกรรมของเด็กในแต่ละภาพมีผลดีและผลเสียต่อเด็กอย่างไร อธิบายเหตุผล
3. ครูอธิบายเชื่อมโยงให้นักเรียนเข้าใจว่าภาพต่าง ๆ ดังกล่าวนั้นเป็นส่วนหนึ่งของสิทธิเด็กที่พึงได้รับการพัฒนา เช่น

3.1 การรับการศึกษาขั้นพื้นฐานจากรัฐโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย

3.2 การรับข้อมูลข่าวสารจากแหล่งต่าง ๆ ที่ส่งเสริมเด็กในทางที่ดี

3.3 การรับการพักผ่อนหย่อนใจ

3.4 การละเล่นและนันทนาการที่เหมาะสมกับวัย

3.5 การพัฒนาด้านกระบวนการคิด

3.6 เด็กพิการมีสิทธิที่จะได้รับสิ่งต่าง ๆ ในชีวิตที่ดี

4. นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4 คน และจับคู่กันเป็น 2 คู่ แต่ละคู่ช่วยกันทำใบกิจกรรมที่ 3.1.1 เรื่อง ฝันที่เป็นจริง

5. นักเรียนแต่ละคู่ของกลุ่มผลัดกันเล่าผลงานของตนให้อีกคู่หนึ่งฟังพร้อมทั้งแสดงเหตุผลประกอบ แล้วหลอมรวมเป็นข้อสรุปผลงานของกลุ่ม

6. ครูสุ่มตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน 3-4 กลุ่ม และให้กลุ่มที่มีผลงานแตกต่างกันนำเสนอเพิ่มเติม ครูตรวจสอบความถูกต้องและให้ข้อเสนอแนะ

7. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปสิทธิพื้นฐานของเด็กเกี่ยวกับการได้รับการพัฒนา ผลดีต่อเด็กและสังคมส่วนรวม

สื่อ / แหล่งการเรียนรู้

ใบกิจกรรมที่ 3.1.1 เรื่อง ฝันที่เป็นจริง

การวัดและการประเมินผล

1. สังเกตการร่วมกิจกรรมกลุ่ม

2. ประเมินความสามารถในการแสดงความคิดเห็นระหว่างทำกิจกรรม

3. ประเมินจากการทำใบกิจกรรมที่ 3.1.1

ข้อเสนอแนะ

ครูอาจให้นักเรียนช่วยกันหาภาพหรือข่าวต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสิทธิพื้นฐานของเด็กที่จะได้รับการพัฒนา มาเล่าสู่กันฟังในชั้นเรียน ซึ่งอาจเป็นตอนเช้าก่อนเข้าเรียนในกิจกรรมโฮมรูม หรือก่อนเรียนวิชาสังคมศึกษา

อภิธานศัพท์

สิทธิในการพัฒนา หมายถึง สิทธิที่จะได้เล่นและพักผ่อน สิทธิที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางวัฒนธรรม สิทธิที่จะได้รับสิทธิในการศึกษาทุกประเภท สิทธิที่จะคิดพัฒนาสติปัญญาและนับถือศาสนา

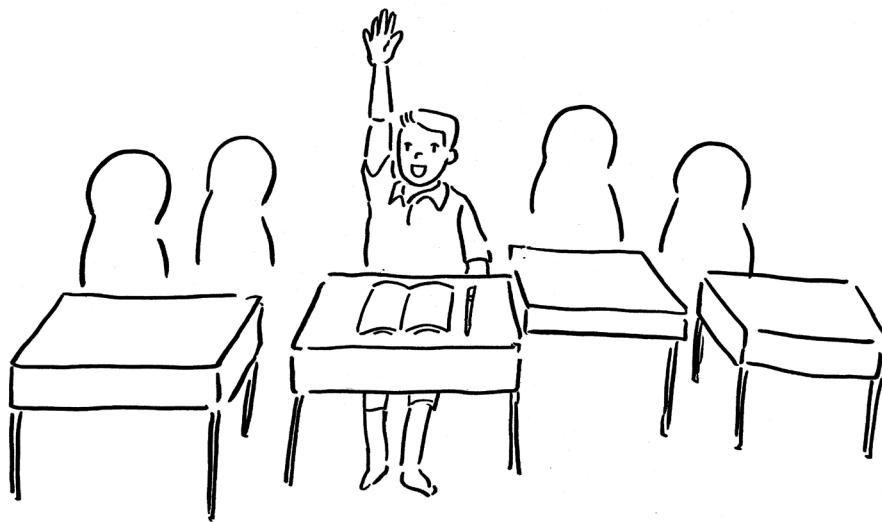
ใบกิจกรรมที่ 3.1.1

เรื่อง ฝันที่เป็นจริง

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านกรณีศึกษาแล้วตอบคำถาม

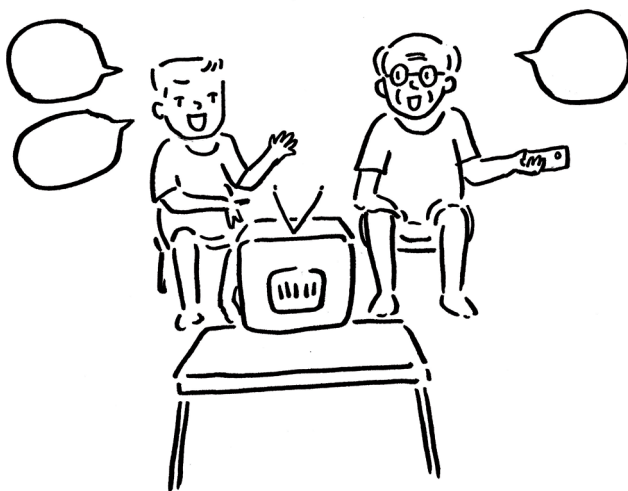
กรณีศึกษา เรื่อง ฝันที่เป็นจริง

บัตร์เป็นเด็กกำพร้าตั้งแต่เรียนอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 บัตร์อยู่กับตาเพียงสองคน ตามีอาชีพรับจ้างรายวัน พอมีรายได้มาเลี้ยงหลาน ถึงแม้ว่าบัตร์จะอยู่กับตาเพียงสองคน บัตร์ก็ไม่รู้สึกเหงา บัตร์มีเพื่อนเล่นที่อยู่บ้านเช่าติด ๆ กัน หลายคน และเรียนในโรงเรียนเดียวกัน วันเสาร์-อาทิตย์ จะพากันไปเล่นที่สนามเด็กเล่นในสวนสาธารณะ ได้ออกกำลังกาย ทำให้บัตร์เป็นเด็กที่มีสุขภาพแข็งแรง

ทุกเย็นเมื่อตากลับจากทำงานก็จะประกอบอาหารให้หลานรับประทาน บัทรเป็นลูกมือของตา ทำงานกันไปพูดคุยกันไป ตาจะฟังบัทรเล่าเรื่องต่าง ๆ และแสดงความคิดเห็นประกอบการเล่าตามประสาเด็ก

ตาให้อิสระในการแสดงความคิดเห็นของหลานอย่างมีเหตุผลเสมอ ทำให้บัตร์เป็นเด็กที่พูดจาดีมีเหตุผลเป็นที่ชื่นชมของครูและเพื่อน ๆ ตาจะอนุญาตให้ดูรายการโทรทัศน์หลายรายการ ทั้งที่เป็นการ์ตูนสำหรับเด็ก สารคดีต่าง ๆ บัตร์จึงมีเกร็ดความรู้ต่าง ๆ ไปนำเสนอในชั้นเรียนเสมอ

บัตร์มีความรู้รอบตัวและมีน้ำใจช่วยเหลืองานของผู้อื่น จึงทำให้เขาเป็นที่รักของเพื่อน บัตร์เรียนหนังสือจนจบการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย ต่อจากนั้นก็ได้ทำงานเป็นพนักงานในบริษัทแห่งหนึ่ง พร้อมทั้งเรียนหนังสือต่อในระดับปริญญาในมหาวิทยาลัยเปิดควบคู่ไปด้วย จนจบระดับปริญญาตรี เขามีความก้าวหน้าในการงานเลื่อนตำแหน่งเป็นหัวหน้างาน

คำถาม

1. ในวัยเด็กบัตร์ได้รับการปฏิบัติตามสิทธิเด็กในด้านการพัฒนาในเรื่องใดบ้าง
2. การรับการพัฒนาในเรื่องใดที่ทำให้เขามีความก้าวหน้าในการทำงาน อธิบายเหตุผล
3. เพราะเหตุใดบัตร์จึงเป็นผู้ที่รู้จักแสดงออกทางด้านความคิดอย่างมีเหตุผล

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 สิทธิของหนู

กิจกรรมที่ 3 สิทธิที่จะได้รับการพัฒนา

กิจกรรมที่ 3.2 จิตดี พื้นที่ของใจ (สิทธิที่จะได้รับการพัฒนาด้านศาสนาและวัฒนธรรม) เวลา 1 ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้ / ตัวชี้วัด

ส 2.1 ป 4/3 วิเคราะห์สิทธิพื้นฐานที่เด็กทุกคนพึงได้รับตามกฎหมาย

จุดประสงค์

เพื่อให้นักเรียนวิเคราะห์คุณค่าและความสำคัญของตนเองและผู้อื่น และพัฒนาตนเองได้อย่างเหมาะสมตามหลักศาสนาที่ตนนับถือ

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

1. ครูนำตัวอย่างข้อคิด คติเตือนใจ เกี่ยวกับการทำความดี มาให้นักเรียนอ่าน พร้อมเปิดประเด็นคำถามเพื่อสนทนาร่วมกัน
2. นักเรียนนั่งเป็นวงกลม แล้วแจกกระดาษสีให้นักเรียนคนละ 2 แผ่น (สีแตกต่างกันโดยให้นักเรียนเขียนชื่อใส่กระดาษทั้ง 2 แผ่น โดยแผ่นที่ 1 ให้นักเรียนเขียนความดีของตนเอง แล้วเก็บไว้ ส่วนแผ่นที่ 2 ส่งให้เพื่อนที่นั่งขวามือเขียนถึงความดีของนักเรียนเจ้าของกระดาษ แล้วส่งต่อไปทางขวามือจนกว่าจะครบทุกคน
3. เมื่อนักเรียนเขียนความดีทั้งสองแผ่นเสร็จแล้ว กระดาษนั้นจะกลับคืนสู่เจ้าของกระดาษ ให้วิเคราะห์ความดีที่ตนเขียนกับที่เพื่อนเขียน แยกว่าสิ่งใดที่เพื่อนเห็นตรงกันกับเรา และสิ่งที่เพื่อนเห็นแตกต่างไปจากเราในใบกิจกรรมที่ 3.2.1 เรื่อง “จิตดี พื้นที่ของใจ” จากนั้นสุ่มนักเรียนนำเสนอ
4. ให้นักเรียนช่วยกันสรุปว่า กิจกรรมนี้ นักเรียนได้เห็นอะไร มีผลดีอย่างไร
5. ครูสุปร่วมกับนักเรียนโดยกระตุ้นด้วยคำถามว่า การเห็นคุณค่าของตนเอง และการเห็นคุณค่าของคนอื่นเกิดผลดีอย่างไร

6. นักเรียนนำความเห็นของเพื่อนมาพิจารณาว่าจะต้องปรับปรุงตนเองอย่างไรบ้างแล้วบันทึกในบทสรุปนำไปปฏิบัติและรายงานผลต่อครูตามกำหนด

7. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม แต่ละกลุ่มช่วยกันวิเคราะห์สถานการณ์ในใบกิจกรรมที่ 3.2.2 เรื่องวิเคราะห์สถานการณ์ ที่ครูเตรียมไว้ให้ แล้วตอบคำถาม ตามประเด็นที่กำหนดให้ในใบกิจกรรม

8. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปสิ่งที่ได้ในการทำกิจกรรม โดยให้อยู่ในกรอบความคิดว่า “เมื่อทุกคนเป็นมนุษย์เหมือนกัน คุณค่าของคนหรือศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์จึงเหมือนกัน ไม่มีใครมีคุณค่ามากกว่าใคร โดยศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ทุกคนจึงมีสิทธิเสรีภาพเท่าเทียมกัน การเคารพสิทธิเสรีภาพซึ่งกันและกัน การปฏิบัติตนในพื้นที่ของความดี สิ่งเหล่านี้จะช่วยให้อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข และเด็กทุกคนก็สามารถพัฒนาตนได้ตามหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือ ”

สื่อการเรียนรู้

1. กระดาษสี ตามจำนวนนักเรียน 1 คนต่อ 2 แผ่น ๆ ละสี
2. ใบกิจกรรมที่ 3.2.1 เรื่อง จิตดี พื้นที่ของใจ
3. ใบกิจกรรมที่ 3.2.2 เรื่อง วิเคราะห์สถานการณ์

การวัดและการประเมินผล

1. ประเมินจากการร่วมกิจกรรม
2. ประเมินจากความสามารถในการแสดงความคิดเห็นระหว่างทำกิจกรรม
3. ประเมินจากการทำใบงานที่มอบหมาย

ข้อเสนอแนะ

ครูสามารถเพิ่มกรณีตัวอย่างได้อีกตามสถานการณ์หรือบริบท ตามความเหมาะสมเพื่อให้นักเรียนได้รับความรู้และความเข้าใจตรงตามจุดประสงค์

อภิธานศัพท์

สิทธิในการมีส่วนร่วม หมายถึง สิทธิที่จะแสดงความคิดเห็นและกล่าวถึงชีวิตของตนเองรวมทั้งโอกาสที่จะเข้าร่วมในกิจกรรมต่างๆของสังคม และมีส่วนร่วมตัดสินใจในครอบครัว โรงเรียนและชุมชน

ใบกิจกรรมที่ 3.2.2

เรื่อง วิเคราะห์สถานการณ์

คำชี้แจง : ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันวิเคราะห์สถานการณ์ตามประเด็นที่กำหนด

สถานการณ์ที่ 1

ตุ๊กตา เป็นเด็กสมาธิสั้น แต่มีความสามารถด้านการร้องเพลง ถูกคุณครูสุมาลีปิดกั้นไม่รับเป็นนักร้องของโรงเรียน

คำถาม

นักเรียนคิดว่าจะมีส่วนช่วยเหลือตุ๊กตาอย่างไร

สถานการณ์ที่ 2

เด็กหญิงศรัณภัทรเห็นขอทานแล้วรู้สึกสงสาร จึงซื้อข้าวกล่องแล้วโยนข้าวให้ขอทาน

คำถาม

1. นักเรียนคิดว่าการกระทำของเด็กหญิงศรัณภัทรเหมาะสมหรือไม่ อธิบายเหตุผล
 2. ถ้านักเรียนเห็นขอทานจะปฏิบัติตนอย่างไร อธิบายเหตุผล
-

สถานการณ์ที่ 3

ผู้หญิงไม่มีความสามารถในการเป็นผู้นำ การเลือกหัวหน้าชั้นหรือประธานนักเรียนควรเลือกผู้ชายเท่านั้น

คำถาม

นักเรียนเห็นด้วยกับข้อความนี้หรือไม่ อธิบายเหตุผล

สถานการณ์ที่ 4

เกริกมีแม่ประกอบอาชีพเป็นคนกวาดถนน ก້องและก้านไม้ย้อมเล่นด้วย

คำถาม

1. นักเรียนคิดว่าการกระทำของก້อง และก้านถูกต้องหรือไม่ อธิบายเหตุผล
 2. ถ้านักเรียนเป็นเพื่อนของเกริกจะปฏิบัติตนอย่างไร อธิบายเหตุผล
-

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 สิทธิของหนู

กิจกรรมที่ 4 สิทธิที่จะมีส่วนร่วม

กิจกรรมที่ 4.1 ขอร่วมหน่อยแบบค่อย ๆ ทำ (สิทธิที่จะมีส่วนร่วม) เวลา 1 ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้ / ตัวชี้วัด

ส2.1/ป.4/3 วิเคราะห์สิทธิพื้นฐานที่เด็กทุกคนพึงได้รับตามกฎหมาย

จุดประสงค์ เพื่อให้นักเรียนเห็นความสำคัญของสิทธิที่จะมีส่วนร่วม และสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของสังคมอย่างเหมาะสม

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

1. ครูนำคำคมเกี่ยวกับการการทำงานมาให้ให้นักเรียนอ่าน พร้อมเปิดประเด็นคำถามเพื่อสนทนาร่วมกัน
 - 1.1 นักเรียนชอบคำคมประโยคใด เพราะอะไร
 - 1.2 นักเรียนจะนำข้อคิดจากคำคมมาใช้เป็นแนวทางการปฏิบัติตนในเรื่องใดได้บ้าง
2. ครูแจกกระดาษขนาด 2x3 นิ้ว หรือตามความเหมาะสม ให้นักเรียนคนละ 2 แผ่น ให้เขียนบรรยายในหัวข้อ “ฉันสามารถมีส่วนร่วมในกิจกรรมสังคมได้อย่างไร” โดยให้บรรยายถึงการนำชีวิตตนเองเข้าไปมีส่วนร่วมกับสังคม และบอกประโยชน์ที่เกิดขึ้น
3. เมื่อนักเรียนเขียนเสร็จแล้วให้นักเรียนนำไปติดที่กระดานดำ
4. ครูสุ่มหยิบข้อความของนักเรียนมาอ่าน โดยให้นักเรียนช่วยกันทายว่าเป็นของใคร แล้วข้อความนี้สามารถปฏิบัติได้หรือไม่ ครูให้ข้อเสนอแนะในการพูดแสดงความคิดเห็น
5. ครูอธิบายเชื่อมโยงว่าเด็กๆ ทุกคนสามารถมีส่วนร่วมทำกิจกรรมต่างๆ ในสังคมได้และสามารถนำข้อคิดคำคมดังกล่าวมาเป็นแรงจูงใจในการทำกิจกรรมต่างๆ
6. ครูให้นักเรียนอ่านข้อความเกี่ยวกับสิทธิเด็กต่อไปนี้

“เด็กมีสิทธิเข้าร่วมกิจกรรมการเล่นการันทนาการที่เหมาะสมตามวัยของเด็ก และมีส่วนร่วมอย่างเสรีในทางวัฒนธรรม และศิลปะ”

7. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม (ตามความเหมาะสมของจำนวนสมาชิกในห้อง) แสดงบทบาทสมมติเกี่ยวกับเรื่อง การมีส่วนร่วมในวัยของเด็ก ตามความสนใจของนักเรียน ตัวอย่างเช่น

- 7.1 การบำเพ็ญประโยชน์
- 7.2 การร่วมประเพณีต่างๆ ในท้องถิ่น
- 7.3 การร่วมมือทางด้านวัฒนธรรม เช่น การแต่งกาย มารยาทไทย ฯลฯ
- 7.4 การร่วมแสดงดนตรี
- 7.5 การร่วมกิจกรรมทางด้านศิลปะ ประเภทต่างๆ
- 7.6 การแข่งขันกีฬา การเล่นประเภทต่างๆ

8. ครูและนักเรียนร่วมกันกำหนดกติกาการแสดงบทบาทสมมติ และฝึกซ้อมการแสดง

ตัวอย่างกฎ กติกาในการนำเสนอบทบาทสมมติ เช่น

- การมีส่วนร่วมของเด็กโดยต้องเป็นไปในทางสร้างสรรค์ เกิดประโยชน์
- สมาชิกทุกคนมีส่วนร่วม
- กำหนดเวลาในการเสนอ กลุ่มละ 5-7 นาที
- ข้อคิดที่ได้จากเรื่องที่น่าเสนอ

9. นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอการแสดงบทบาทสมมติ เรื่อง การมีส่วนร่วมในวัยเด็ก โดยให้ผู้ชมร่วมกันให้กำลังใจแก่ผู้แสดง ครูให้คำแนะนำเพิ่มเติม

10. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความสำคัญเกี่ยวกับ การมีส่วนร่วม ในกิจกรรมต่างของสังคมอย่างเหมาะสมตามวัย ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อตัวเด็กและสังคมส่วนรวม

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. กระดาษ 2 สี
2. คำคมเกี่ยวกับการทำงาน

การวัดและประเมินผล

- สังเกตพฤติกรรมจากการร่วมกิจกรรมกลุ่ม
- ประเมินจากความสามารถในการแสดงความคิดเห็นระหว่างทำกิจกรรม
- ประเมินจากการนำเสนอผลงาน

ข้อเสนอแนะ

ครูควรให้อิสระแก่นักเรียนในการเลือกกิจกรรมต่างๆตามความสนใจและเมื่อแสดงบทบาทสมมติจบแล้วอาจให้นักเรียนสรุปข้อคิดหรือผลดีที่ได้มาจากการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนั้น

อภิธานศัพท์

สิทธิเด็กในการมีส่วนร่วม หมายถึง การแสดงความคิดเห็น แสดงออก การมีผู้รับฟัง และมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในเรื่องที่มีผลกระทบต่อตนเอง มีส่วนร่วมในกิจกรรมเพื่อพัฒนาตนเองในด้านคุณธรรม จริยธรรม การบำเพ็ญประโยชน์ กิจกรรมเกี่ยวกับประเพณีและวัฒนธรรม

ตัวอย่างบัตรข้อความคำคมเกี่ยวกับการทำงาน

1. เราไม่สามารถทำทุกสิ่งทุกอย่างได้ในทันที แต่เราสามารถทำบางสิ่งบางอย่างได้ในทันที – แคลวิน คูลิดจ์
2. ถ้าสิ่งที่คุณทำสร้างแรงบันดาลใจให้คนอื่นฝันใหญ่ขึ้น เรียนรู้มากขึ้น ทำมากขึ้น และเป็นในสิ่งที่ดีขึ้น คุณคือ ผู้นำ – จอห์น ควินซี แอดัมส์
3. การทำงานให้สำเร็จ ง่ายกว่าการอธิบายว่าทำไมคุณถึงทำมันไม่ได้ – มาร์ติน แวน บิวเรน
4. ถ้าคุณเดินถูกทาง คุณจะอยากเดินต่อไปเรื่อย ๆ และในที่สุด คุณก็จะก้าวหน้า - บาร์ค โอบามา
5. ถ้าเชื่อมั่นว่าตัวเองทำได้ คุณก็ไปได้ครึ่งทางแล้ว – ธีโอดอร์ รูสเวลต์
6. คนที่ไม่เคยทำผิด คือคนที่ไม่เคยทำอะไรเลย – ธีโอดอร์ รูสเวลต์
7. จงทำตัวให้ร้ายแรง คอยช่วยเหลือและทำหน้าที่ให้ดีในการงานของคุณ คุณจะพบว่าไม่มีใครมาแข่งขันกับคุณ – พระราชดำรัส รัชกาลที่ 9
8. ทุกชิ้นงานจะต้องกำหนดวันเวลาแล้วเสร็จ – พระราชดำรัส รัชกาลที่ 9
9. ทำประโยชน์แก่ส่วนรวมบ้างอย่าเห็นแก่ตัว – ภาชิตสำนวนไทยโบราณ
10. อย่าคิดว่าคนดีไม่มีในสังคมเพราะคุณก็เป็นคนดี เพียงแต่คุณยังไม่ได้ทำอะไรบางอย่าง – ภาชิตสำนวน ไทยโบราณ

ที่มา ข้อ 1-6

ผู้แต่ง Brooke Torres

15 Presidential Quotes That'll Inspire Your Career

ที่มาของข้อมูล : เว็บไซต์ <https://www.themuse.com/advice/15-presidential-quotes-thatll-inspire-your-career>

สืบค้นวันที่ : 13 พฤศจิกายน 2561

ความรู้สำหรับครู

สิทธิในการมีส่วนร่วมของเด็ก

สิทธิที่จะแสดงความคิดเห็นและกล่าวถึงชีวิตของตนเอง รวมทั้งโอกาสที่จะเข้าร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของสังคม และมีส่วนร่วมตัดสินใจในครอบครัว โรงเรียนและชุมชน

- เด็กคือบุคคลที่อายุต่ำกว่า 18 ปี
- เด็กทุกคนจะได้รับสิทธิตามอนุสัญญาโดยไม่มีทางเลือกปฏิบัติใดๆ ด้านสัญชาติ เชื้อชาติ ภาษา ศาสนา เพศ วัฒนธรรม ความพิการ และพื้นฐานทางเศรษฐกิจ
- การใช้สิทธิเด็กจะต้องคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของเด็กเป็นสำคัญ
- รัฐจะต้องปฏิบัติอย่างเหมาะสมเพื่อให้สิทธิเด็กสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง
- เด็กมีสิทธิที่จะได้รับการดูแลและปกป้องจากครอบครัว
- เด็กมีสิทธิในการมีชีวิตและได้รับการพัฒนาเต็มศักยภาพของเขา
- เด็กมีสิทธิที่จะมีชื่อและได้รับสัญชาติ
- เด็กมีสิทธิที่จะมีเอกลักษณ์ของตนเอง เช่น สัญชาติ ชื่อ และความสัมพันธ์กับครอบครัว
- เด็กมีสิทธิที่จะอยู่กับพ่อแม่ หากเด็กที่ไม่ได้อยู่กับพ่อแม่ มีสิทธิที่จะติดต่อกับพ่อแม่ได้ในกรณีที่ไม่ได้อยู่ด้วยกัน
- เด็กมีสิทธิที่จะออกจากประเทศและกลับเข้าประเทศของตนเพื่ออยู่ร่วมกับคนในครอบครัวอีกครั้ง
- ประเทศต่างๆ ต้องมีมาตรการป้องกันการลักพาตัวเด็กและการพาเด็กข้ามประเทศโดยเด็กไม่ยินยอม
- เด็กมีสิทธิที่จะแสดงออกและแสดงความคิดเห็น ซึ่งควรจะได้รับฟังจากผู้ใหญ่
- เด็กมีสิทธิในการแสดงออกความคิดเห็นและได้รับการถ่ายทอดข้อมูลข่าวสารที่ไม่เป็นอันตรายต่อเด็ก
- เด็กมีสิทธิเสรีภาพทางความคิด มโนธรรม และศาสนา
- เด็กมีสิทธิที่จะพบปะและรวมกลุ่มอย่างสงบ

- เด็กมีสิทธิในความเป็นส่วนตัว
- เด็กมีสิทธิที่จะได้รับข้อมูลข่าวสารจากแหล่งต่าง ๆ ผู้ใหญ่ควรป้องกันข้อมูลข่าวสารที่เป็นโทษต่อเด็ก
- เด็กมีสิทธิได้รับการเลี้ยงดูจากพ่อแม่และผู้ปกครอง ซึ่งรัฐควรส่งเสริมและช่วยเหลืออย่าง

เหมาะสมเพื่อให้พ่อแม่และผู้ปกครองดูแลเด็กได้

- เด็กมีสิทธิที่จะได้รับการคุ้มครองจากการถูกละเมิดถูกทำร้าย ถูกทอดทิ้งและถูกกระทำโดยมิชอบ
- เด็กมีสิทธิที่จะได้รับการคุ้มครองและดูแล หากไม่ได้อยู่กับพ่อแม่หรือครอบครัว
- บุตรบุญธรรมมีสิทธิได้รับการดูแลอย่างเหมาะสมจากผู้ใหญ่และรัฐ
- เด็กผู้ลี้ภัยที่ถูกบังคับให้ต้องออกจากประเทศที่ตนอาศัยอยู่จะต้องได้รับการคุ้มครอง
- เด็กพิการจะได้รับการดูแลและการช่วยเหลือเป็นพิเศษ และจะได้รับการปฏิบัติอย่างมีศักดิ์ศรี
- เด็กมีสิทธิที่จะได้รับการดูแลด้านสาธารณสุขที่มีมาตรฐานสูงสุด รวมถึงการบำบัดฟื้นฟูเมื่อเจ็บป่วย
- เด็กที่อยู่ในสถานดูแลต่าง ๆ เพื่อการบำบัดรักษาสุขภาพหรือการคุ้มครองจะต้องได้รับการทบทวน

การบำบัดรักษาเป็นระยะๆ

- เด็กมีสิทธิได้รับความช่วยเหลือทางสังคมจากรัฐ รวมทั้งการประกันสังคม
- เด็กมีสิทธิในมาตรฐานในการดำรงชีวิตอย่างเพียงพอทางด้านอาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย

และยารักษาโรค

- เด็กมีสิทธิที่จะได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และควรได้รับการส่งเสริมให้ได้รับการศึกษาในระดับที่

สูงขึ้นเท่าที่จะเป็นไปได้

- การศึกษาของเด็กจะต้องมุ่งไปสู่การพัฒนาตนเอง ความสามารถทางด้านร่างกายและจิตใจ
- เด็กชนกลุ่มน้อยและชนพื้นเมือง มีสิทธิในวัฒนธรรมของตน พุทธศาสนาของตนและปฏิบัติศาสนกิจ

ของตนได้

- เด็กมีสิทธิที่จะเล่นและพักผ่อนหย่อนใจ
- เด็กมีสิทธิที่จะได้รับการคุ้มครองจากการทำงานที่บั่นทอนสุขภาพการศึกษา หรือการพัฒนาของเด็ก
- เด็กมีสิทธิที่จะได้รับการคุ้มครองจากการใช้เด็กเพื่อการค้าและผลิตยาเสพติด
- เด็กมีสิทธิที่จะได้รับการคุ้มครองจากการถูกล่วงละเมิดและแสวงหาประโยชน์ทางเพศ

- เด็กมีสิทธิที่จะได้รับการคุ้มครองจากการค้าเด็กหรือถูกลักพาตัว
- เด็กมีสิทธิที่จะได้รับการคุ้มครองจากการถูกแสวงหาประโยชน์ทุกรูปแบบซึ่งรวมถึงการถูกทารุณกรรม การลงโทษ การปฏิบัติที่เป็นผลร้ายต่อสวัสดิภาพของเด็ก
 - เด็กจะต้องไม่ถูกลงโทษโดยการทรมาน ถูกปฏิบัติอย่างโหดร้าย ประหารชีวิต หรือจำคุกตลอดชีวิต
 - เด็กมีสิทธิที่จะไม่เข้าร่วมในความขัดแย้งหรือสงคราม และห้ามเกณฑ์เด็กต่ำกว่า 15 ปีไปเป็นทหาร
 - เด็กมีสิทธิที่จะได้รับการฟื้นฟู เยียวยาทางร่างกายและจิตใจ เมื่อเด็กถูกทอดทิ้ง ถูกทารุณกรรม ถูกกระทำโดยมิชอบ ถูกแสวงหาประโยชน์ในรูปแบบต่าง ๆ หรือเป็นเหยื่อทางสงคราม
 - เด็กที่กระทำการฝ่าฝืนกฎหมาย มีสิทธิที่จะได้รับการพิจารณาอย่างเป็นธรรมและได้รับการปฏิบัติอย่างมีศักดิ์ศรี
 - ถ้ากฎหมายใดได้รับเอาสิทธิของเด็กมากกว่ามาตรฐานอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กอยู่แล้ว ให้ยึดถือกฎหมายนั้นๆ
 - เด็กมีสิทธิที่จะได้รับรู้สิทธิของตนเอง และรัฐจะต้องเผยแพร่อนุสัญญานี้ให้รับรู้อย่างกว้างขวาง ด้วยวิธีการที่เหมาะสมและจริงจัง

(ข้อมูลจากหนังสืออนุสัญญาว่าสิทธิเด็ก ฉบับเด็ก จัดทำโดย องค์การระหว่างประเทศเพื่อการโยกย้ายถิ่นฐาน (IOM) โดยได้รับการสนับสนุนงบประมาณจาก UNICEF

หมายเหตุ อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กมี 54 มาตรา แต่ที่เกี่ยวข้องกับเด็กโดยตรงมี 37 มาตรา ที่เหลือเป็นเพียงระเบียบและพิธีการต่างๆ ที่ประเทศสมาชิกหรือรัฐภาคีจะต้องปฏิบัติ

หน่วยการเรียนรู้ที่

2

การปกป้องคุ้มครองสิทธิเด็ก

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 การปกป้องคุ้มครองสิทธิเด็ก

กิจกรรมที่ 1 การละเมิดสิทธิเด็กในสังคมไทย

กิจกรรมที่ 1.1 หนุ่อยากเรียนหนังสือ เวลา 1 ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

ส 2.1 ป.5/2 เสนอวิธีการปกป้องคุ้มครองตนเองหรือผู้อื่นจากการละเมิดสิทธิเด็ก

จุดประสงค์

เพื่อให้นักเรียนรู้ เข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญของสิทธิเด็กเกี่ยวกับการรับการศึกษาและพัฒนา
ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

1. ครูให้นักเรียนผลัดกันเล่าความประทับใจที่ได้รับสิทธิพิเศษจากครอบครัว และสังคม เช่น พ่อแม่เอาใจใส่เลี้ยงดูอย่างดี ได้เรียนฟรีโดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย ได้รับสิทธิเลือกตั้งประธานนักเรียน เป็นต้น ครูอธิบายเชื่อมโยงเป็นการทบทวนความเข้าใจของนักเรียนเกี่ยวกับสิทธิพื้นฐานที่เด็กพึงได้รับ

2. นักเรียนร่วมกันตอบคำถามต่อไปนี้

2.1 หากเด็กไทยทุกคนได้รับการดูแลตามหลักสิทธิพื้นฐานที่เด็กพึงได้รับจะส่งผลดีอย่างไร อธิบายเหตุผล

2.2 หากพ่อแม่หรือผู้ปกครองไม่เลี้ยงดูเอาใจใส่เด็กจะเกิดผลเสียอย่างไรบ้าง อธิบายเหตุผล

2.3 การที่นักเรียนซึ่งเป็นเด็กได้เรียนหนังสือในโรงเรียนจะเกิดผลดีอย่างไรบ้าง อธิบายเหตุผล

2.4 หากเด็กไทยส่วนใหญ่ไม่ได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานจะมีผลกระทบต่อตนเองและส่วนรวมอย่างไรบ้าง อธิบายเหตุผล

2.5 หากเด็กไทยทุกคนได้เรียนหนังสือจนจบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานจะส่งผลดีต่อสังคมและประเทศอย่างไรบ้าง อธิบายเหตุผล

3. ครูอธิบายเชื่อมโยงให้เห็นถึงความสำคัญในการพัฒนาเด็กทั้งในด้านความเป็นอยู่และด้านการศึกษา

4. นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4 คน ตามความสมัครใจ อ่านเรื่องสั้น “ความทรงจำของของพลอย” และทำใบกิจกรรม ที่ 1.1 เรื่อง ช่วยกันแก้ปัญหา

5. ครูสุ่มตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลงานในใบกิจกรรม ที่ 1.1.1 ประมาณ 3 – 4 กลุ่ม และให้กลุ่มที่มีผลงานแตกต่างออกไปนำเสนอเพิ่มเติมในส่วนที่แตกต่าง ครูตรวจสอบความถูกต้องและให้ข้อเสนอแนะ

6 นักเรียนและครูร่วมกันสรุปถึงความสำคัญของสัทธิเด็กเกี่ยวกับการรับการศึกษาและพัฒนา

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. เรื่องสั้น "ความทรงจำของพลอย"
2. ใบกิจกรรมที่ 1.1.1 เรื่อง ช่วยกันแก้ปัญหา

การวัดและประเมินผล

3. สังเกตพฤติกรรมการร่วมกิจกรรมกลุ่ม
4. ประเมินการทำใบกิจกรรมที่ 1.1.1 เรื่องช่วยกันแก้ปัญหา

ข้อเสนอแนะ

ครูอาจให้นักเรียนนำเสนอผลงานในรูปแบบบทบาทสมมติแทนการทำใบกิจกรรมที่ 1.1.1 จะทำให้บรรยากาศการเรียนรู้สนุกสนานและนักเรียนทุกคนได้แสดงออก

อภิธานศัพท์

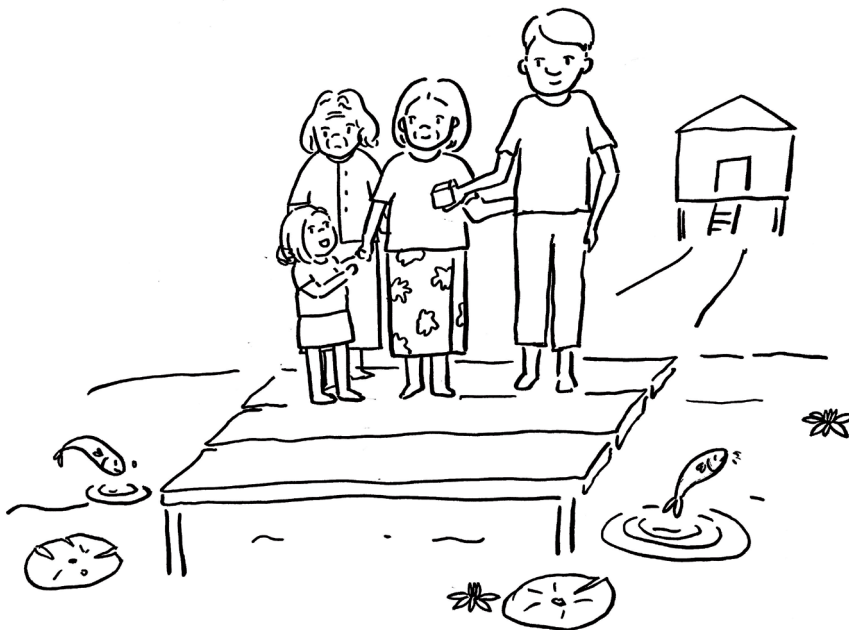
ละเมียดคือ การกระทำใด ๆ โดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อทำให้ผู้อื่นได้รับความเสียหายโดยผิดกฎหมาย ไม่ว่าจะป็นชีวิตร่างกาย ทรัพย์สินหรือสิทธิใด ๆ ก็ตาม

เรื่องสั้น

ความทรงจำของพลอย

เรียบเรียงโดยสุคนธ์ สิ้นธพานนท์

บ้านของพลอยอยู่ริมแม่น้ำในอำเภอเล็กๆ แห่งหนึ่ง อากาศเย็นสบาย พลอยจำความได้ว่าเมื่อเธอยังเล็ก ที่บ้านอยู่กันพร้อมหน้าพร้อมตาอย่างมีความสุข มีพ่อ แม่ และยาย พ่อไปทำงานที่ในจังหวัด จะกลับมาบ้านในวันที่หยุดงาน ทุกครั้งที่กลับมาพ่อจะมีขนมอร่อยๆ และของเล่นมาฝากพลอย และแล้ววันที่พลอยไม่คาดฝันก็มาถึง วันนั้นพ่อกลับมาบ้านโดยไม่มีของฝาก หน้าดำคร่ำเครียด ไม่พูดคุยกับลูก พ่อกับแม่ทะเลาะกันเสียงดังมาก แล้วชนของออกจากบ้านไป หลังจากนั้นพ่อก็ไม่หวนกลับมาอีกเลย ต่อมา

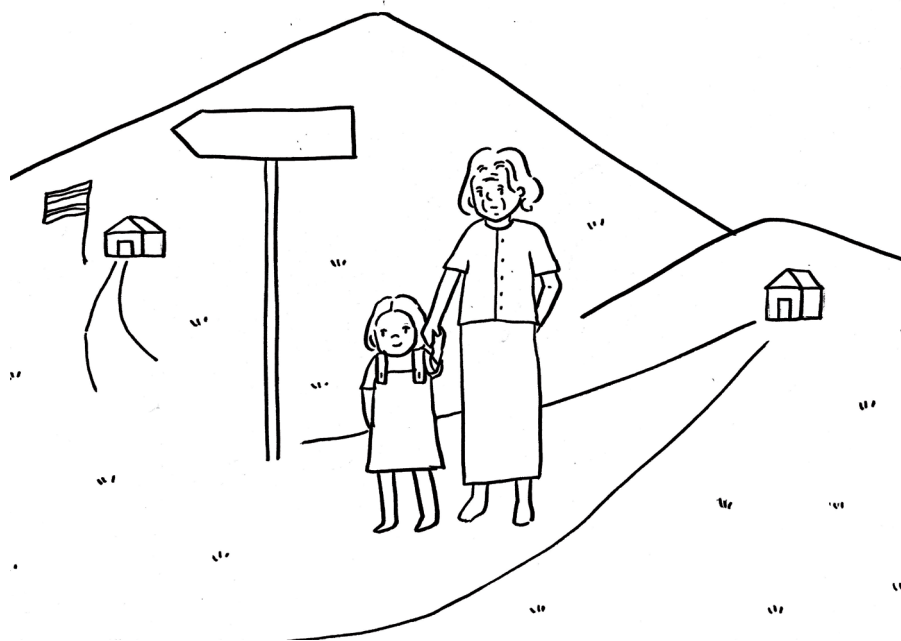

แม่อีกมีพ่อใหม่แล้วย้ายไปอยู่กับเขาในอำเภอที่ห่างไกลออกไป ทิ้งให้พลอยอยู่กับยายตามลำพัง แม่ส่งเงินให้ยายกับพลอยใช้บ้างแต่ก็ไม่ค่อยพอใช้ ยายต้องใช้เงินอย่างประหยัด อาหารการกินก็มีอย่างจำกัด พลอยเห็นเด็กที่อยู่บ้านใกล้กับพลอยได้กินอาหารดีๆ พลอยได้แต่มองด้วยความอยากกินอาหารดีๆ เหมือนเขาบ้าง อยากมีเสื้อผ้าสวยๆ อยากมีของเล่น ยายได้แต่มองพลอยด้วยความสงสาร บางวันยายปล่อยให้พลอยอยู่บ้านคนเดียว พลอยเหงามากเมื่อยายกลับมาบ้านพลอยจะวิ่งไปกอดยาย

“ยายจำ หนูอยู่บ้านคนเดียวเหงา หนูกลัว ยายไม่ไปไม่ได้หรือคะ” ยายลูบหัวพลอยเบาๆ และพูดด้วยเสียงเครือๆ ว่า

“ยายจำเป็นต้องออกจากบ้านเพื่อไปรับจ้างทำงาน นำเงินมาซื้อข้าวให้หนูกินไงละ แม่ของหนูส่งเงินมาให้หน่อยไม่พอใช้ หนูไม่ต้องกลัวหรอกนะ ยายฝากให้ป้าอารีที่อยู่ข้างบ้านเขามาช่วยดูแลหนู”

“คะ ป้าอารีเขามาคะ บางวันก็มีขนมมาให้ หนูขอบคุณป้าเขาทุกครั้ง”

“ดีแล้ว พลอยต้องจำไว้นะว่าป้าอารีมีบุญคุณต่อเรา

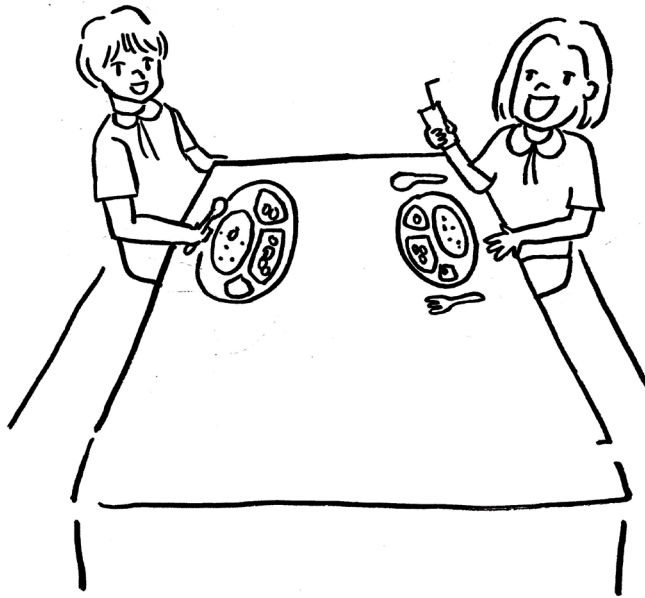
ขณะที่ยายพูดพลอยได้แต่สงสัยว่าทำไมแม่ส่งเงินมาให้หน่อย ไม่พอใช้

เมื่อพลอยอายุได้สามขวบยายพาพลอยไปเรียนหนังสือที่โรงเรียนใกล้บ้าน พลอยดีใจมากที่ได้อยู่ใน
ชั้นอนุบาล 1 ที่โรงเรียนมีอาหารกลางวันและนมเลี้ยงเด็กด้วย มีชุดนักเรียนแจกให้ด้วย พลอยชอบไป
โรงเรียนมาก ที่โรงเรียนมีเพื่อนหลายคน

ยายมีเวลาไปทำงานหารายได้พิเศษเพื่อนำเงินมาใช้จ่าย เพราะระยะหลังนี้ แม่ของพลอยเจ็บหาย
ไปไม่ส่งเงินมาให้ยายใช้อีกเลย

ขณะที่เรียนอยู่ในโรงเรียนพลอยเป็นเด็กที่ขยัน ตั้งใจเรียนผลการเรียนอยู่ในระดับดีเยี่ยมขอความช่วยเหลือผู้อื่น จึงเป็นที่รักของเพื่อนและของคุณครู ในระหว่างเรียนพลอยจึงได้รับทุนการศึกษาายไม่ให้เอาเงินนี้ออกมาใช้ ให้พลอยฝากธนาคารไว้เพื่อเป็นทุนเรียนต่อในระดับสูงต่อไป พลอยเรียนจบประถมศึกษาปีที่ 6 แล้วตั้งใจว่าจะเรียนต่อระดับมัธยมศึกษาที่โรงเรียนเดิม เพราะโรงเรียนของพลอยเป็นโรงเรียนขยายโอกาส พลอยบอกกับยายว่า

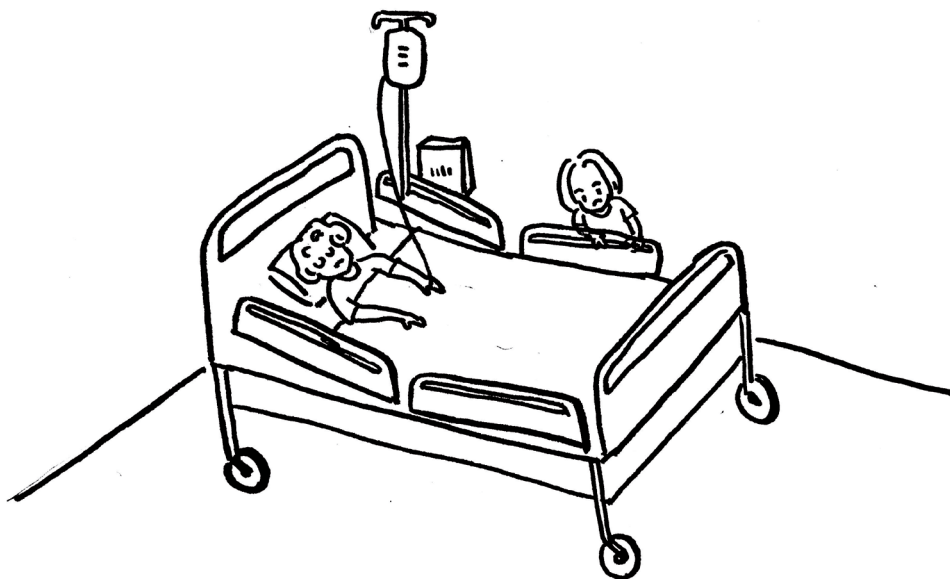
“ยายจำ ถ้าพลอยได้เรียนหนังสือจนจบระดับมหาวิทยาลัยก็ดีนะจ๊ะ หนูจะได้ทำงานได้เงินเดือนมาก มาเลี้ยงยายจ๊ะ”

ยายหน้าเศร้า พร้อมกับพูดกับพลอยด้วยเสียงเบาๆ

“ยายก็จะพยายามหาเงินให้มากขึ้นมาส่งหนูเรียนจ๊ะ”

ก่อนที่พลอยจะมีโอกาสเข้าเรียนต่อในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ยายป่วยกะทันหัน หมอบอกว่า “ยายเป็นโรคกล้ามเนื้ออ่อนแรง”

หมออธิบายถึงอาการของโรคที่สำคัญ คือจะมีปัญหาเรื่องการเคลื่อนไหว ต้องนอนอยู่กับบ้านทำงานไม่ได้ พลอยนั่งร้องไห้เพราะไม่รู้ว่าจะทำอย่างไรดี โอกาสที่จะกลับไปเรียนไม่มีอีกแล้ว เพื่อนบ้านนำอาหารมาให้บ้างบางมื้อ พลอยจึงต้องไปรับจ้างทำงานในร้านอาหารแห่งหนึ่งเจ้าของร้านให้ค่าจ้างวันละ 100 บาท ซึ่งน้อยมากแต่พลอยก็ต้องทำงาน เพื่อนำรายได้มาเลี้ยงยาย

โรงเรียนเปิดเทอมใหม่แล้ว เพื่อนๆ บางคนไปเรียนต่อที่อื่น บางคนยังอยู่ที่เดิม ความฝันที่พลอยจะได้เรียนหนังสือจึงสลายไป แต่ดูเหมือนคุณความดีของพลอยกลับมาตอบสนองพลอย เมื่อทางโรงเรียนทราบข่าวของพลอยก็บยายก็ไม่ทอดทิ้ง ท่านผู้อำนวยการและคณะครูยื่นมือเข้าไปให้ความช่วยเหลือให้พลอยกลับไปเรียนหนังสือ เมื่อถึงเวลาพักกลางวันก็จัดหารถจักรยานให้กลับไปดูแลยาย โรงเรียนของพลอยอยู่ในวัด หลวงพ่อเจ้าอาวาสก็จัดอาหารที่เหลือจากภัตตาหารให้แม่คหบดีกวัดนำไปให้ยายกับพลอย ครูบอกให้พลอยอดทน โรงเรียนได้ประสานงานขอความช่วยเหลือจากหน่วยงานต่างๆ ครูบอกพลอยว่า เพราะพลอยเป็นเด็กดี ขยันเรียน มีน้ำใจชอบช่วยเหลือผู้อื่น ความดีจะต้องกลับมาตอบสนองพลอยด้วย

ใบกิจกรรมที่ 1.1.1
เรื่อง ช่วยกันแก้ปัญหา

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. พลอยถูกละเมิดสิทธิได้อย่างไรบ้าง

.....
.....
.....

2. ผลกระทบที่พลอยได้รับโดยตรงคืออะไร อธิบายเหตุผล

.....
.....
.....

3. ผลกระทบที่เกิดต่อสังคมและประเทศคืออะไร

.....
.....
.....

4. หากนักเรียนเป็นเพื่อนของพลอยจะช่วยเหลือพลอยได้โดยวิธีใดบ้าง

.....
.....
.....

5. หากนักเรียนเป็นพลอยจะปฏิบัติตนอย่างไรเพื่อให้ได้เรียนหนังสือจนจบการศึกษาพื้นฐาน

.....
.....
.....

6. สังคมมีส่วนช่วยเหลือพลอยในด้านการศึกษาและพัฒนาอย่างไรบ้าง และคาดว่าจะส่งผลได้อย่างไร

.....
.....
.....

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 การปกป้องคุ้มครองสิทธิเด็ก

กิจกรรมที่ 1 การละเมิดสิทธิเด็กในสังคมไทย

กิจกรรมที่ 1.2 การใช้แรงงานเด็ก : ช่วยหนูด้วย เวลา 1 ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

ส 2.1 ป.5/2 เสนอวิธีการปกป้องคุ้มครองตนเองหรือผู้อื่นจากการละเมิดสิทธิเด็ก

จุดประสงค์ เพื่อให้นักเรียนเข้าใจสภาพเหตุการณ์การละเมิดสิทธิเด็กในการใช้แรงงานเด็ก

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

1. ครูนำภาพหรือคลิปวิดีโอเหตุการณ์เกี่ยวกับการใช้แรงงานเด็กมาให้นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์ แล้วตอบคำถาม

1.1 การใช้แรงงานเด็กในภาพใดทำให้เกิดอันตรายต่อเด็กมากที่สุด อธิบายเหตุผล

1.2 ควรมีการแก้ไขการใช้แรงงานเด็กในภาพนั้นอย่างไร อธิบาย

2. ครูอธิบายให้นักเรียนเข้าใจว่าการใช้แรงงานเด็กนั้นจะต้องเป็นไปตามกฎหมาย

3. นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4 คน อ่านกรณีศึกษาและทำกิจกรรมใบกิจกรรมที่ 1.2.1 เรื่อง การใช้แรงงานเด็ก

4. สมาชิกแต่ละคนในกลุ่ม มีหมายเลขประจำตัว 1-4 และแบ่งหน้าที่ในการทำกิจกรรมดังนี้

คำถามข้อที่ 1

สมาชิกหมายเลข 1 มีหน้าที่อ่านคำถามและแยกแยะให้ชัดเจน

สมาชิกหมายเลข 2 ฟังขั้นตอน รวบรวมข้อมูลหาแนวทางเสนอคำตอบ

สมาชิกหมายเลข 3 ตอบคำถาม

สมาชิกหมายเลข 4 ตรวจสอบความถูกต้อง

คำถามข้อที่ 2

สมาชิกคนที่ 2 เลื่อนขึ้นทำหน้าที่แทนคนที่ 1

สมาชิกคนที่ 3 เลื่อนขึ้นทำหน้าที่แทนคนที่ 2

สมาชิกคนที่ 4 เลื่อนขึ้นทำหน้าที่แทนคนที่ 3

สมาชิกคนที่ 1 เลื่อนขึ้นทำหน้าที่แทนคนที่ 4

5. สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มหมุนเวียนเปลี่ยนหน้าที่กันตอบคำถามจนเสร็จทุกข้อ สมาชิกทุกคนจะได้ทำหน้าที่ทุกบทบาท

6. เมื่อทุกกลุ่มทำใบกิจกรรมที่ 1.2.1 เสร็จแล้ว ให้ตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลงาน 2-3 กลุ่ม ต่อจากนั้น ให้กลุ่มที่มีผลงานแตกต่างกันไปนำเสนอเพิ่มเติม

7. นักเรียนและครูร่วมกันสรุปสภาพเหตุการณ์ที่เป็นการใช้แรงงานเด็กที่มีการละเมิดสิทธิเด็กและแนวทางแก้ไข

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. ภาพหรือคลิปวิดีโอเกี่ยวกับการใช้แรงงานเด็ก
2. ใบกิจกรรมที่ 1.2.1 เรื่อง การใช้แรงงานเด็ก

การวัดและประเมินผล

1. สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม
2. ประเมินการนำเสนอผลงาน
3. ประเมินใบกิจกรรม

ข้อเสนอแนะ

การทำกิจกรรมในใบงานที่ 1.2.1 ครูอาจแบ่งนักเรียนลดความสามารถ คือ เก่ง ปานกลาง ค่อนข้างเก่ง และปานกลางค่อนข้างอ่อน แนะนำให้นักเรียนรู้จักวิธีการทำงานร่วมกัน ปฏิบัติตามกติกาของการเรียนรู้ร่วมกันดังนี้

1. มีการช่วยเหลือกัน
2. ทุกคนมีความรับผิดชอบในหน้าที่ของตน
3. สมาชิกทุกคนมีบทบาทเท่าเทียมกัน
4. สมาชิกทุกคนมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน

อภิธานศัพท์

แรงงานเด็ก คือ ลูกจ้างซึ่งเป็นเด็กอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป แต่ยังไม่ถึง 18 ปี ส่วนเด็กที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปีลงมา ห้ามนายจ้างจ้างเป็นลูกจ้างโดยเด็ดขาด ผู้ฝ่าฝืนจะมีโทษ ตามมาตรา 148 แห่ง พ.ร.บ.คุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 จำคุกไม่เกิน 1 ปี ปรับไม่เกิน 200,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ส่วนผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป ถือว่าไม่ใช่แรงงานเด็ก

ใบกิจกรรมที่ 1.2.1 เรื่อง การใช้แรงงานเด็ก

คำชี้แจงให้อ่านกรณีศึกษาแล้วตอบคำถาม

ชมรมผู้พิทักษ์เด็กได้ไปสำรวจสภาพเหตุการณ์ที่มีการใช้แรงงานเด็กในภูมิภาคต่างๆ ของประเทศไทย เมื่อกลับจากสำรวจแล้วสมาชิกของชมรมได้มาประชุมร่วมกัน โดยมีพาโชค ซึ่งเป็นหัวหน้าชมรมเป็นประธาน

- พาโชค** : การลงพื้นที่คราวนี้ผมได้พบว่าโรงงานอุตสาหกรรมผลิตตุ๊กตา โรงงานทอผ้าใช้แรงงานเด็กเป็นจำนวนมากขึ้นกว่าเดิม และให้ค่าแรงเด็กต่ำกว่าที่ทางราชการกำหนด แต่เมื่อเด็กอยากได้เงินจึงยอมรับ
- ดวงดาว** : ฉับพบว่าโรงงานบางแห่งใช้แรงงานเด็กทำงานเกินกว่า 8 ชั่วโมง และไม่ให้ค่าล่วงเวลาด้วย
- เกริก** : ในภูมิภาคที่ผมไปสำรวจนั้นนายจ้างจะใช้เด็กทำงานทุกอย่างในโรงงาน รวมถึงงานแบกหามของหนักด้วย
- ชาลี** : ในร้านอาหารบางแห่งให้เด็กผู้หญิงช่วยขายอาหารตอนกลางคืนด้วยละ
- ศักดิ์** : บางครั้งผมเห็นนายจ้างให้เด็กทำงานที่เสี่ยงอันตราย เช่น ปีนขึ้นบนนั่งร้านเพื่อส่งของให้ช่างก่อสร้างบนที่สูง
- แพรว** : นายจ้างบางคนก็ใจดีนะ เลี้ยงอาหารกลางวันแก่พวกเด็กๆ ซึ่งเป็นลูกจ้างทุกวันก็มีนะ แต่มีน้อยรายค่ะ
- ดวงดาว** : นายจ้างบางคนก็ชอบดูว่าเด็ก ๆ ที่เป็นลูกจ้างด้วยวาจาที่หยาบคายก็มีนะคะ
- พาโชค** : พวกเราต้องช่วยกันสรุปผลการสำรวจของชมรม เพื่อจะได้เสนอแนวทางแก้ไขปัญหาแรงงานเด็กต่อทางรัฐบาลต่อไป

★ คำถาม

1. ชมรมผู้พิทักษ์เด็กมีบทบาทสำคัญอย่างไร

.....
.....
.....

2. นายจ้างมักจะเอาเปรียบแรงงานเด็กอย่างไรบ้าง

.....
.....
.....

3. การใช้เด็กทำงานเกินเวลาจะมีผลเสียต่อแรงงานเด็กอย่างไร

.....
.....
.....

4 . งานที่เป็นอันตรายต่อเด็กได้แก่งานประเภทใด

.....
.....
.....

5. ถ้านักเรียนเป็นสมาชิกคนหนึ่งชมรมพิทักษ์เด็กจะยื่นข้อเสนอต่อหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการปกป้องสิทธิเด็กในเรื่องใดบ้าง

.....
.....
.....

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 การปกป้องคุ้มครองสิทธิเด็ก

กิจกรรมที่ 1 การละเมิดสิทธิเด็กในสังคมไทย

กิจกรรมที่ 1.3 ใครช่วยหนูได้ เวลา 1 ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

ส 2.1 ป.5/2 เสนอวิธีการปกป้องคุ้มครองตนเองหรือผู้อื่นจากการละเมิดสิทธิเด็ก

จุดประสงค์ เพื่อให้นักเรียนเข้าใจสภาพเหตุการณ์ละเมิดสิทธิเด็กในสังคมไทย

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

1. ครูนำภาพ 2 ภาพ ซึ่งเป็นภาพเกี่ยวกับการเลี้ยงดูเด็กในครอบครัว และภาพที่เด็กถูกทอดทิ้งมาให้นักเรียนวิเคราะห์แล้วตอบคำถามดังต่อไปนี้

- 1.1 ภาพที่ 1 และภาพที่ 2 มีความแตกต่างกันอย่างไร
- 1.2 ภาพใดแสดงถึงการละเมิดสิทธิเด็ก อธิบายเหตุผล
- 1.3 ผลที่คาดว่าจะได้รับจากการละเมิดสิทธิเด็กจะเป็นอย่างไร

2. ครูอธิบายเชื่อมโยงให้นักเรียนเห็นว่าในสังคมไทยปัจจุบันยังมีการละเมิดสิทธิเด็กอยู่เสมอ เช่น พ่อแม่ทอดทิ้งเด็กต้องไปอาศัยอยู่กับผู้อื่น ทอดทิ้งเด็กให้ไปอยู่สถานเลี้ยงเด็กกำพร้า หรือเด็กถูกละเลยไม่ได้รับการเลี้ยงดูให้ถูกสุขอนามัย ฯลฯ ซึ่งจัดว่าเป็นปัญหาสังคมที่ร้ายแรงต้องแก้ไข

3. นักเรียนเข้ากลุ่มตามความสมัครใจ กลุ่มละ 4 คน ร่วมกันวาดภาพเหตุการณ์ที่แสดงถึงการละเมิดสิทธิเด็กในสังคมไทยพร้อมบรรยายใต้ภาพ

4. สมาชิกแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน โดยให้กลุ่มประเด็นต่อไปนี้
 - 4.1 ชื่อเหตุการณ์
 - 4.2 เป็นการละเมิดสิทธิเด็กอย่างไร
 - 4.3 ผลกระทบสำคัญคืออะไร
 - 4.4 มีแนวทางช่วยเหลืออย่างไร

5. นักเรียนกลุ่มผู้รับชมแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม ครูตรวจสอบความถูกต้องและให้ข้อเสนอแนะ
6. นักเรียนและครูร่วมกันสรุป ลักษณะของการละเมิดสิทธิเด็กในด้านความเป็นอยู่ การรับการพัฒนา การรับการศึกษา ด้านสุขอนามัย และแนวทางการช่วยเหลือ

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. ภาพการละเมิดสิทธิเด็ก

การวัดและประเมินผล

1. สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม
2. ประเมินการนำเสนอผลงาน

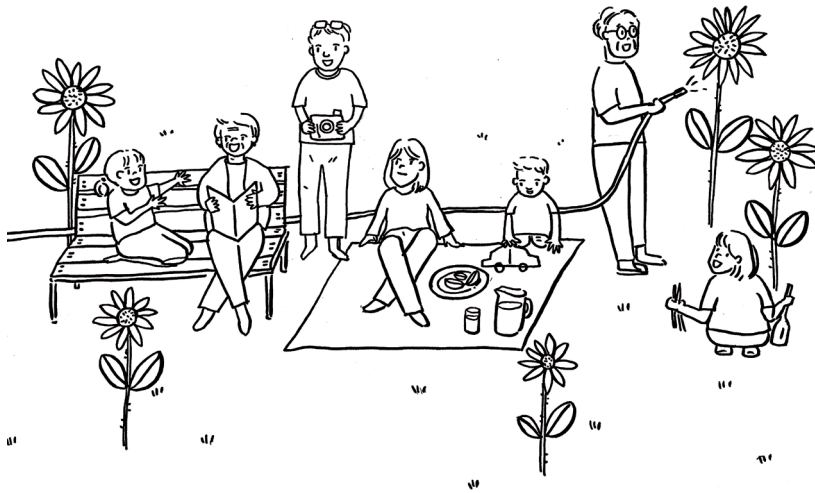
ข้อเสนอแนะ

ครูอาจใช้ทำกิจกรรมอื่น แทนการวาดภาพโดยให้เป็นไปตามความถนัดและความสนใจของนักเรียน

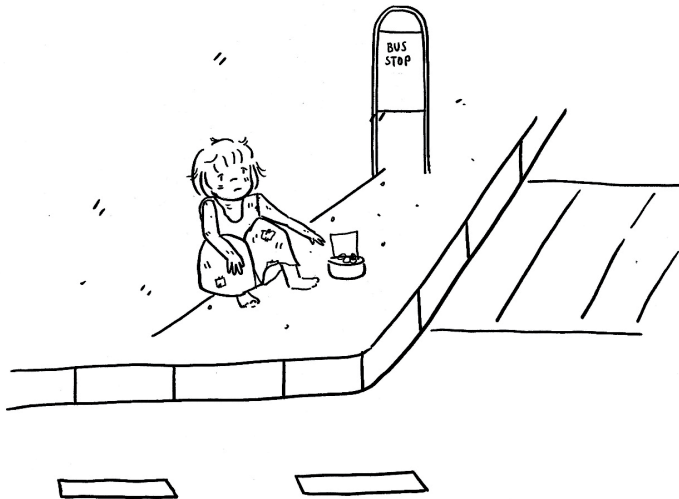
อภิธานศัพท์

ภาพที่ 1

ภาพที่ 2

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 การปกป้องคุ้มครองสิทธิเด็ก

กิจกรรมที่ 1 การละเมิดสิทธิเด็กในสังคมไทย

กิจกรรมที่ 1.4 ใครผิด เวลา 1 ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

ส 2.1 ป.5/2 เสนอวิธีการปกป้องคุ้มครองตนเองหรือผู้อื่นจากการละเมิดสิทธิเด็ก

จุดประสงค์ เพื่อให้นักเรียนรู้และเข้าใจการละเมิดสิทธิเด็กโดยใช้เด็กเป็นเครื่องมือในการกระทำความผิด และแนวทางป้องกัน

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

1. ครูให้อาสาสมัครนักเรียนอ่านข่าวหรือนำเสนอข่าวเกี่ยวกับการใช้เด็กเป็นเครื่องมือในการกระทำความผิดเช่น

- 1.1 ข่าวการให้เด็กเป็นคนดูต้นทางในการลักทรัพย์
- 1.2 ข่าวการให้เด็กเป็นผู้ส่งยาเสพติด
- 1.3 ข่าวการให้เด็กขาย CD เกื่อน (ละเมิดลิขสิทธิ์)

2. นักเรียนร่วมกันตอบคำถามต่อไปนี้

- 2.1 ข่าวเรื่องอะไร
- 2.2 ใครกระทำความผิด
- 2.3 ผลที่ได้รับเป็นอย่างไร
- 2.4 ใครเป็นผู้ใช้ให้เด็กกระทำความผิด

3. ครูอธิบายเชื่อมโยงให้นักเรียนเข้าใจว่า มิฉฉาซีพบางคนแสวงหาผลประโยชน์หรือใช้เด็กเป็นเครื่องมือกระทำความผิดโดยที่เด็กไม่รู้เท่าทัน ตัวอย่างเช่น

- 3.1 ใช้ให้เด็กขายยาเสพติด
- 3.2 บังคับให้เด็กขอราน
- 3.3 ใช้เด็กแสดงซึ่งเป็นการลามกอนาจาร
- 3.4 ใช้เด็กขายแผ่น CD ที่ละเมิดลิขสิทธิ์

4. ครูแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มๆ ละ 4-6 คน ช่วยกันศึกษากรณีศึกษาแล้วตอบคำถาม ฝึกทักษะการคิด
ในใบกิจกรรมที่ 1.4.1 เรื่อง ไครผิต

5. ตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน ครูช่วยเสนอแนะเพิ่มเติม

6. นักเรียนและครูช่วยกันสรุปเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิเด็กโดยใช้เด็กเป็นเครื่องมือในการกระทำ
ความผิด และแนวทางป้องกันตนเอง

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. ใบกิจกรรมที่ 1.4.1 เรื่อง ไครผิต
2. ข่าวการละเมิดสิทธิเด็ก

การวัดและประเมินผล

1. สังเกตพฤติกรรมในการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม
2. สังเกตพฤติกรรมรายบุคคล
3. ประเมินจากการทำใบกิจกรรมที่ 1.4.1 เรื่อง ไครผิต

ข้อเสนอแนะ

ครูสามารถเรียบเรียงกรณีศึกษาเพิ่มเติมโดยใช้เหตุการณ์ที่ใกล้ตัวนักเรียนหรือเหตุการณ์ปัจจุบันและ
ตั้งคำถามเชิงวิเคราะห์นำไปสู่การตัดสินใจ จะทำให้นักเรียนหันมาสนใจในการทำกิจกรรมมากขึ้น

แหล่งสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติมสำหรับครูและนักเรียน

1. ห้องสมุดโรงเรียน
2. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ มูลนิธิศูนย์พิทักษ์
สิทธิเด็ก
3. เว็บไซต์ <http://www.thaichildrights.org/about/contact/> (มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก)
4. เว็บไซต์ <https://www.thairath.co.th/content/1115509>

อภิธานศัพท์

ใบกิจกรรมที่ 1.4.1

เรื่อง ใครผิด

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านกรณีศึกษาแล้วตอบคำถาม

เด็กชายต้นกล้าและเด็กชายแดน ชวนกันไปเที่ยวที่สวนสนุก ขณะที่ทั้งสองคนกำลังนั่งพักที่ม้านั่งริมสวนมีชายคนหนึ่งบุคลิกท่าทางดีแต่งตัวเรียบร้อยหิ้วกระเป๋าเอกสารเดินมานั่งอยู่ใกล้ๆ นั่งพูดโทรศัพท์อยู่ครู่หนึ่งแล้วหันหน้ามาหาต้นกล้าและแดนเขาพูดว่า จะไปเข้าห้องน้ำใกล้ๆ บริเวณนี้พอดีเพื่อนจะมารับเอกสาร เธอเป็นผู้หญิงอายุประมาณ 20 ปี ใส่เสื้อสีแดง ชื่อเก๋ ถ้าเธอมาตรงนี้ก็เอากระเป๋าให้เธอด้วย ต้นกล้าและแดนก็รับปากด้วยความมีน้ำใจ

สักครู่หนึ่งหญิงสาวชื่อเก๋ก็มารับกระเป๋าเอกสาร ทันใดนั้นเจ้าหน้าที่ตำรวจก็เข้ามาจับกุมขณะที่ต้นกล้ากำลังส่งกระเป๋าให้เก๋ ตำรวจจึงตั้งข้อหาร่วมกันจำหน่ายยาเสพติด ทั้งสามคนถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจจับกุมและนำตัวไปที่สถานีตำรวจ

คำถาม

1. เรื่องนี้เป็นการกระทำความผิดเกี่ยวกับอะไร
2. ทำไมเด็กชายต้นกล้าและเด็กชายแดนจึงเข้าไปเกี่ยวข้องกับกระทำความผิดดังกล่าว
3. ถ้านักเรียนเป็นต้นกล้ากับแดนจะมีวิธีป้องกันตนเองอย่างไร

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 การปกป้องคุ้มครองสิทธิเด็ก

กิจกรรมที่ 2 การปกป้องคุ้มครองเด็กในสังคมไทย

กิจกรรมที่ 2.1 ช่วยป้องกันหนูด้วย เวลา 1 ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

ส 2.1 ป.5/2 เสนอวิธีการปกป้องคุ้มครองตนเองหรือผู้อื่นจากการละเมิดสิทธิเด็ก

จุดประสงค์ เพื่อให้นักเรียนเห็นความสำคัญและเสนอวิธีการปกป้องคุ้มครองตนเองหรือผู้อื่นจากการละเมิดสิทธิเด็ก

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

1. ครูเสนอข่าวเกี่ยวกับเยาวชนก่ออาชญากรรม และสถิติคดีเด็ก - เยาวชนของสถานพินิจทั่วประเทศ ให้นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์ และอภิปรายร่วมกันกับประเด็นต่อไปนี้

- 1.1 ทำไมเด็กจึงกระทำความผิดจำนวนมาก
- 1.2 ผลกระทบที่เด็กได้รับจากการกระทำความผิด คืออะไร
- 1.3 มีผลกระทบต่อสังคมอย่างไรบ้าง อธิบายเหตุผล
- 1.4 นักเรียนคิดว่ามีวิธีป้องกันแก้ไขไม่ให้เด็กกระทำความผิด อย่างไร

2. ครูอธิบายเชื่อมโยงให้เห็นว่าสาเหตุของการกระทำความผิดของเด็กมีหลายสาเหตุ แต่สาเหตุหนึ่งที่สำคัญคือเด็กขาดความรัก ขาดการเลี้ยงดูเอาใจใส่ ซึ่งทุกคนที่เป็นสมาชิกในสังคมควรจะได้ร่วมมือกันปกป้องคุ้มครองเด็กไม่ให้เกิดการกระทำความผิดซึ่งเด็กบางคนอาจจะทำผิดได้ไม่รู้เท่าทันต่อเหตุการณ์หรือเพราะความจำเป็นบีบบังคับ

3. นักเรียนเข้ากลุ่มให้มีสมาชิกกลุ่ม ๆ ละ 4 – 5 คนร่วมกันอภิปรายถึงแนวทางการมีส่วนร่วมในการปกป้องคุ้มครองเด็ก และสร้างสรรค์เป็นผลงานที่นักเรียนชอบ ตัวอย่างเช่น

- 3.1 วาดภาพ
- 3.2 แต่งบทประพันธ์

3.3 แต่งเพลง

3.4 เขียนบทความ

3.5 เขียนเรื่องสั้น

3.6 นิทาน

3.7 พังมโนทัศน์

4. นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันตรวจสอบความสมบูรณ์ของผลงาน ปรับปรุงแก้ไข

5. สมาชิกแต่ละกลุ่มนำผลงานไปติดที่ป้ายนิเทศหรือมุมต่าง ๆ ของห้องเรียนและให้สมาชิกกลุ่มอื่นเดินชมพร้อมทั้งนำกระดาษรูปรูปดาวติดบนชิ้นงานที่นักเรียนชอบ

6. นักเรียนและครูร่วมกันสรุปความสำคัญและแนวทางการปกป้องคุ้มครองตนเองหรือผู้อื่นจากการละเมิดสิทธิเด็ก

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. ห้องสมุดโรงเรียน
2. ข่าวเกี่ยวกับเยาวชนก่ออาชญากรรม

การวัดและประเมินผล

1. สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม
2. ประเมินจากการนำเสนอผลงาน

ข้อเสนอแนะ

1. การให้นักเรียนสร้างสรรค์ผลงาน “แนวทางการมีส่วนร่วมในการปกป้องเด็ก” ครูควรให้นักเรียนมีอิสระทางความคิด และตั้งชื่อผลงานด้วยตนเอง

2. ครูหาข่าวเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดของเด็ก เช่น การขโมยสินค้าในร้านอาหารที่เห็นว่าเหมาะสมกับกิจกรรม มาเล่าให้นักเรียนฟังและร่วมกันวิเคราะห์หาสาเหตุ ผลที่ได้รับและแนวทางการป้องกันแก้ไข

อภิธานศัพท์

สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ซึ่งเป็นหน่วยงานในกระทรวงยุติธรรม ทำหน้าที่เกี่ยวกับการคุ้มครองเด็กและเยาวชน เช่น สืบเสาะเรื่องราวบุคคล และสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับเด็กหรือเยาวชน ซึ่งต้องหาว่ากระทำความผิด ควบคุมและฝึกอบรมเด็กและเยาวชน

แหล่งสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติมสำหรับผู้สอน

1. ห้องสมุดโรงเรียน
2. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 การปกป้องคุ้มครองสิทธิเด็ก

กิจกรรมที่ 2 การปกป้องคุ้มครองเด็กในสังคมไทย

กิจกรรมที่ 2.2 ร่วมด้วยช่วยปกป้อง เวลา 1 ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

ส 2.1 ป.5/2 เสนอวิธีการปกป้องคุ้มครองตนเองหรือผู้อื่นจากการละเมิดสิทธิเด็ก

จุดประสงค์ เพื่อให้นักเรียน

1. เห็นความสำคัญของการปกป้อง คุ้มครองเด็กในสังคมไทย
2. วิเคราะห์แนวทางการมีส่วนร่วมในการปกป้องคุ้มครองเด็กในสังคมไทยและนำไปปฏิบัติ

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

1. ครูนำข่าวเกี่ยวกับความร่วมมือกันช่วยเหลือเด็กที่ถูกละเมิดสิทธิมนุษยชนมาให้ตัวแทนนักเรียนอ่านให้เพื่อนฟัง เช่น

- 1.1 พ่อทำร้ายลูก
- 1.2 โรงงานเย็บผ้าใช้แรงงานเด็ก

2. นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์ข่าวในประเด็นต่อไปนี้

- 2.1 เด็กถูกละเมิดอย่างไร
- 2.2 ใครเป็นผู้ให้ความช่วยเหลือ

2.3 สมาชิกในสังคมมีส่วนร่วมในการปกป้องคุ้มครองอย่างไรบ้าง และส่งผลอย่างไร

3. ครูอธิบายเชื่อมโยงให้นักเรียนเห็นว่าการปกป้องคุ้มครองเด็กนั้น ควรจะต้องได้รับความร่วมมือจากสมาชิกในสังคม หน่วยงานต่าง ๆ ทั้งของรัฐ และเอกชนที่ทำหน้าที่ด้านการกุศล

4. นักเรียนแบ่งกลุ่มตามความสนใจ กลุ่มละ 4 คน ช่วยกันสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการปกป้องคุ้มครองเด็กในสังคมไทย ซึ่งประกอบด้วยหน่วยงานของรัฐ หน่วยงานการกุศล สื่อมวลชน

สถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา สถาบันศาสนา ฯลฯ โดยสมาชิกแต่ละคนไปหาข้อมูลมาจากแหล่งข้อมูลที่ที่หลากหลาย

5. สมาชิกในแต่ละกลุ่มนำข้อมูล/ข่าว ที่สืบค้นมาวิเคราะห์ตามประเด็นที่กำหนดไว้ในใบกิจกรรมที่ 2.2.1 เรื่อง ร่วมด้วยช่วยปกป้อง

6. สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มผลัดกันนำเสนอผลงานของตนตามที่ได้วิเคราะห์ในใบกิจกรรมที่ 2.2.1 โดยผลัดกันเล่าแบบเล่าเรื่องรอบวงแล้วร่วมกันคัดเลือกผลงานที่แสดงถึงความร่วมมือกันหลายฝ่ายในการปกป้องคุ้มครองเด็ก

7. ตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน และให้ตัวแทนกลุ่มผู้ฟังแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม เช่น
 - กลุ่มที่ 1 นำเสนอผลงาน กลุ่มที่ 2 แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม
 - กลุ่มที่ 2 นำเสนอผลงาน กลุ่มที่ 3 แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม
 - กลุ่มที่ 3 นำเสนอผลงาน กลุ่มที่ 4 แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม
 - กลุ่มที่ 4 นำเสนอผลงาน กลุ่มที่ 1 แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม

8. นักเรียนและครูช่วยกันสรุปความสำคัญและความจำเป็นในการปกป้องคุ้มครองเด็กในสังคมไทย และแนวทางการมีส่วนร่วม

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. ข่าว เรื่อง โรงงานเย็บผ้าใช้แรงงานเด็ก
2. ข่าว เรื่อง พ่อทำร้ายลูก
3. ใบกิจกรรมที่ 2.2.1 เรื่องร่วมด้วยช่วยปกป้อง

การวัดและประเมินผล

1. สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม
2. ประเมินจากใบกิจกรรมที่ 2.2.1 เรื่อง ร่วมด้วยช่วยปกป้อง
3. ประเมินจากการนำเสนอผลงาน

ข้อเสนอแนะ

ครูให้นักเรียนผลัดกันนำเสนอข่าวเกี่ยวกับการปกป้องคุ้มครองเด็กในสังคมปัจจุบันแล้วนำมาจัดป้ายนิเทศหน้าชั้นเรียนเป็นประจำ

อภิธานศัพท์

มูลนิธิคุ้มครองเด็ก มูลนิธิที่ทำหน้าที่ป้องกัน คุ้มครอง ช่วยเหลือ พิ้นฟูและพัฒนาเด็กไทยที่ประสบภาวะทุกข์ยากลำบาก ถูกทอดทิ้งในสังคม

ใบกิจกรรมที่ 2.2.1 เรื่อง ร่วมด้วยช่วยปกป้อง

- คำชี้แจง**
1. ให้นักเรียนหาข่าว/เหตุการณ์/กรณีศึกษา เกี่ยวกับการร่วมมือปกป้องคุ้มครองเด็กในสังคมไทย
 2. ให้อภิปรายประเด็นสำคัญ เพื่อตอบคำถาม

ข่าวเรื่อง
เนื้อหาสาระ โดยย่อ
.....
.....
.....
ที่มา:

คำถาม

1. เรื่องนี้แสดงถึงความร่วมมือกันในเรื่องใด
.....
.....
2. บุคคลใด หรือ หน่วยงานใด ให้ความร่วมมือกันในการปกป้องคุ้มครองเด็ก อธิบายพร้อมยกตัวอย่างประกอบ
.....
.....
3. การทำกิจกรรมในข้อ 2 ส่งผลได้อย่างไร อธิบาย
.....
.....
4. ถ้านักเรียนอยู่ในเหตุการณ์นี้ จะมีส่วนร่วมอย่างไรบ้าง อธิบาย
.....
.....

เอกสารสำหรับครู

ข่าวที่ 1

เรื่อง โรงงานเย็บผ้าใช้แรงงานเด็ก

อธิบดีกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน (กสร.) กระทรวงแรงงาน เปิดเผยถึงกรณีตำรวจ เข้าตรวจบริษัทแห่งหนึ่งในจังหวัดตาก พบมีการใช้แรงงานเด็กต่างด้าวอายุต่ำกว่า 18 ปี จำนวน 17 คน ว่า กสร. ได้ส่งพนักงานตรวจแรงงาน พร้อมล่ามแปลภาษา เพื่อสอบข้อเท็จจริงในประเด็นที่มีการจ้างเด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี จากการสอบสวนพบว่า นายจ้างกระทำความผิดตามมาตรา 45 พระราชบัญญัติ (พ.ร.บ.) คุ้มครองแรงงาน พ.ศ.2541 ในข้อหาไม่แจ้งการใช้แรงงานเด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี ต่อพนักงานตรวจแรงงานภายใน 15 วัน นับแต่วันที่เด็กเข้าทำงาน จำนวน 15 คน ซึ่งเป็น ชาย 1 คน หญิง 14 คน

ผู้แต่ง - 17:47 น. มติชนออนไลน์

ชื่อเรื่อง กสร.เอาผิด ‘นายจ้าง’ โรงงานเย็บผ้าแม่สอดใช้แรงงานเด็ก

ที่มาของข้อมูล : เว็บไซต์ https://www.matichon.co.th/local/quality-life/news_1047119
สืบค้นวันที่ 17 กรกฎาคม 2561

ข่าวที่ 2

เรื่อง พ่อทำร้ายลูก

กรณีที่มีพลเมืองดีได้ถ่ายคลิปวิดีโอ ลูกชายวัย 2 ขวบ ที่ถูกพ่อแท้ๆ ตีจนได้รับบาดเจ็บ ซึ่งขณะนี้ทางเจ้าหน้าที่ตำรวจ สามารถจับกุมตัวพ่อของเด็กได้แล้วหลังจากก่อเหตุแล้วได้พาลูกชายออกจากโรงพยาบาล และไปหลบอยู่ห้องพักรายวันแห่งหนึ่ง เจ้าหน้าที่ตำรวจบอกว่า ขอฝากประชาชนเมื่อเห็นเด็กถูกทำร้ายก็ให้ช่วยกันแจ้งเจ้าหน้าที่ให้เข้ามาช่วยเหลือ เหมือนกับคดีนี้ที่สามารถช่วยเหลือเด็กได้

เนื้อหา INN

ชื่อเรื่อง รวบแล้ว “บ๊ิก” พ่อใจเหี้ยม ตีลูกแท้ๆ วัย 2 ขวบ จนบาดเจ็บ

ที่มาของข้อมูล : เว็บไซต์ <https://www.sanook.com/news/7699774/>

สืบค้นวันที่ 4 มีนาคม 2562 (21:06 น.) sanook

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 การปกป้องคุ้มครองสิทธิเด็ก

กิจกรรมที่ 2 การปกป้องคุ้มครองเด็กในสังคมไทย

กิจกรรมที่ 2.3 สังคมปกป้อง เวลา 1 ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

ส 2.1 ป.5/2 เสนอวิธีการปกป้องคุ้มครองตนเองหรือผู้อื่นจากการละเมิดสิทธิเด็ก

จุดประสงค์ เพื่อให้นักเรียน

เข้าใจลักษณะและวิธีปกป้องคุ้มครองเด็กในสังคมไทย

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

1. ครูเปิดเทปเพลง สิทธิเด็กไทย และให้นักเรียนทุกคนร้องตาม พร้อมแสดงลีลาท่าทางประกอบเพลง
2. นักเรียนร่วมกันตอบคำถามกระตุ้นความคิดดังนี้
 - 2.1 เด็กพึงมีสิทธิในเรื่องใด อธิบาย
 - 2.2 เด็กมีความสำคัญอย่างไร
 - 2.3 บทเพลงนี้ให้ข้อคิดสำคัญอย่างไรบ้าง
3. นักเรียนช่วยกันทบทวนเกี่ยวกับลักษณะของการละเมิดสิทธิเด็กในสังคมไทยและยกตัวอย่าง เช่น
 - 3.1 การทอดทิ้งเด็ก
 - 3.2 เด็กขาดผู้อุปการะ หาเลี้ยงชีพด้วยตนเอง
 - 3.3 ไม่ให้เด็กเรียนจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน
 - 3.4 การให้นมไม่มีคุณภาพเลี้ยงทารก
 - 3.5 การลงโทษเด็กด้วยวิธีรุนแรง
 - 3.6 การใช้แรงงานเด็กในอัตราต่ำกว่ามาตรฐานแรงงานขั้นต่ำ
 - 3.7 การใช้เด็กขายยาเสพติด
 - 3.8 การใช้เด็กขาย แผ่น CD เทปที่ละเมิดลิขสิทธิ์

4. นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการละเมิดสิทธิดังกล่าว ครูอธิบายเชื่อมโยงให้นักเรียนเห็นความจำเป็นที่สังคมจะต้องร่วมมือกันปกป้องคุ้มครองเด็ก
5. นักเรียนแบ่งกลุ่มตามความสมัครใจกลุ่มละ 6 คน ร่วมกันศึกษาใบความรู้ที่ 2.3.1 เรื่อง การปกป้องคุ้มครองเด็กในสังคมไทย
6. สมาชิกในแต่ละกลุ่มผลัดกันเล่าสาระสำคัญจากหัวข้อที่ตนศึกษามาให้สมาชิกในกลุ่มฟังทีละคนแบบเล่าเรื่องรอบวง ผลัดกันซักถามข้อสงสัย
7. สมาชิกแต่ละกลุ่มร่วมกันนำความรู้ที่ได้จากการศึกษาไปเขียนเป็นผังมโนทัศน์และตอบคำถามกระตุ้นความคิดในใบกิจกรรมที่ 2.3.1 เรื่อง สังคมปกป้อง
8. ตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน และให้กลุ่มผู้ฟังแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม ครูตรวจสอบความถูกต้อง
9. นักเรียนและครูร่วมกันสรุปลักษณะและวิธีการปกป้องคุ้มครองเด็กในสังคมไทยและผลที่ได้รับ

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. ใบความรู้ที่ 2.3.1 เรื่อง การปกป้องคุ้มครองเด็กในสังคมไทย
2. ใบกิจกรรมที่ 2.3.1 เรื่อง สังคมปกป้อง
3. เพลงสิทธิเด็กไทย โดยสืบค้นจากระบบออนไลน์

การวัดและประเมินผล

1. สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม
2. ประเมินการนำเสนอผลงาน ในใบกิจกรรมที่ 2.3.1

ข้อเสนอแนะ

ครูฝึกให้นักเรียนสืบค้นข้อมูลจากแหล่งข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับการร่วมมือกันปกป้องคุ้มครองเด็กในสังคมไทย แล้วนำมาวิเคราะห์ เป็นการฝึกให้นักเรียนมีทักษะการคิด

ใบความรู้ 2.3.1

เรื่อง การปกป้องคุ้มครองเด็กในสังคมไทย

เรียบเรียงโดย สุคนธ์ สิ้นรพานนท์

การปกป้องคุ้มครองเด็กในสังคมไทยปัจจุบันมีลักษณะ ดังนี้

1. มีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองเด็ก ได้แก่ พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและวิธีพิจารณาคดีเยาวชน พ.ศ. 2523 พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550

2. มีหน่วยงานของรัฐที่ทำหน้าที่ดูแลเด็กโดยตรง คือ กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ มีสำนักงานที่เกี่ยวข้องกับการปกครองคุ้มครองและดูแลเด็ก คือ สำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชนผู้ด้อยโอกาส คนพิการ และผู้สูงอายุและศูนย์ประชาบดี (สายด่วน 1300) เป็นหน่วยงานที่รับเรื่องราวร้องทุกข์ และแจ้งข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการละเมิดสิทธิเด็ก ทำหน้าที่ประสานงานและร่วมมือกับส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ และเอกชนที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานเกี่ยวกับการสงเคราะห์ คุ้มครองสวัสดิภาพและส่งเสริมความประพฤติเด็ก และยังมีคณะกรรมการคุ้มครองเด็กมีทั้งในกรุงเทพมหานคร และในทุกจังหวัด นอกจากนี้รัฐบาลยังได้จัดกองทุนคุ้มครองเด็กไว้ในสำนักงานปลัดกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เพื่อเป็นทุนใช้จ่ายในการสงเคราะห์ คุ้มครองสวัสดิภาพและส่งเสริมความประพฤติเด็ก

3. หน่วยงานเกี่ยวกับการกุศลมีบทบาทในการปกป้องคุ้มครองเด็ก เช่น มูลนิธิคุ้มครองเด็ก มูลนิธิสงเคราะห์เด็กของสภากาชาดไทย มูลนิธิสงเคราะห์เด็กยากจนซี.ซี.เอฟ. ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มูลนิธิเด็กอ่อนพญาไท มูลนิธิเด็กกำพร้าแห่งประเทศไทย มูลนิธิสงเคราะห์เด็กพิการทางสมองและปัญญา (หญิง) สถานสงเคราะห์เด็กพิการทางสมองและปัญญา (ชาย) ซึ่งหน่วยงานดังกล่าวมีกิจกรรมเกี่ยวกับการปกป้องคุ้มครองเด็ก ดังนี้

- การจัดตั้งสถานรับเลี้ยง ดูแลเด็กที่ไร้ที่พึ่ง ขาดผู้อุปการะ
- การบริจาคอาหาร สิ่งของเครื่องใช้แก่เด็กที่ขาดแคลน
- ดูแลสุขภาพของเด็ก เช่น บริการตรวจสุขภาพและรักษาพยาบาลเด็ก ผู้เจ็บป่วยโดยไม่คิดค่าบริการ
- จัดสถานที่ดูแลและให้การศึกษาอบรมแก่เด็กและเยาวชนที่พิการ หรือจัดเครื่องอำนวยความสะดวกให้

4. สื่อมวลชนทุกประเภท เช่น หนังสือประเภทต่าง ๆ วิทยุ โทรทัศน์ ร่วมมือกันเผยแพร่ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อเด็กและเยาวชนให้ทราบภัยต่าง ๆ เพื่อให้เด็กและเยาวชนได้รู้จักป้องกันตนเอง นอกจากนี้สื่อมวลชนยังมีส่วนให้ข้อมูลอันเป็นการสร้างความตระหนักให้แก่ประชาชนในการร่วมมือกันปกป้องคุ้มครองเด็ก

5. ความร่วมมือกันระหว่างสถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา และสถาบันศาสนาในการดูแลให้การศึกษา เสริมสร้างคุณภาพให้เด็กและเยาวชนมีความรู้ และมีความประพฤติดีมีคุณธรรมจริยธรรม และสามารถอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข

6. พนักงานเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีหน้าที่ดูแลเรื่องความสงบเรียบร้อยของประชาชน เช่น ตำรวจหรือฝ่ายปกครอง เจ้าหน้าที่คุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก ร่วมมือกันสอดส่องดูแลและดำเนินการจับกุมผู้ที่กระทำความผิดต่อเด็กในลักษณะต่าง ๆ ทั้งในด้านการทารุณกรรม ชักจูงเด็กให้กระทำความผิดกฎหมาย ชักชวนเด็กให้ประพฤติผิดศีลธรรม

สรุปได้ว่าเด็กเป็นวัยที่กำลังเจริญเติบโต ซึ่งทุกคนควรให้ความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพของเด็ก ช่วยกันป้องกันการกระทำที่มีผลต่อการละเมิดสิทธิเด็ก ปัจจุบันนี้มีหน่วยงานของรัฐที่ทำหน้าที่ดูแลเด็กโดยตรง คือ กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์นอกจากนั้นยังมีมูลนิธิต่าง ๆ ที่มีวัตถุประสงค์ในการปกป้องและคุ้มครองเด็ก สื่อมวลชนตลอดทั้งความร่วมมือระหว่างบ้าน โรงเรียนและวัด ที่ช่วยกันเสริมสร้างเด็กและเยาวชนให้เป็นผู้ที่คุณภาพชีวิตที่ดี

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2553).

หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม เศรษฐศาสตร์ และภูมิศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ สกสศ. ลาดพร้าว

สื่อประกอบการเรียน เพลง สิทธิเด็ก

เด็ก ๆ ไม่ใช่ผู้ใหญ่ตัวเล็ก ๆ	สิทธิเด็กเราควรสร้างอย่างไร
เด็ก ๆ จะต้องได้รับการปกป้อง	ดูแลคุ้มครองให้ได้รับความปลอดภัย
ทั้งสิทธิการมีชีวิตรอด	การศึกษาตลอดพัฒนาจนเติบโตใหญ่
สังคมก็ต้องมีส่วนร่วม	และเป็นศูนย์รวมสนับสนุนเด็กไทย
เด็ก ๆ มีสิทธิที่ต้องเท่าเทียม	ทุกคนต้องเตรียมความพร้อมเอาไว้
พ่อแม่ผู้ปกครองก็สำคัญ	ร่วมด้วยช่วยกันเพื่อสิทธิเด็กไทย
เด็ก ๆ ไม่ใช่ผู้ใหญ่ตัวเล็ก ๆ	เด็ก ๆ ไม่ใช่ผู้ใหญ่ตัวเล็ก ๆ
เด็ก ๆ ไม่ใช่ผู้ใหญ่ตัวเล็ก ๆ	เด็ก ๆ ไม่ใช่ผู้ใหญ่ตัวเล็ก ๆ

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 การปกป้องคุ้มครองสิทธิเด็ก

กิจกรรมที่ 3 แนวทางการปกป้องคุ้มครองตนเองและผู้อื่น

กิจกรรมที่ 3.1 หนูก็ทำได้ เวลา 1 ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

ส 2.1 ป.5/2 เสนอวิธีการปกป้องคุ้มครองตนเองหรือผู้อื่นจากการละเมิดสิทธิเด็ก

จุดประสงค์ เพื่อให้นักเรียน

รู้วิธีการปฏิบัติตน อย่างถูกต้องในการปกป้องคุ้มครองตนเองหรือผู้อื่นจากการถูกทำร้าย และถูกทารุณ

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

1. ครูให้อาสาสมัครนักเรียนผลัดกันออกมาเล่าเรื่องที่ตนได้ฟังข่าวหรือจากประสบการณ์ที่เคยพบเห็นเด็กถูกทำร้าย หรือทารุณกรรม
2. นักเรียนร่วมกันอภิปรายหลังจากอาสาสมัครเล่าเรื่องจบทีละคน ดังนี้
 - 2.1 นักเรียนรู้สึกอย่างไรกับเรื่องนี้
 - 2.2 ผู้ใดสามารถป้องกันหรือแก้ไขไม่ให้เกิดเหตุการณ์นี้ขึ้นอีก
 - 2.3 ถ้านักเรียนเป็นผู้หนึ่งที่เกิดเหตุการณ์นี้จะทำอย่างไร อธิบายเหตุผล
3. ครูอธิบายเชื่อมโยงให้นักเรียนเข้าใจว่าการกระทำดังกล่าวเป็นการละเมิดสิทธิเด็กในเรื่องการถูกทำร้ายทารุณ ถ้านักเรียนอยู่ในเหตุการณ์ดังกล่าวก็ควรแจ้งเจ้าหน้าที่ตำรวจหรือผู้ใหญ่ที่สามารถช่วยเหลือได้
4. ครูแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มๆ ละ 4 คน และให้สมาชิกแต่ละกลุ่มจับคู่กัน 2 คู่ ให้วิเคราะห์ในใบกิจกรรมที่ 3.1.1 เรื่อง หนูก็ทำได้ ตามประเด็นที่กำหนดให้ ดังนี้
 - คู่ที่ 1 วิเคราะห์ข่าวที่ 1 และตอบคำถาม
 - คู่ที่ 2 วิเคราะห์ข่าวที่ 2 และตอบคำถาม

5. เมื่อสมาชิกแต่ละคู่ทำงานเสร็จแล้วให้พลัดกันเล่าผลงานของตนและและให้เพื่อนอีกคู่หนึ่งได้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมแล้วรวบรวมเป็นผลงานของกลุ่ม
6. ครูสุ่มตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลงาน 2 – 3 กลุ่ม แล้วให้กลุ่มผู้ฟังเสนอเพิ่มเติมในส่วนที่แตกต่าง ครูตรวจสอบความถูกต้องและให้คำแนะนำ
7. นักเรียนร่วมกันอภิปรายและสรุปแนวทางการปกป้องคุ้มครองตนเองและผู้อื่นเมื่อถูกทำร้ายหรือทารุณ
8. แต่ละกลุ่มร่วมกันจัดทำเป็นแผ่นพับเพื่อเผยแพร่

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. ห้องสมุดโรงเรียน
2. อุปกรณ์ในการทำบอร์ด
3. กิจกรรมที่ 3.1.1 เรื่อง หนูก็ทำได้

การวัดและประเมินผล

1. สังเกตการร่วมกิจกรรมกลุ่ม
2. ประเมินการนำเสนอผลงาน

ข้อเสนอแนะ

ครูควรให้นักเรียนร่วมกันจัดกิจกรรมรณรงค์เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับแนวทางการปกป้องคุ้มครองตนเองและผู้อื่น เมื่อถูกทำร้ายหรือถูกทารุณ

แหล่งสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติมสำหรับผู้สอน

1. ห้องสมุดโรงเรียน
2. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานคณะกรรมการสัทธิมนุชยชนแห่งชาติ มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก

ใบกิจกรรมที่ 3.1.1 เรื่อง หนูทำได้

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านบทสรุปข่าวที่ 1 และบทสรุปข่าวที่ 2 แล้วตอบคำถามตามประเด็นที่กำหนด

บทสรุปข่าวที่ 1

เรื่อง หนูถูกทำร้าย

นายอำนาจทำร้ายร่างกายเด็กชายต่อมวัย 2 ขวบ ภายในหมู่บ้านเอื้ออาทรได้รับบาดเจ็บ นายชิตบิดาของเด็กชายต่อมแจ้งความที่สถานีตำรวจ นายอำนาจรับสารภาพว่ากระทำจริงเพราะเข้าใจผิดว่าเด็กชายต่อมแก๊งลูกชายของตนเอง ทางด้านกรมกิจการเด็กและเยาวชน กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ได้ให้ข้อมูลว่า ทางกรมฯ ได้ส่งนักสังคมสงเคราะห์เข้าไปดูแลเด็ก และสร้างความสัมพันธ์กับเพื่อนบ้านของผู้ปกครองเด็กทั้งสองฝ่าย เป็นการป้องกันไม่ให้เกิดเหตุซ้ำ และช่วยเหลือเยียวยาเด็กและครอบครัว รวมถึงเร่งรัดคดีต่อเจ้าพนักงานตำรวจ

คำถาม

1. เพราะเหตุใดนายอำนาจจึงต้องทำร้ายเด็กชายต่อม
2. เหตุการณ์นี้เด็กชายต่อมได้รับความช่วยเหลือจากใครบ้าง ยกตัวอย่าง
3. ถ้านักเรียนเป็นเด็กชายต่อมจะป้องกันตนเองอย่างไร อธิบาย

บทสรุปข่าวที่ 2

เรื่อง หนูถูกพี่รุ่มแก๊ง

เหตุการณ์ที่เด็กหญิงวัย 8 ขวบถูกเพื่อนรุ่นพี่ในโรงเรียนเดียวกัน รุ่มแก๊ง ทำร้ายร่างกาย และมีวิดีโอเผยแพร่ออกมาก่อให้เกิดความกังวลและตามมาด้วยเสียงวิพากษ์วิจารณ์ในสังคมอย่างกว้างขวางเกี่ยวกับเรื่องการแก๊งกันโรงเรียน

กล่าวในการแถลงข่าวเมื่อวันที่ 11 ต.ค.2561 ตรวจสอบด้วยว่าเด็กที่ทั้งถูกรังแก และเป็นฝ่ายรังแกก็จะได้รับการเยียวยาทั้งสองฝ่าย เด็กหญิงที่ถูกรังแกถูกส่งไปตรวจทั้งร่างกายและจิตใจที่โรงพยาบาลแล้ว

ถึงแม้ เด็กหญิงวัย 8 ขวบ ไม่ได้รับบาดเจ็บร้ายแรง แต่ก็มี ความบอบช้ำ ส่วนทางด้านจิตใจนั้น ผลการตรวจผลกระทบบยังไม่เสร็จสิ้น คงต้องใช้เวลาเยียวยานานสักระยะหนึ่ง

นอกจากนี้ก็ได้มีการส่งโรงเรียน หามาตรการป้องกันเพื่อมิให้มีเหตุการณ์เช่นนี้เกิดขึ้นอีก และจัดให้มีกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้เด็กมีความรักสามัคคี มีจิตอาสา เช่นการเข้าค่าย หรืออื่น ๆ

คำถาม

1. เพราะเหตุใดเด็กหญิงวัย 8 ขวบจึงถูกรุ่นพี่แกล้ง
2. เหตุการณ์นี้เด็กหญิงวัย 8 ขวบ ควรได้รับความช่วยเหลือจากใคร ยกตัวอย่าง
3. ถ้านักเรียนเป็นเด็กหญิงในข่าวจะป้องกันตนเองอย่างไร อธิบาย

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 การปกป้องคุ้มครองสิทธิเด็ก

กิจกรรมที่ 3 แนวทางการปกป้องคุ้มครองตนเองและผู้อื่น

กิจกรรมที่ 3.2 ช่วยคิดป้องกัน เวลา 1 ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

ส 2.1 ป.5/2 เสนอวิธีการปกป้องคุ้มครองตนเองหรือผู้อื่นจากการละเมิดสิทธิเด็ก

จุดประสงค์ เพื่อให้นักเรียนรู้วิธีปฏิบัติตน อย่างถูกต้องในการปกป้องคุ้มครองตนเองหรือผู้อื่นจากการถูกชักชวนไปทำงานที่เสี่ยงต่อการกระทำผิด

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

1. ครูนำวิดีโอหรือภาพเหตุการณ์เด็กถูกล่อลวงไปทำงานโรงงาน ที่ใช้แรงงานอย่างหนักเกินกำหนดเวลาและค่าจ้างถูกกว่าแรงงานขั้นต่ำ
2. นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นว่าถ้านักเรียนอยู่ในสถานการณ์ดังกล่าวจะมีความรู้สึกร้อย่างไร และมีวิธีป้องกันตนเองอย่างไร
3. ครูอธิบายเชื่อมโยงให้เห็นความสำคัญของการมีทักษะในการป้องกันตนเองจากการถูกละเมิด และวิธีการปฏิบัติ
4. นักเรียนแบ่งกลุ่มตามความสมัครใจ กลุ่มละ 5 – 7 คน ให้ตัวแทนกลุ่มจับสลากสถานการณ์ กลุ่มละ 1 สถานการณ์ ดังนี้
สถานการณ์ที่ 1 เรื่อง ชวนไปขาย แผ่น CD
สถานการณ์ที่ 2 เรื่อง อยากรับเงิน
สถานการณ์ที่ 3 เรื่อง หนูขอคิดก่อน
5. สมาชิกแต่ละกลุ่มวิเคราะห์สถานการณ์ เพื่อนำไปแสดงเป็นบทบาทสมมติ มีการคัดเลือกผู้แสดง ชักซ้อมการแสดงให้เหมาะสมกับบทบาท

- นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานการแสดงบทบาทสมมติตามสถานการณ์จำลองที่ได้รับ กลุ่มละ 3 นาที เมื่อจบการแสดงแต่ละกลุ่มแล้ว สมาชิกกลุ่มผู้ชมแสดงความคิดเห็นว่าการแสดงหรือการตัดสินใจในสถานการณ์นั้นเหมาะสมหรือไม่ อธิบายเหตุผลโดยมีครูเป็นผู้ตรวจสอบความถูกต้อง และให้ข้อเสนอแนะ
- นักเรียนและครูร่วมกันสรุปวิธีการปฏิบัติตนอย่างถูกต้องในการปกป้องคุ้มครองตนเองหรือผู้อื่นจากการถูกชักชวนไปทำงานที่เสี่ยงต่อการกระทำผิด

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

- สถานการณ์ ที่ 1 เรื่องชวนไปขายแผ่น CD
- สถานการณ์ ที่ 2 เรื่องอยากเป็นนักร้อง
- สถานการณ์ ที่ 3 เรื่อง หนูขอคิดก่อน

การวัดและประเมินผล

- สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม
- ประเมินจากการนำเสนอผลงาน

ข้อเสนอแนะ

ครูควรติดตามการซ้อมการแสดงบทบาทสมมติของแต่ละกลุ่มเพื่อให้คำแนะนำเพิ่มเติม ในกรณีที่นักเรียนยังไม่เข้าใจประเด็นสำคัญของสถานการณ์ที่จะนำไปแสดงบทบาทสมมติหรือการตัดสินใจแก้ไข ปัญหาจากสถานการณ์ยังไม่เหมาะสม

แหล่งสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติมสำหรับผู้สอน

- ห้องสมุดโรงเรียน
- หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก

สื่อการเรียนรู้

สถานการณ์ที่ 1

เรื่อง ชวนไปขายแผ่น CD

เตี้ยชวนต้อมไปขายแผ่น CD ของร้านเพื่อน เตี้ยบอกกับต้อมว่าทางร้านให้เปอร์เซ็นต์หรือส่วนแบ่งการขายคนละครึ่ง ต้อมเห็นว่ารายได้ดีจึงไปชวนรุ่งและเดช เพื่อนสนิทไปขายเทป ซีดี ด้วยกัน

คำถาม รุ่ง และเดช ควรตัดสินใจอย่างไร

สถานการณ์ที่ 2

เรื่อง อยากเป็นนักร้อง

น้ำหวานเป็นนักร้องในบาร์ เธอมีรายได้ดีมาก บาร์นี้มีนักร้องหลายคนแต่วันนี้มีนักร้องลาออกไป 1 คน เจ้าของบาร์ขอให้น้ำหวานหานักร้องวัยรุ่น อายุ 14 – 15 ปี ไปร้องเพลงแทน น้ำหวานจึงมาชวนเด็กหญิงน้ำค้างไปทำงานชั่วคราวเพราะรายได้ดี จะได้นำเงินมาช่วยแบ่งเบาค่าใช้จ่ายของพ่อแม่

คำถาม เด็กหญิงน้ำค้างควรตัดสินใจอย่างไรดี อธิบายเหตุผล

สถานการณ์ที่ 3

เรื่อง หนูขอคิดก่อน

เด็กหญิงสายฝน เรียนอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เดินไปโรงเรียนซึ่งอยู่ห่างจากบ้านประมาณหนึ่งกิโลเมตร ทุกเย็นจะมีเพื่อนๆ เดินกลับบ้านด้วยกัน แต่วันนี้สายฝนฝึกซ้อมกีฬาจึงกลับบ้านค่ำ ระหว่างทางมีลุงโสม ซึ่งเป็นเพื่อนบ้านที่เพิ่งย้ายเข้ามาใหม่ขับรถจักรยานยนต์ผ่านมาพอดี จึงชวนเด็กหญิงสายฝนนั่งซ้อนท้ายรถจักรยานยนต์ไปด้วยกัน

คำถาม เด็กหญิงสายฝนควรตัดสินใจอย่างไรดี อธิบายเหตุผล

ความรู้สำหรับครู

กฎแห่งความปลอดภัย.. ในการใช้อินเทอร์เน็ต
ถ้ารู้จบเด็ก

ห้ามบอก

หลายอย่างไม่ควรบอก

- บัตรประชาชน
- ชื่อ-นามสกุล
- วันเกิด
- ที่อยู่

บัตรประชาชน
x-XXXX-XXXX-XXXX

เพื่อป้องกัน ไม่ให้บุคคล
เหล่านี้ขโมยข้อมูลของเรา
ไปใช้ประโยชน์อื่นๆ

การบอกข้อมูลตนเองลงในอินเทอร์เน็ต
ที่ปลอดภัยกับเราเปิดประตูบ้านให้
คนแปลกหน้าเข้ามาในบ้านของเรา

ถ้าข่าวดูจบจะทำยังไงดีนะ?

ถ้ามีความ 3 ข้อ เพื่อเตือนตัวเอง

1. รู้สึกดีหรือไม่ ?
2. ถ้าทำตามคำขอจะไปตามที่เขาบอกแล้วจะรู้ไหมว่าอะไรใช่ ?
3. ถ้าทำตามคำขอจะไปตามที่เขาบอกแล้วเกิดเหตุร้ายขึ้น จะมีใครช่วยทันไหม ?

ถ้าให้ข้อใดข้อหนึ่ง ตอบว่า
ไม่ใช่
ห้าม!!! ห้ามตามคำขอ
หรือ ไปตามบุคคลนั้น
เด็ดขาด!!!

มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก
มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก
Partage
Tel. 0-2412-0739
www.thaichildrights.org

ผู้แต่ง : มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก

ชื่อเรื่อง คลังความรู้

ที่มาของข้อมูล : เว็บไซต์ <http://www.thaichildrights.org/articles/article->

สืบค้นวันที่ 29 ตุลาคม 2561

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 การปกป้องคุ้มครองสิทธิเด็ก

กิจกรรมที่ 3 แนวทางการปกป้องคุ้มครองตนเองและผู้อื่น

กิจกรรมที่ 3.3 คิดก่อนตัดสินใจ เวลา 1 ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

ส 2.1 ป.5/2 เสนอวิธีการปกป้องคุ้มครองตนเองหรือผู้อื่นจากการละเมิดสิทธิเด็ก

จุดประสงค์ เพื่อให้นักเรียน ปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้องในการปกป้องคุ้มครองตนเองหรือผู้อื่นจากการถูกล่อลวง

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

1. ครูเปิดคลิปเพลง เกี่ยวกับสิทธิแล้วให้นักเรียนร้องตาม เช่น เพลงรณรงค์ผู้พิทักษ์ แล้วร่วมกันวิเคราะห์บทเพลงตามประเด็นที่กำหนด
 - 1.1 เนื้อหาสาระสำคัญของบทเพลงคืออะไร
 - 1.2 นักเรียนได้ข้อคิดอะไรจากบทเพลงนี้
 - 1.3 ถ้าเด็กทุกคน หรือมนุษย์ทุกคนได้รับการปฏิบัติ ดังเช่นสาระในบทเพลงนี้จะส่งผลได้อย่างไร
2. ครูอภิปรายเชื่อมโยงให้นักเรียนรู้และเข้าใจ เห็นความจำเป็นที่ทุกคนจะต้องมีส่วนร่วมในการปกป้องคุ้มครองเด็ก
3. นักเรียนแบ่งกลุ่มๆ ละ 4 คน แล้วให้จับคู่ 2 คู่ ทำกิจกรรมในใบกิจกรรมที่ 3.3.1 เรื่อง คิดก่อนตัดสินใจโดยให้สมาชิกแต่ละคู่ภายในกลุ่ม วิเคราะห์สถานการณ์ คู่ละ 2 หัวข้อ ซึ่งมีประเด็นดังนี้
 - 3.1 เมื่อมีคนชวนไปทำงานเสิร์ฟอาหารในบ่อนการพนัน
 - 3.2 เมื่อเพื่อนชวนให้ลองเสพยาเสพติด
 - 3.3 เมื่อคนรู้จักชวนไปเลี้ยงอาหาร
 - 3.4 เมื่อมีคนชวนขึ้นรถยนต์เพื่อไปส่งที่บ้าน
4. สมาชิกแต่ละคู่ นำผลการวิเคราะห์ในแต่ละประเด็นมาอธิบายให้สมาชิกอีกคู่ฟังโดยแสดงเหตุผลประกอบ ผลัดกันแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม แล้วรวบรวมเป็นผลงานกลุ่ม

5. ครูสุ่มตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลงานกลุ่มละ 1 สถานการณ์ และให้กลุ่มอื่นนำเสนอผลงานที่ต่างกัันออกไป ครูตรวจสอบความถูกต้อง และให้ข้อเสนอแนะ
6. นักเรียนและครูร่วมกันสรุปแนวทางการปฏิบัติตนอย่างถูกต้อง ในการปกป้องคุ้มครองตนเองหรือผู้อื่นจากการถูกล่อลวง

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. ใบกิจกรรมที่ 3.3.1 เรื่อง คิดก่อนตัดสินใจ
2. เพลงคน โดยสืบค้นจากระบบออนไลน์

การวัดและประเมินผล

1. สังเกตการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม
2. ประเมินจากใบกิจกรรมที่ 3.3.1

ข้อเสนอแนะ

1. ครูอาจหาสถานการณ์จริงในสังคมปัจจุบันมาให้ให้นักเรียนวิเคราะห์หลายๆ สถานการณ์เพื่อเป็นแนวทางในการฝึกทักษะการคิด การคิดอย่างมีวิจารณญาณ
2. ครูอาจให้นักเรียนนำเสนอผลงานด้วยการแสดงบทบาทสมมติซึ่งจะทำให้บรรยากาศการเรียนรู้สนุกสนาน หรือเหมือนเหตุการณ์จริง

แหล่งสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติมสำหรับผู้สอน

1. ห้องสมุดโรงเรียน
2. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานคณะกรรมการสัทธิมนุชยชนแห่งชาติ มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก

ใบกิจกรรมที่ 3.3.1
เรื่อง คิดก่อนตัดสินใจ

คำชี้แจง ให้นักเรียนวิเคราะห์ ข้อความ/สถานการณ์แล้วบันทึกลงในตารางที่กำหนดให้

ที่	ข้อความ/สถานการณ์	การตัดสินใจ	เหตุผลการตัดสินใจ
1	เมื่อมีคนชวนไปทำงานเสิร์ฟอาหารในบ่อนการพนัน		
2	เมื่อเพื่อนชวนให้ลองเสพยาเสพติด		
3	เมื่อคนรู้จักชวนไปเลี้ยงอาหาร		
4	เมื่อมีคนชวนขึ้นรถยนต์เพื่อไปส่งที่บ้าน		

บทสรุป ให้นักเรียนเขียนสรุปข้อคิดสำคัญก่อนตัดสินใจ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ความรู้สำหรับครู

เพลง “คน” คำร้อง-ทำนอง : นิติ’กุล

บทกวี : อ.เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์

ขับร้อง : สุเทพ - แดง โฮป แฟมิลี่

อัลบั้ม “สิทธิมนุษยชน : ชีวิตและลมหายใจ”

ให้สังคมเป็นธรรมอย่าตระหนก
ให้บ้านเมืองมีหลักมีศักดิ์ศรี
ให้ผู้คนเป็นธรรม ครอบความดี
มีสิทธิ เสรี ที่แท้จริง...
ร่วมพิทักษ์สิทธิมนุษยชน
มีศักดิ์ศรีความเป็นคนต้องใหญ่ยิ่ง
โลกจะต้องมีหลักให้ปักฝัง
ด้วยความจริง ความงาม และความดี
คนก็คนเกิดมานั้น
ทุกคนเป็นคนเหมือนกัน
ต่างกันเพียงเผ่าพันธุ์
เชื้อชาติและศาสนา
จะยากดีมีจนสูงต่ำไร้ราคา
แต่ศักดิ์ศรีคุณค่าของคนเหมือนกัน

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 การปกป้องคุ้มครองสิทธิเด็ก

กิจกรรมที่ 4 แนวทางการช่วยเหลือผู้อื่นจากการละเมิดสิทธิ

กิจกรรมที่ 4.1 เสียงเล็ก ๆ ที่ถูกลืม เวลา 1 ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

ส 2.1 ป.5/2 เสนอวิธีการปกป้องคุ้มครองตนเองหรือผู้อื่นจากการละเมิดสิทธิเด็ก

จุดประสงค์ เพื่อให้นักเรียนสามารถเสนอแนวทางการช่วยเหลือตนเองและปกป้องตนเองหรือผู้อื่นจากการละเมิดสิทธิเด็ก

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

1. ครูแจกกระดาษขนาด 2x3 นิ้วหรือกระดาษโครงร่างรูปเด็กให้นักเรียนทุกคน คนละ 3 แผ่น ให้นักเรียนเขียนหัวข้อเหตุการณ์การละเมิดสิทธิเด็กซึ่งนับว่าร้ายแรงในสังคมปัจจุบัน

2. อาสาสมัครนักเรียน 4-5 คนรวบรวมกระดาษบันทึกเหตุการณ์ของเพื่อนมารวมแล้วเรียงลำดับเหตุการณ์การละเมิดสิทธิเด็กกันและจัดกลุ่มที่ซ้ำกันเรียงลำดับจากมากไปน้อย ต่อจากนั้นครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายสรุปเหตุการณ์ซึ่งเป็นปัญหาเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิเด็กที่สำคัญ เช่น

- 2.1 เด็กถูกพ่อแม่ทอดทิ้ง
- 2.2 เด็กไม่ได้เรียนหนังสือ
- 2.3 เด็กถูกลงโทษด้วยวิธีการทารุณ
- 2.4 เด็กได้รับอาหารที่ไม่ถูกหลักโภชนาการ
- 2.5 เด็กถูกใช้แรงงานเกินเวลา/ถูกเอารัดเอาเปรียบด้านแรงงาน
- 2.6 เด็กถูกใช้เป็นเครื่องมือขายยาเสพติด
- 2.7 เด็กถูกบังคับเป็นขอทาน

3. ครูอธิบายเชื่อมโยงให้นักเรียนเข้าใจปัญหาจากเหตุการณ์ที่เกิดจากการละเมิดสิทธิเด็ก ส่งผลกระทบต่อเด็กและสังคม ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเลือกเหตุการณ์ที่ที่กลุ่มสนใจและคิดว่าต้องแก้ไขด่วน 1 เหตุการณ์ แล้วนำไปวิเคราะห์และทำกิจกรรมที่กำหนดในใบกิจกรรมที่ 4.1.1 เรื่อง เสียงเล็ก ๆ ที่ถูกลืม

4. ตัวแทนกลุ่มนำเสนองาน และให้กลุ่มอื่นช่วยกันวิเคราะห์เสนอแนะเพิ่มเติม ดังนี้
กลุ่มที่ 1 นำเสนองาน กลุ่มที่ 2 ให้ข้อเสนอแนะ
กลุ่มที่ 2 นำเสนองาน กลุ่มที่ 3 ให้ข้อเสนอแนะ
กลุ่มที่ 3 นำเสนองาน กลุ่มที่ 4 ให้ข้อเสนอแนะ
กลุ่มที่ 4 นำเสนองาน กลุ่มที่ 5 ให้ข้อเสนอแนะ
กลุ่มที่ 5 นำเสนองาน กลุ่มที่ 1 ให้ข้อเสนอแนะ
5. นักเรียนและครูร่วมกันสรุปแนวทางปฏิบัติตนในการปกป้องคุ้มครองตนเองและผู้อื่นจากการละเมิดสิทธิเด็ก

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. ข่าว เด็กและเยาวชนที่ถูกละเมิดสิทธิเด็ก
2. กระดาษขนาด 2x3 นิ้ว หรือกระดาษโครงร่างรูปเด็ก

การวัดและประเมินผล

1. ประเมินจากการร่วมกิจกรรมกลุ่ม
2. ประเมินจากการทำใบกิจกรรมที่ 4.1.1

ข้อเสนอแนะ

ครูอาจให้นักเรียนช่วยกันหาข่าวเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิเด็กมาล่องหน้าเพื่อมาทำกิจกรรมในชั้นเรียน

อภิธานศัพท์

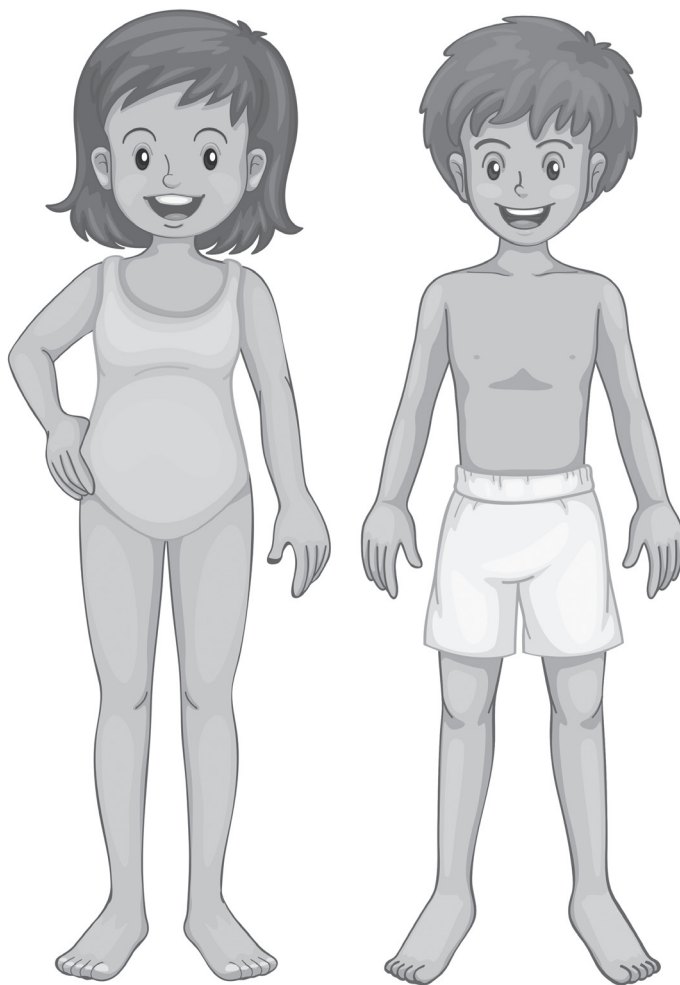
การละเมิดสิทธิเด็ก หมายถึงการกระทำใดๆ ก็ตามที่อาจส่งผลกระทบต่อร่างกาย จิตใจ สังคม หรือการเจริญเติบโตของเด็ก ย่อมถือเป็นการละเมิดสิทธิเด็ก

แหล่งสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติมสำหรับผู้สอน

1. ห้องสมุดโรงเรียน
2. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก

สื่อการเรียนรู้

วาดรูปโครงร่างเด็กเพื่อไว้เติมข้อความ

ใบกิจกรรม 4.1.1 เรื่องเสียงเล็ก ๆ ที่ถูกลืม

คำชี้แจง ให้นักเรียนเสนอเหตุการณ์ที่แสดงถึงการละเมิดสิทธิเด็ก 1 เหตุการณ์ แล้วร่วมกันทำกิจกรรมตามที่กำหนด

1. ตัวอย่างเหตุการณ์และวาดภาพประกอบ

2. เหตุการณ์นี้ส่งผลกระทบต่อเด็กและสังคมอย่างไร

.....

.....

.....

3. มีแนวทางการปกป้องคุ้มครองเด็กในเหตุการณ์นี้อย่างไร

.....

.....

.....

4. นักเรียนมีส่วนร่วมในการปกป้องไม่ให้เกิดเหตุการณ์นี้กับตนเองและผู้อื่นอย่างไรบ้าง ผลที่คาดว่าจะได้รับคืออะไร แสดงเหตุผลประกอบ

.....

.....

.....

ความรู้สำหรับครู สาเหตุที่เด็กถูกทำร้ายในสังคมไทย

ตอนที่ 1

ความจริงของเด็กที่ถูกทำร้าย

ข้อมูลจาก : ภาวนาปัดเม็นฟูเด็กและครอบครัว มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก

**“ความจริง” คือการกระทำใดๆที่ร่างกาย/จิตใจ
เป็นเหตุให้เกิดอันตรายต่อเด็กไม่ว่าเด็กจะเต็มใจหรือไม่ก็ตาม**

ความรุนแรงทางกาย
คือ การทำร้ายทุกรูปแบบที่มีผลต่อร่างกายทั้งการลงโทษ เช่นตี การข่มขู่ รังแก

การล่วงละเมิดทางเพศ
คือ กิจกรรมทางเพศใดๆ ที่กระทำต่อเด็กทั้งเชิงรุก ชวนชวน การแสวงหาผลประโยชน์ การค้าประเวณี สื่อลามกเด็ก

ความรุนแรงที่เกิดขึ้นกับเด็ก

ความรุนแรงทางจิตใจ
คือ การปฏิบัติโดยมีขอบเขตจิตใจ การทำร้ายจิตใจ ทำร้ายทางวาจาหรือการละเลยไม่เอาใจใส่

การปล่อยปละละเลยทอดทิ้ง
คือ การไม่ตอบสนองความต้องการ ทั้งทางร่างกายและจิตใจของเด็ก การไม่ปกป้องและดูแลเด็กให้พ้นจากอันตราย

ผลกระทบที่เกิดขึ้นกับเด็ก

กลุ่มอาการในระยะวิกฤต
เช่น กลัว วิดกกังวล บางรายจะมีอาการทางกาย เช่น ปวดท้อง ปวดศีรษะ อาเจียน ปัสสาวะบ่อย ใจเต้นแรง หน้าแดง หน้าซีด เจ็บหน้าอก เบื่ออาหาร หรือกินมากขึ้น นอนไม่หลับ หลับมากไป ย้อนหลังแยกตัว เครียด ซึมเศร้า หดหู่หดใจ เฉยชา รู้สึกไร้ค่า หมดหวัง และคิดฆ่าตัวตาย

กลุ่มอาการในระยะของSelf
มีความรู้สึกกับตัวเองในทางลบ นับถือในตนเองต่ำ ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง ขาดความมั่นใจทางจิตใจ ขาดรัก เคารพหรือความสนใจ เห็นคุณค่าน้อยเหมือนคุ้นเคยกับคนแปลกหน้ามานาน

กลุ่มอาการปิดกั้นทางอารมณ์
มีความสนใจเชิงเพศก่อนวัยอันควร อีวานทางเพศ มีการเสด็จติด - ทางเพศ ล่วงเกินทางเพศต่อผู้อื่น

กลุ่มอาการอื่นๆ
พัฒนาการทางสมองและร่างกายล่าช้า ในกรณีได้ถูกผู้หญิงประสบปัญหาการตั้งครรภ์ ท้าแหว่ง ทั้งเด็ก การเรียนมีปัญหา ไม่เรียนต่อ

กลุ่มกระบวนการคิดปิดกั้น
ไม่สามารถคิดเป็นเหตุเป็นผลได้ เพื่อฝัน ขาดสมาธิ เหม่อลอย ก่อความเดือดร้อน มีโครงสร้างปัญหา มีพฤติกรรมต่อต้านสังคม ฝ่าฝืนกฎระเบียบ โทก ท้าแหว่ง บ้างใช้สารเสพติด ทำร้ายคนอื่น ทำร้ายสัตว์

หากพบเห็นหรือสงสัยว่าเด็กเสี่ยงหรือถูกทำร้าย แจ้งได้ที่

ศูนย์ช่วยเหลือสังคม 1300 (ตลอด24ชั่วโมง) , มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก 0-2412-1196 (ในวันราชการ)

มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก Tel. 0-2412-0739 www.thaichildrights.org terre des hommes help for children in need

ผู้แต่ง : มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก

ชื่อเรื่อง : ความจริงของเด็กที่ถูกทำร้าย ตอนที่ 1

สืบค้นจาก : <https://www.thaichildrights.org/articles/article-violence/%E0%B8%84%E0%B8%A7%E0%B8%B2%E0%B8%A1%E0%B8%88%E0%B8%A3%E0%B8%B4%E0%B8%87%E0%B8%82%E0%B8%AD%E0%B8%87%E0%B9%80%E0%B8%94%E0%B9%87%E0%B8%81%E0%B8%97%E0%B8%B5%E0%B9%88%E0%B8%96%E0%B8%B9%E0%B8%81%E0%B8%97-2/>

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 การปกป้องคุ้มครองสิทธิเด็ก

กิจกรรมที่ 4 แนวทางการช่วยเหลือผู้อื่นจากการละเมิดสิทธิ

กิจกรรมที่ 4.2 พวกเราช่วยกันได้ เวลา 1-2 ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

ส 2.1 ป.5/2 เสนอวิธีการปกป้องคุ้มครองตนเองหรือผู้อื่นจากการละเมิดสิทธิเด็ก

จุดประสงค์ เพื่อให้ให้นักเรียนวิเคราะห์บทบาทของหน่วยงานของรัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวกับการกุศลที่มีส่วนสำคัญในการปกป้องคุ้มครองเด็ก

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

1. ครูให้อาสาสมัครนักเรียนอ่านบทความ เรื่อง ผลสำรวจของยูนิเซฟแล้วให้นักเรียนช่วยกันแสดงความคิดเห็น

1.1 ความรุนแรงที่เกิดขึ้นในชีวิตเด็ก อายุ 2 – 4 ขวบ เกิดจากใคร และด้วยวิธีใด

1.2 เด็กผู้หญิงถูกกระทำรุนแรงทางเพศส่วนใหญ่ถูกกระทำโดยใคร

1.3 จากบทความนี้ทำให้นักเรียนได้ข้อคิดอย่างไรบ้าง

2. ครูให้นักเรียนช่วยกันอภิปรายเชื่อมโยงถึงความจำเป็นที่สังคมและหน่วยงานของรัฐ และเอกชนจะต้องร่วมมือกันปกป้องคุ้มครองเด็กให้พ้นจากการถูกละเมิด

3. นักเรียนแบ่งกลุ่ม ๆ ละ 5 – 6 คนตามความสมัครใจสืบค้นข้อมูลหน่วยงานของรัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่มีบทบาทปกป้องคุ้มครองเด็ก กลุ่มละ 1 องค์กรในประเด็นต่อไปนี้

3.1 ชื่อหน่วยงาน สถานที่

3.2 วัตถุประสงค์ของการตั้งหน่วยงาน

3.3 บทบาทสำคัญ/ผลงานที่เกี่ยวกับการปกป้องคุ้มครองเด็ก

3.4 ผลจากการดำเนินงานตามบทบาท

4. นักเรียนแต่ละกลุ่มนำข้อมูลองค์กรที่สืบค้นมาจัดทำชิ้นงานวาดภาพประกอบ พร้อมตั้งชื่อเรื่องให้น่าสนใจ

5. สมาชิกแต่ละกลุ่มร่วมกันนำเสนอชิ้นงาน ข้อมูลหน่วยงานที่มีบทบาทในการปกป้องคุ้มครองเด็ก ตัวอย่าง เช่น

- สำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็กเยาวชนผู้ด้อยโอกาส ฯลฯ
- คณะกรรมการคุ้มครองเด็ก
- มูลนิธิคุ้มครองเด็ก
- มูลนิธิสงเคราะห์เด็กสภากาชาดไทย
- มูลนิธิสงเคราะห์เด็กยากจน ซี.ซี.เอฟ ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรม

ราชกุมารี

- มูลนิธิเด็กอ่อนพญาไท
- มูลนิธิเด็กกำพร้าแห่งประเทศไทย ฯลฯ

6. นักเรียนกลุ่มสมาชิกผู้ฟังผลัดกันแสดงความชื่นชมกลุ่มที่นำเสนอผลงานด้วยวิธีการต่าง ๆ อย่างสร้างสรรค์ ดังนี้

กลุ่มที่ 1 นำเสนอ	กลุ่มที่ 2 แสดงความชื่นชม
กลุ่มที่ 2 นำเสนอ	กลุ่มที่ 3 แสดงความชื่นชม
กลุ่มที่ 3 นำเสนอ	กลุ่มที่ 4 แสดงความชื่นชม
กลุ่มที่ 4 นำเสนอ	กลุ่มที่ 5 แสดงความชื่นชม
กลุ่มที่ 5 นำเสนอ	กลุ่มที่ 1 แสดงความชื่นชม

7. นักเรียนและครูร่วมกันสรุปบทบาทและผลงานสำคัญของรัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการปกป้องคุ้มครองและช่วยเหลือเด็กและผลที่ได้รับ

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. ข่าว เด็กและเยาวชนไทยตกเป็นเหยื่อการกระทำของผู้ใหญ่ (ครูควรนำข่าวที่เป็นปัจจุบันมานำเสนอ)
2. อุปกรณ์ในการวาดภาพ

การวัดและประเมินผล

1. สังเกตการร่วมกิจกรรมกลุ่ม
2. ประเมินจากการนำเสนอผลงาน

ข้อเสนอแนะ

ครูอาจให้นักเรียนทำกิจกรรมเพิ่มเติม เช่น การสัมภาษณ์บุคคลในหน่วยงานต่างๆ ที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับการปกป้องคุ้มครองสิทธิเด็กในหัวข้อที่นักเรียนสนใจ หรือฝึกให้นักเรียนเขียนบทความแต่งเพลงเพื่อรณรงค์ให้สมาชิกของสังคมไทยตระหนักถึงความจำเป็นในการร่วมมือกันปกป้องคุ้มครองการละเมิดสิทธิเด็ก

แหล่งสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติมสำหรับผู้สอน

1. ห้องสมุดโรงเรียน
2. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก

ความรู้สำหรับครู เรื่อง ผลสำรวจของยูนิเซฟ

นายโรมัส ดาวิน ผู้แทนองค์การยูนิเซฟ ประเทศไทย เปิดเผยว่า รายงานฉบับใหม่ของยูนิเซฟที่ชื่อ A Familiar Face : Violence in the lives of children and adolescents หรือ คนใกล้ตัว : ความรุนแรงในชีวิตของเด็กและวัยรุ่น ระบุว่า เด็กอายุ 2-4 ขวบ จำนวน 3 ใน 4 คน หรือราว 300 ล้านคนทั่วโลก ถูกพ่อแม่ผู้ปกครองกระทำรุนแรงทางจิตใจ และ/หรือถูกลงโทษทางร่างกาย นอกจากนี้ เด็กวัย 1 ขวบ เกือบ 1 ใน 4 คน ถูกลงโทษโดยการจับเข่า และเกือบ 1 ใน 10 คน ถูกตบหรือตีที่ใบหน้า ศีรษะ หรือหู รายงานดังกล่าวยังระบุอีกด้วยว่า เด็กอายุต่ำกว่า 5 ขวบ ประมาณ 1 ใน 4 คน หรือราว 176 ล้านคน อาศัยอยู่กับแม่ซึ่งเป็นเหยื่อความรุนแรงจากคู่ครอง และยังพบว่ามีเยาวชนหญิงอายุ 15-19 ปี จำนวน 15 ล้านคน ถูกบังคับให้มีเพศสัมพันธ์ หรือถูกกระทำทางเพศอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งส่วนใหญ่ถูกกระทำโดยบุคคลที่เด็กรู้จัก มีเพียงร้อยละ 1 ของเด็กเหล่านี้เท่านั้นที่ขอความช่วยเหลือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ขณะที่สถานการณ์ในประเทศไทยก็น่าเป็นห่วงไม่แพ้กัน

การสำรวจสถานการณ์เด็กและสตรีในประเทศไทยปี 2559 จัดทำโดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ โดยการสนับสนุนของยูนิเซฟ พบว่า เด็กวัย 1-14 ปี จำนวน 3 ใน 4 คน ถูกสมาชิกในครอบครัวลงโทษทางร่างกายหรือจิตใจ และพบว่าผู้ปกครองและผู้ดูแลเด็กเกือบครึ่งหนึ่งเชื่อว่าการลงโทษทางกายเป็นสิ่งจำเป็นต่อการเลี้ยงดูและอบรมสั่งสอนเด็ก ส่วนข้อมูลที่กระทรวงสาธารณสุขรวบรวมจากศูนย์พึ่งได้ในโรงพยาบาล 523 แห่ง ทั่วประเทศในปี 2558 พบเด็กเกือบ 11,000 คน หรือราว 30 คนต่อวัน เข้ารับการรักษาพยาบาลจากการถูกกระทำรุนแรง ซึ่งส่วนใหญ่เป็นเด็กผู้หญิงที่ถูกกระทำรุนแรงทางเพศ โดย 9 ใน 10 คนถูกกระทำโดยบุคคลที่เด็กรู้จัก

นายโรมัสกล่าวต่อว่า ถึงเวลาแล้วที่เราจะต้องหยุดมองว่าการทำโทษด้วยการใช้กำลังเป็นเรื่องปกติของการเลี้ยงดูเด็ก แต่ควรหันมาใช้การสร้างวินัยเชิงบวกในการอบรมสั่งสอนเด็ก

ด้านนายคอร์นีเลียส วิลเลียมส์ หัวหน้าใหญ่ฝ่ายคุ้มครองเด็กของยูนิเซฟ กล่าวว่า ยูนิเซฟเรียกร้องให้รัฐบาลในแต่ละประเทศดำเนินการอย่างเร่งด่วนเพื่อยุติความรุนแรงที่เกิดขึ้นกับเด็ก รวมถึงสนับสนุนแนวปฏิบัติ “INSPIRE” ซึ่งมีข้อเสนอแนะให้จัดการกับปัจจัยที่ก่อให้เกิดความรุนแรงต่อเด็ก ผลักดันการลดพฤติกรรมรุนแรงทุกรูปแบบ.

ที่มา : (ข่าวไทยรัฐ : <https://www.thairath.co.th/content/1115509> : 19/10/2561)

หน่วยการเรียนรู้ที่

3

สิทธิเด็กในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 สิทธิเด็กในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร

กิจกรรมที่ 1 ขอบข่ายของข้อมูลข่าวสารที่เด็กควรรู้

กิจกรรมที่ 1.1 ข้อมูลข่าวสารในชีวิตประจำวัน เวลา 1 ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้ / ตัวชี้วัด

ส.2.2 ป.6/5 ติดตามข้อมูลข่าวสาร เหตุการณ์ต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันเลือกรับและใช้ข้อมูล ข่าวสาร ในการเรียนรู้ได้เหมาะสม

จุดประสงค์

เพื่อให้นักเรียน เข้าใจ การเลือกรับข้อมูลข่าวสารเห็นความสำคัญของแหล่งข้อมูลข่าวสาร ในด้าน การละเมิดสิทธิมนุษยชนในชีวิตประจำวัน

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

1. ครูให้นักเรียนยกตัวอย่างเหตุการณ์แสดงถึงการละเมิดสิทธิเด็ก ในประเด็นต่อไปนี้
 - 1.1 ชื่อเหตุการณ์
 - 1.2 จากสื่อชนิดใด ประเภทใด
 - 1.3 ข้อมูล เชื่อถือได้เพียงใด อธิบายเหตุผล
2. ครูอธิบายให้นักเรียนเข้าใจว่าการเลือกรับข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ โดยเฉพาะในเรื่องสิทธิเด็กนั้น ต้องรู้จักวิเคราะห์และตัดสินใจเลือกรับข้อมูลเพื่อเป็นแนวทางการนำไปปฏิบัติอย่างถูกต้อง และให้ดู แผ่นชาร์ท / power point ประกอบ
3. นักเรียนจับคู่กันและช่วยกันค้นหาข้อมูลข่าวจากอินเทอร์เน็ตมา 1 เรื่อง แล้วนำมาวิเคราะห์ เหตุการณ์เกี่ยวกับการละเมิดสิทธิเด็กและบันทึกในใบกิจกรรมที่ 1.1 เรื่องการเลือกรับข้อมูลข่าวสาร การละเมิดสิทธิเด็ก
4. นักเรียน 3 คู่ รวมกันเป็นกลุ่ม 6 คน ผลัดกัน นำเสนองานภายในกลุ่ม
5. สมาชิกในกลุ่มช่วยกันคัดเลือกผลงานที่ดีที่สุด และเป็นตัวอย่างที่เหมาะสมในการเลือกรับข้อมูล ข่าวสารด้านการละเมิดสิทธิเด็ก แล้วนำเสนอหน้าชั้นเรียนและให้กลุ่มอื่น ช่วยกัน แสดงความคิดเห็น ครูช่วยแนะนำเพิ่มเติม

6. นักเรียนและครูช่วยกันสรุป หลักการเลือกรับข้อมูลข่าวสารในชีวิตประจำวัน และวิธีการเลือกรับข้อมูลเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิเด็กเพื่อเป็นแนวทางในการนำไปประยุกต์ใช้ในการป้องกันตนเองและผู้อื่นไม่ให้ถูกละเมิด

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. ข่าว
2. ใบกิจกรรมที่ 1.1.1 เรื่อง การเลือกรับข้อมูลข่าวสารในการละเมิดสิทธิเด็ก

การวัดและประเมินผล

1. สังเกตพฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม
2. ประเมินจากการนำเสนองาน
3. ประเมินจากการทำใบกิจกรรมที่ 1.1.1

ข้อเสนอแนะ

ครูอาจจะให้นักเรียนหาข้อมูลข่าวสารจากสื่ออื่น ๆ เช่น อินเทอร์เน็ต หนังสือนิทาน สื่อประชาสัมพันธ์ต่าง ๆ

แหล่งสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติมสำหรับครู

1. ห้องสมุดโรงเรียน
2. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก

ใบกิจกรรมที่ 1.1.1

เรื่อง การเลือกรับข้อมูลข่าวสารการละเมิดสิทธิเด็ก

คำชี้แจง ให้นักเรียนนำข้อมูลข่าวสารหรือเหตุการณ์เกี่ยวกับการละเมิดสิทธิเด็กมาสรุปลงในกรอบด้านล่าง แล้วตอบคำถามตามที่กำหนด

แหล่งที่มา.....

คำถาม

1. ข้อมูลที่นักเรียนศึกษาเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร

.....
.....

2. นักเรียนศึกษาข้อมูลจากแหล่งข้อมูลใด เชื่อถือได้เพียงใด อธิบาย

.....
.....

3. ข้อมูลที่ได้มีประโยชน์อย่างไร

.....
.....

แผ่นชาร์ต / power point
เรื่อง แหล่งข้อมูลข่าวสาร

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 สิทธิเด็กในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร

กิจกรรมที่ 1 ขอบข่ายของข้อมูลข่าวสารที่เด็กควรรู้

กิจกรรมที่ 1.2 สิทธิในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร เวลา 1 ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้ / ตัวชี้วัด

ส 2.2 ป.6/5 ติดตามข้อมูลข่าวสาร เหตุการณ์ต่างๆ ในชีวิตประจำวันเลือกรับและใช้ข้อมูล ข่าวสาร ในการเรียนรู้ได้เหมาะสม

จุดประสงค์

เพื่อให้นักเรียนเห็นความสำคัญของแหล่งข้อมูลข่าวสารต่างๆ และเลือกรับได้อย่างถูกต้อง

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

1. ครูนำข้อมูลข่าวสารจากอินเทอร์เน็ต โทรศัพท์ และวิทยุ มาสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับ เหตุการณ์ต่าง ๆ ในชั้นเรียน เช่น

- 1.1 ตำรวจจับวัยรุ่นนักร้องชายบ้ามีของกลางคันในห้องพัก
 - 1.2 รวบเอเย่นต์ยาเสพติด พบเด็กอายุ 13 ปี รับจ้างเดินยาเสพติด เพื่อแลกยาไอซ์เพื่อเสพ
 - 1.3 นักเรียนชั้น ป.6 พังห้องเรียนด้วยความคึกคะนอง
 - 1.4 เด็กชายวัยเก้าขวบ ถูกล่อลวงให้ออกจากบ้าน
 - 1.5 เด็กหญิงไทยถูกหลอกทางอินเทอร์เน็ตสูง
 - 1.6 ทอมทะเลาะวิวาทหน้าโรงเรียน
 - 1.7 นักเรียนยกพวกตีกันในบริเวณปั้มน้ำมัน
 - 1.8 วัยรุ่นยุคใหม่ใส่ใจวัฒนธรรม
 - 1.9 วัยรุ่นเล่นสงกรานต์ผิดประเพณี
 - 1.10 ปัญหาสุขภาพวัยรุ่นต้องแก้ไขด้วยโภชนาการ
2. นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์ข้อมูลข่าวสารในข้อ 1 ดังนี้
- 2.1 ข้อมูลข่าวสารนี้เชื่อถือได้หรือไม่อธิบายเหตุผล
 - 2.2 ถ้าต้องการความเป็นจริงของข้อมูลข่าวสารควรปฏิบัติอย่างไร อธิบายเหตุผล
 - 2.3 การติดตามข้อมูลข่าวสารที่น่าเชื่อถือจากสื่อประเภทต่างๆ มีผลดีต่อเด็กและเยาวชนอย่างไร

3. ครูอธิบายให้นักเรียนเข้าใจว่าอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กขององค์การสหประชาชาติ ข้อที่ 1 มีใจความสำคัญเด็กสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่น่าเชื่อถือจากสื่อมวลชน สื่อ โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ หนังสือ คอมพิวเตอร์ จะต้องให้ ข้อมูลข่าวสารที่เด็กสามารถเข้าใจได้อย่างเหมาะสม และป้องกันสื่อที่เป็นอันตราย ดังนั้นนักเรียนซึ่งเป็นเด็กจึงต้องรู้จักคิดวิเคราะห์ และเลือกรับข้อมูลข่าวสารอย่างถูกต้อง

4. นักเรียนเข้ากลุ่ม ให้มีสมาชิกอย่างน้อยกลุ่มละ 3 คน ร่วมกันทำใบกิจกรรมที่ 1.2.1 เรื่องการวิเคราะห์สถานการณ์ บนโลกอินเทอร์เน็ต โดยให้แต่ละกลุ่มช่วยกันคิดวิเคราะห์ว่าหากตนอยู่ใน สถานการณ์ดังกล่าวจะทําอย่างไร และบันทึกผลลงในใบงาน

5. ตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน และให้กลุ่มผู้ฟังแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม ครูตรวจสอบความถูกต้องและให้ข้อเสนอแนะ

6. นักเรียนและครูร่วมกันอภิปรายในหัวข้อ การรับมือกับสถานการณ์บนโลกอินเทอร์เน็ตและ การใช้งานอย่างสร้างสรรค์ มีประเด็นใดที่ควรคำนึงถึงบ้าง

7. นักเรียนและครูช่วยกันสรุปความสำคัญของแหล่งข้อมูลข่าวสาร การเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร การเลือกรับข้อมูลและการนำไปประยุกต์ใช้ในการป้องกันตนเองและผู้อื่นไม่ให้ถูกละเมิด

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. ใบกิจกรรมที่ 1.2.1 เรื่อง การวิเคราะห์สถานการณ์บนโลกอินเทอร์เน็ต

การวัดและการประเมินผล

1. สังเกตพฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม
2. ประเมินจากการทำใบกิจกรรมที่ 1.2.1

ข้อเสนอแนะ

1. ครูสามารถหาตัวอย่างสถานการณ์จริง ในอินเทอร์เน็ตมาประกอบการอธิบายเพื่อให้นักเรียนเห็นภาพได้

2. ครูอาจจะให้นักเรียนช่วยกันหาข้อมูล ข่าวสาร จากสื่อประเภทต่างๆ มานำเสนอ ซึ่งเป็นข้อมูลเกี่ยวกับอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ข้อ 17 เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับสุขภาพกาย สุขภาพจิตของเด็ก ข้อมูลทางวัฒนธรรม เป็นต้น

อภิธานศัพท์

1. การรู้เท่าทันสื่อ (Media Literacy) คือ การรู้เท่าทันสื่อต้องอาศัยฐานคิดของคนที่ไม่เชื่ออะไรง่ายๆ แต่ชอบใช้ปัญญาและการคิดเชิงวิเคราะห์

2. โลกอินเทอร์เน็ต คือ ความสามารถสื่อสารกันได้หลายเส้นทาง ตามความต้องการ โดยไม่กำหนดตายตัว และไม่จำเป็นต้องไปตามเส้นทางโดยตรง โดยมีช่องทางการสื่อสารที่หลากหลาย เช่น การท่องเว็บไซต์ การใช้งานสื่อสังคมออนไลน์ เช่น เฟสบุ๊ก ไลน์ การใช้อีเมล เป็นต้น

3. อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ข้อ 17

รัฐภาคียอมรับในหน้าที่อันสำคัญของสื่อมวลชนและจะประกันว่าเด็กสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและวัสดุจากแหล่งต่างๆ กันทั้งในประเทศและระหว่างประเทศโดยเฉพาะอย่างยิ่งข้อมูลข่าวสารและวัสดุที่มุ่งส่งเสริมความผาสุกทางสังคมจิตใจและศีลธรรมตลอดจนสุขภาพกายและจิตของเด็กเพื่อการนี้รัฐภาคีจะ

1) ส่งเสริมให้สื่อมวลชนเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและวัสดุที่มีประโยชน์ทางสังคมและวัฒนธรรมแก่เด็กและโดยสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของข้อ 29

2) ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศในการผลิตและเปลี่ยนแปลงและเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและวัสดุดังกล่าวจากแหล่งข้อมูลทางวัฒนธรรมทั้งในประเทศและระหว่างประเทศ

3) ส่งเสริมการผลิตและเผยแพร่หนังสือสำหรับเด็ก

4) ส่งเสริมให้สื่อมวลชนให้ความสนใจเป็นพิเศษกับความจำเป็นทางด้านภาษาของเด็กที่เป็นสมาชิกของชนกลุ่มน้อยหรือชนพื้นเมือง

5) ส่งเสริมการพัฒนาแนวทางที่เหมาะสมสำหรับการป้องกันเด็กจากข้อมูลข่าวสารและวัสดุที่เป็นอันตรายต่อความอยู่ดีกินดีของเด็กทั้งนี้โดยคำนึงถึงบทบัญญัติในข้อ 13 และ 18

แหล่งสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติมสำหรับครู

1. ห้องสมุดโรงเรียน
2. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก

ใบกิจกรรมที่ 1.2.1

เรื่อง การวิเคราะห์สถานการณ์บนโลกอินเทอร์เน็ต

คำชี้แจง : ให้นักเรียนวิเคราะห์ข้อความ สถานการณ์บนโลกอินเทอร์เน็ตตามหัวข้อที่กำหนด

ข้อ	สถานการณ์บนโลกอินเทอร์เน็ต	นักเรียนจะอย่างไร โปรดระบุเหตุผล
1	ได้รับข้อความทางแชทเฟสบุ๊ก “คุณเป็นผู้ชนะจากเกมออนไลน์ รับรางวัล 10,000 บาท	
2	เพื่อนนำรูปถ่าย ได้กระโปรงผู้หญิงมาให้ดู	
3	ได้รับข้อความส่งต่อ จากแอปพลิเคชัน Line “มะนาวโซดา รักษามะเร็ง”	
4	ได้รับแจ้งเตือนบน facebook เชิญไปไลค์เพจ “เกมส์สุดมัน เชียร์ดีกันผ่าน Live สด”	
5	ได้รับคำเชิญ เข้าร่วมกลุ่มลับ บน facebook “บิงโก พนันเศรษฐีพันล้าน”	

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 สิทธิเด็กในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร

กิจกรรมที่ 2 โปสต์สนุก คอมเมนต์มัน ความผิดที่ไม่รู้ตัว เวลา 1 ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้ / ตัวชี้วัด

ส.2.2 ป.6/5 ติดตามข้อมูลข่าวสาร เหตุการณ์ต่างๆ ในชีวิตประจำวันเลือกรับและใช้ข้อมูล ข่าวสาร ในการเรียนรู้ได้เหมาะสม

จุดประสงค์

เพื่อให้นักเรียนสามารถวิเคราะห์ประโยชน์และโทษของการโพสต์ภาพและข้อความบนสื่อออนไลน์ ที่เป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

1. ครูนำภาพหรือข้อความที่โพสต์บนโลกออนไลน์มาแสดงให้นักเรียนดู
2. นักเรียนช่วยกันวิเคราะห์ร่วมกันในประเด็นต่อไปนี้
 - 2.1 ข้อความหรือรูปภาพที่โพสต์บนโลกออนไลน์เหมาะสมและมีผลกระทบต่อผู้อื่นอย่างไรบ้าง
 - 2.2 ข้อความดังกล่าวเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนของผู้อื่นอย่างไร
3. ครูให้นักเรียนสืบค้นข้อมูลข้อความหรือรูปภาพ ที่โพสต์จากแหล่งข้อมูลออนไลน์ 1 ข้อมูลและบันทึกลงในกิจกรรมที่ 2.1 และวิเคราะห์ตามประเด็นที่กำหนด
4. อาสาสมัครนักเรียนนำเสนอผลงานและให้คนอื่นแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม โดยมีครูช่วยแนะนำ
5. นักเรียนร่วมกันสรุปถึงประโยชน์และโทษของการส่งข้อความหรือภาพทางสื่อออนไลน์

ครูกล่าวส่งเสริมเกี่ยวกับคุณค่าเกี่ยวกับการเลือกรับรู้ข้อมูลและแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับสิทธิในการนำเสนอข้อมูลทางสื่อออนไลน์โดยไม่เป็นการละเมิดสิทธิผู้อื่น

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. ข้อความที่เป็นข่าวจากสังคมออนไลน์
2. ภาพเหตุการณ์ต่างๆ พร้อมกรอบการอธิบายภาพ

การวัดและการประเมินผล

1. ประเมินจากการแสดงความคิดเห็นระหว่างทำกิจกรรม
2. ประเมินจากการทำใบกิจกรรมที่ 2.1

ข้อเสนอแนะ

ครูอาจให้นักเรียนแต่ละคนนำข้อมูลที่สืบค้นมาทำใบกิจกรรมที่ 2.1 แล้วรวมกลุ่มกันและนำเสนอผลงานของตนให้สมาชิกในกลุ่มฟัง และหลอมรวมเป็นผลงานกลุ่ม นำเสนอหน้าชั้นเรียน หรือนำผลงานติดป้ายนิเทศหน้าชั้นเรียน

แหล่งสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติมสำหรับผู้สอน

1. ห้องสมุดโรงเรียน
2. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานคณะกรรมการสัทธิธิมุขยชนแห่งชาติ มูลนิธิศุญญ์พิทักษ์สิทธิเด็ก

ใบกิจกรรมที่ 2.1

เรื่อง โพสต์สนุก คอมเมนต์เอามั่น ความผิดที่ไมรัđu

คำชี้แจง ให้นักเรียนนำข้อมูลข้อความ หรือรูปภาพที่มีการโพสต์ จากแหล่งข้อมูลออนไลน์ 1 ข้อมูล และบันทึกลงในแบบบันทึกแล้วตอบคำถาม

1. จากข้อความหรือรูปภาพที่นักเรียนนำเสนอ นักเรียนคิดว่ามีผลดีหรือมีผลกระทบต่อสิทธิของผู้อื่น อย่างไร อธิบายเหตุผล

.....

.....

.....

2. ถ้านักเรียนเห็นเพื่อนโพสต์ข้อความหรือรูปภาพดังกล่าว นักเรียนจะมีวิธีแนะนำเพื่อนในทางสร้างสรรค์ให้ผลงานดีขึ้นอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

3. นักเรียนได้ข้อคิดสำคัญจากการโพสต์ข้อความ หรือ รูปภาพ ในการนำไปปฏิบัติอย่างถูกต้องอย่างไร

.....

.....

.....

ความรู้สำหรับครู

เรื่อง การโพสต์รูปลงโซเชียล 1

ทำความเข้าใจร่วมกัน โพสต์รูปลงโซเชียลแคไหนจึง ‘ปลอดภัย’ ไม่ทำร้ายเด็ก

- ข้อดีของการโพสต์รูปเด็กๆ ลงโซเชียลมีเดีย คือคนในครอบครัวที่อยู่ห่างไกลยังรู้สึกใกล้ชิดกับเด็กๆ ผู้ปกครองได้รับฟีดแบ็คที่ดีจากคนที่ดูคลิปทำให้เขายิ่งอยากจะลงรูปเด็กอีกเรื่อยๆ
- ในข้อดีมีข้อเสีย เพราะทุกรูปที่โพสต์ลงไปจะฝังในอินเทอร์เน็ตตลอดไป ขณะเดียวกันมันคือการให้ข้อมูลส่วนตัวกับสาธารณะ เข้าข่ายละเมิดสิทธิมนุษยชนและถือว่าไม่ปกป้องข้อมูลของเด็ก
- ไม่ใช่ห้ามลงโซเชียลมีเดียเลย แต่ถึงเวลาต้องทำความเข้าใจร่วมกัน ถึงข้อควรระวังในการใช้ชีวิตจริงในโซเชียลมีเดีย

พ่อแม่อาจจะเข้าข่ายละเมิดสิทธิมนุษยชนได้ เช่น สิทธิในการถูกคุ้มครอง ซึ่งเป็นหนึ่งในสิทธิขั้นพื้นฐานที่เด็กจะต้องได้รับจากผู้เลี้ยงดู หรือการละเมิดสิทธิความเป็นส่วนตัวของเด็ก ดังนั้นก่อนโพสต์รูปของลูก พ่อแม่จำเป็นจะต้องคำนึงถึงสิทธิของลูกที่พ่อแม่ต้องคุ้มครองด้วย

สิ่งที่พ่อแม่ควรทำก่อนตัดสินใจโพสต์รูปของลูกลง Social Media:

- ขออนุญาตลูกก่อนโพสต์ เมื่อลูกโตพอที่จะบอกความรู้สึก หรือแสดงความคิดเห็นได้
- เลือกรูปที่ลูกใส่เสื้อผ้าปิดมิดชิด เหมาะสม
- ตั้งค่า social media เป็น privacy เห็นกันเฉพาะกลุ่ม
- ปิด location
- เขียนบรรยายภาพด้วยถ้อยคำที่ให้เกียรติลูก สุภาพ และเหมาะสม
- คุ้มครองข้อมูลส่วนตัวของลูกให้เป็นความลับ
- ที่สำคัญคือ ทุกรูปที่โพสต์ลง social media ไปแล้วจะไม่สามารถเรียกคืน หรือควบคุมได้

ทุกรูปที่โพสต์ลงโซเชียลมีเดียไปแล้วจะไม่สามารถเรียกคืน หรือควบคุมได้ ไม่ว่าพ่อแม่จะลบออกหน้าโซเชียลมีเดียของตัวเอง ก็ไม่อาจแน่ใจได้ว่าคนอื่นจะไม่ได้รูปของลูกเราไป ดังนั้น พ่อแม่จะต้องคิดพิจารณาให้ดี ว่ารูปนี้จะเกิดโทษกับลูกในอนาคตหรือไม่ เช่น การโพสต์รูปของลูกที่อาจส่งผลให้ลูกอับอายในอนาคต หรือ คนอื่นนำรูปลูกเราไปโพสต์ต่อ ด้วยข้อความที่เป็นเท็จ และไม่เหมาะสม เป็นต้น

ชื่อเรื่อง ทำความเข้าใจร่วมกัน โปสต์รูปลูกกลิ้งโซเซียลแคปชั่นจึง ‘ปลอดภัย’ ไม่ทำร้ายเด็ก
ที่มาของข้อมูล : เว็บไซต์ <https://thepotential.org/2018/05/22/sharenting/>
สืบค้นวันที่ 22 พฤษภาคม 2561

แนวทางในการแชร์ภาพลูกหลานหรือเด็กๆ ในโซเซียลมีเดีย

การดำเนินการในการปกป้องเด็กและโพสต์ภาพ/คลิปโดยไม่ให้กลายเป็นปัญหาการละเมิดสิทธิเด็ก
ได้แก่

* เพิ่มความเห็นอกเห็นใจ เอาใจใส่ เอาใจเขามาใส่ใจเราก่อนที่จะโพสต์ภาพ/คลิปเด็ก อย่าคิดว่า
แค่ซ้ำๆ เพราะเด็กอาจจะไม่ซ้ำ ไม่ตลก หรืออาย ก็ไม่ควรนำไปเผยแพร่ ส่งต่อ หรือโพสต์ลงโซเซียล มีเดีย

* อย่าโพสต์คลิปและภาพเด็กลงโซเซียลมีเดียอยู่ตลอดเวลา เพราะเด็กจะขาดความเป็นส่วนตัวและ
มีฉพาะสามารถเข้าถึงตัวได้

* พ่อแม่ควรทำหน้าที่พ่อแม่ ไม่ใช่เป็นสื่อถ่ายคลิปเวลาที่เด็กร้องไห้และต้องการคนปลอบใจ

* หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการกำกับดูแลควรมีมาตรการในการดูแลที่จริงจัง เช่น กสทช. หน่วยงาน
ภาครัฐที่กำกับดูแลวิชาชีพอันเกี่ยวข้องกับสิทธิเด็ก เช่น ครู หรือเจ้าหน้าที่สถานสงเคราะห์

* สื่อและประชาชนควรร่วมกันรณรงค์ ห้ามปราม และให้ความรู้ในเรื่องการเผยแพร่ภาพ/คลิปที่
ไม่ละเมิดสิทธิเด็ก เพื่อเปลี่ยนแปลงความคิดและพฤติกรรมของคนในสังคม ให้มีความยั้งคิดและซังใจถึง
ผลกระทบที่ตามมามากขึ้น โดยเฉพาะสื่อก็ไม่ควรเป็นตัวอย่างในการสร้างความคุ่นชินในการเผยแพร่ภาพ/
คลิปเด็กในรูปแบบที่เป็นการละเมิดเด็กด้วยเช่นเดียวกัน

* กฎหมายของประเทศไทยในเรื่องการปกป้องคุ้มครองเด็กนั้นมีความเข้มแข็งไม่แพ้ประเทศอื่นๆ
แต่ขึ้นอยู่กับจะนำมาใช้อย่างไรให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อเด็กและสร้างแนวคิดที่ดีต่อสังคมต่อไป
ที่มา:

ผู้แต่ง หนังสือพิมพ์โพสต์ทูเดย์

ชื่อเรื่อง สิทธิเด็กในภาพถ่ายและเคลื่อนไหว

ที่มาของข้อมูล : เว็บไซต์ http://www.moe.go.th/moe/th/news/detail.php?NewsID=46120&Key=news_research 16 สิงหาคม 2559

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 สิทธิเด็กในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร

กิจกรรมที่ 3 สิทธิมนุษยชนกับโลกออนไลน์ เวลา 1 ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้ / ตัวชี้วัด

ส 2.2 ป.6/5 ติดตามข้อมูลข่าวสาร เหตุการณ์ต่างๆ ในชีวิตประจำวันเลือกรับและใช้ข้อมูล ข่าวสาร ในการเรียนรู้ได้เหมาะสม

จุดประสงค์

เพื่อให้นักเรียนให้รู้และเข้าใจเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลต่างๆ บนอินเทอร์เน็ตภายใต้หลักสิทธิมนุษยชน

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

1. ครูให้นักเรียนยกตัวอย่างการกระทำของตนเองหรือผู้อื่นที่เคยละเมิดสิทธิมนุษยชนต่อผู้อื่นบนโลกออนไลน์ เช่น
 - 1.1 โพสต์ข้อความไม่เหมาะสมลงสื่อออนไลน์
 - 1.2 แชร์ข้อมูลเกี่ยวกับดารามีก็ก
 - 1.3 ทะเลาะกับเพื่อนเพราะเรื่องในเฟซบุ๊ก
 - 1.4 โพสต์รูปภาพเพื่อนตลกๆ
 - 1.5 โพสต์รูปโป๊ เปิดเผยร่างกายมากเกินไปลงเฟซบุ๊ก
2. ครูและนักเรียนร่วมกันวิเคราะห์การกระทำจากตัวอย่างข้อ 1 นั้นเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนของผู้อื่น ครูอธิบายหลักสิทธิมนุษยชน กับการใช้งานต่างๆ บนโลกออนไลน์
3. ครูให้นักเรียนดูคลิปวิดีโอ เกี่ยวกับ พ.ร.บ.คอมพิวเตอร์ ฉบับปรับปรุงแก้ไข พ.ศ. 2560 และให้ช่วยกันสรุปสาระสำคัญ
 4. นักเรียนทำใบกิจกรรมที่ 3.1 เรื่อง สิทธิมนุษยชนกับโลกออนไลน์
 5. นักเรียนและครูร่วมกันเฉลยใบกิจกรรมที่ 3.1 พร้อมอธิบายเหตุผลประกอบ
 6. นักเรียนและครูร่วมกันสรุปความรู้เกี่ยวกับแนวทางการเปิดเผยข้อมูลต่างๆ บนอินเทอร์เน็ตอย่างเหมาะสมตามหลักสิทธิมนุษยชน

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. เอกสารสำหรับครู แผนภาพเรื่อง โทษทางกฎหมายของ พ.ร.บ. คอมพิวเตอร์ 2560
2. ใบกิจกรรมที่ 3.1 เรื่อง สิทธิมนุษยชนกับโลกออนไลน์

การวัดและการประเมินผล

1. สังเกตพฤติกรรมการร่วมกิจกรรมในชั้นเรียน
2. ประเมินผลงานจากใบกิจกรรม ที่ 3.1

ข้อเสนอแนะ

1. ครูสามารถจัดกิจกรรมอื่นๆ ต่อไปนี้ เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้เพิ่มขึ้น
2. ให้นักเรียนทำแผ่นพับนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนกับโลกออนไลน์
3. จัดทำป้ายนิเทศกิจกรรมเนื้อหาเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนกับโลกออนไลน์

อภิธานศัพท์

เสรีภาพการแสดงออก (Freedom of Expression) หมายถึง สิทธิที่เราสามารถที่จะแสดงออกหรือสื่อสารความรู้สึกนึกคิดหรือความเห็น ทั้งด้วยการพูด การแสดงท่าทาง หรือการสื่อสารด้วยตัวหนังสือ ไม่ว่าจะบนหน้ากระดาษหรือในโลกออนไลน์ ตลอดจนในรูปแบบอื่นๆ เช่น เสียงเพลง ภาพถ่าย ภาพกราฟิก หรือภาพเคลื่อนไหว ฯลฯ

ใบกิจกรรมที่ 3.1

เรื่อง สิทธิมนุษยชนกับโลกออนไลน์

คำชี้แจง ให้นักเรียนติดภาพและวิเคราะห์เกี่ยวกับการละเมิดสิทธิมนุษยชนบนโลกออนไลน์วิเคราะห์ภาพแล้วตอบคำถาม

1. ภาพเกี่ยวกับอะไร

.....
.....
.....

2. เป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างไร อธิบายเหตุผล

.....
.....
.....

3. มีผลกระทบต่อบุคคล หรือสังคมส่วนรวมอย่างไร อธิบายเหตุผล

.....
.....
.....
.....

ความรู้สำหรับครู

แผนภาพ เรื่อง โทษทางกฎหมายของ พ.ร.บ. คอมพิวเตอร์ 2560

13 ข้อต้องรู้

พ.ร.บ.คอมพิวเตอร์ฉบับใหม่บังคับใช้แล้ว

ส่ง Email ขยายของ
ถือเป็นแบบ ประ
200,000 บาท

การฝากร้านใน
Facebook IG ถือเป็นสแปม
ประ 200,000 บาท

การโพสต์คำ
ว่าผู้อื่น
ผิดกฎหมายอาญาอยู่แล้ว ไม่
ข้อมูลจริง หรือถูกตัดต่อ ฟูม
กสาวหา เอาผิดผู้โพสต์ได้ โทษ
จำคุกไม่เกิน 3 ปี ประไม่เกิน
200,000 บาท

การให้ข้อมูลเกี่ยวกับ
ผู้เสียชีวิต
ต้องไม่ทำให้เกิดความเสียหาย
ชื่อเสียง หรือถูกดูหมิ่น เกียรติยศ
ญาติสามารถฟ้องร้องได้ตามกฎหมาย

แอตมินเพจ
ที่เปิดให้มีการแสดง
ความเห็น เมื่อพบ
ข้อความที่ผิด พ.ร.บ.ฯ
เมื่อลบออกจากพื้นที่ตน
ดูแล จะถือเป็นผู้พิมพ์ผิด

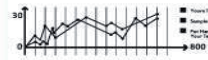
การโพสต์เกี่ยวกับเด็ก
เยาวชน ต้องปิดบังใบหน้า
เยาวชน เมื่อเป็นการเชิญ
ชวน อย่างใดก็ตาม

ไม่ทำการละเมิด
ลิขสิทธิ์ผู้อื่น
ไม่ว่าข้อความ เพลง
รูปภาพ หรือวิดีโอ

ไม่โพสต์สิ่งลาม
กอนาจาร
ที่ทำให้เกิดการเผยแพร่
สู่ประชาชนได้

กด Like
ได้ไม่ผิด พ.ร.บ.ฯ ยกเว้น
การกดไลค์ข้อมูลที่มีฐาน
ความผิด และมีผลกระทบต่อสังคม
และความมั่นคงโดยเมื่อได้ส่วน
แล้วมีเจตนาไม่เอาถ่าน

กด Share
ถือเป็นการเผยแพร่
หากข้อมูลแชร์ไม่
พผลกระทบต่อสังคม
เศรษฐกิจ ความมั่นคง
หรือละเมิดสิทธิส่วนบุคคล
ไม่มีความผิด

ส่ง SMS โฆษณา
โดยไม่ได้รับความยินยอม ถือว่า
สามารถปฏิเสธข้อมูลนี้ได้ ไม่
เช่นนั้นถือเป็นการ
ประ 200,000 บาท

ส่งรูปภาพหรือ
ข้อมูลของผู้อื่น
เช่น ล้วงสวอช อยพร ไม่ผิด
ถ้าไม่เอาภาพไปใช้ในเชิงพาณิชย์
หารายได้

พบข้อมูลผิดกฎหมาย

อยู่ในระบบคอมพิวเตอร์ของเรา แต่ไม่ใช่สิ่งที่เจ้าของคอมพิวเตอร์
กระทำเอง สามารถแจ้งไปกองหน่วยงานที่รับผิดชอบได้ หากแจ้ง
แล้วลบข้อมูลออกเจ้าของก็จะไม่มีความผิดตามกฎหมาย เช่น
ความเห็นในเว็บไซต์ต่างๆ รวมไปถึงเพจฟีด ก็เห็นแสดงความคิดเห็น
หากพบว่าการแสดงความเห็นผิดกฎหมาย เมื่อแจ้งไปที่หน่วยงานที่
รับผิดชอบเพื่อลบได้ทันทีเจ้าของระบบเว็บไซต์จะไม่มีความผิด

ที่มา : MQRonline

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 สิทธิเด็กในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร

กิจกรรมที่ 4 เพศศึกษาในวัยเรียน เวลา 1 ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้ / ตัวชี้วัด

ส 2.2 ป.6/5 ติดตามข้อมูลข่าวสาร เหตุการณ์ต่างๆ ในชีวิตประจำวันเลือกรับและใช้ข้อมูล ข่าวสาร ในการเรียนรู้ได้เหมาะสม

จุดประสงค์ เพื่อให้นักเรียน

1. รู้จักวิเคราะห์ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเพศศึกษาในวัยเรียน
2. เห็นความสำคัญและปฏิบัติตนกับเพศตรงข้ามอย่างเหมาะสม
3. รู้วิธีปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมในการปกป้องคุ้มครองตนเองและผู้อื่นไม่ให้ถูกละเมิดสิทธิทางเพศ

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

1. ครูเปิดคลิปวิดีโอ เกี่ยวกับ เพศศึกษา เพศน่ารู้ ให้นักเรียนชม และแจ้งให้นักเรียนช่วยกัน แสดงความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนความรู้ที่นักเรียนได้รับจากประสบการณ์ ดังนี้

- 1.1 เพศศึกษา คืออะไร
- 1.2 นักเรียนรู้อะไรเกี่ยวกับการพูดคุยเรื่องเพศศึกษา
- 1.3 ถ้านักเรียนมีอาการทางเพศ เราควรมีวิธีการอย่างไร

2. ครูให้นักเรียนช่วยกันทบทวนเกี่ยวกับหลักสิทธิเด็ก พร้อมยกตัวอย่างประกอบ ดังนี้

- 2.1 สิทธิที่จะมีชีวิตอยู่
- 2.2 สิทธิที่จะได้รับการปกป้อง
- 2.3 สิทธิที่จะได้รับการพัฒนา
- 2.4 สิทธิที่จะมีส่วนร่วม

3. ครูอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับสิทธิในการได้รับการปกป้องคุ้มครองจากการถูกเอารัดเอาเปรียบทางเพศ การใช้แรงงานที่อาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพหรือพัฒนาการของร่างกาย สมอง จิตใจ ศีลธรรม และสังคมของเด็กจากการถูกรังแกหรือถูกล่วงโทษ หรือการกระทำในลักษณะที่โหดร้าย ตลอดจนการปกป้องคุ้มครองเด็กที่มีชีวิตอยู่ในภาวะยากลำบาก เช่น เด็กพิการ เด็กผู้ลี้ภัย เด็กกำพร้า

4. ครูชี้แนะว่า ในปัจจุบันมีปัญหาการละเมิดสิทธิเด็กเกี่ยวกับทางเพศ นักเรียนจึงควรรู้จักรับข้อมูลข่าวสารต่างๆ เกี่ยวกับเรื่องเพศศึกษา การป้องกันตนเองจากการถูกละเมิดทางเพศในรูปแบบต่างๆ
5. นักเรียนเข้ากลุ่มให้มีสมาชิกกลุ่มละ 4-5 คน ร่วมกันทำใบกิจกรรมที่ 4.1 เรื่อง เลือกทางไหนดี
6. ตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน ครูชี้แนะเพิ่มเติม
7. นักเรียนแต่ละคนทำใบกิจกรรมที่ 4.2 เรื่อง วิเคราะห์พฤติกรรม
8. ครูและนักเรียนร่วมกันเฉลยใบกิจกรรม พร้อมอธิบายเหตุผลประกอบ
9. นักเรียนและครูร่วมกันสรุปผลดีจากการรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเพศศึกษา และแนวทางปฏิบัติตนอย่างเหมาะสม เพื่อเป็นการปกป้องคุ้มครองตนเองและผู้อื่น

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. สื่อมัลติมีเดียเผยแพร่สาธารณะ ของ คลินิกวัยรุ่น โรงพยาบาลรามาริบัติ
2. เอกสารสำหรับครู เรื่อง เพศน่ารู้
3. ใบกิจกรรมที่ 4.1 เรื่อง เลือกทางไหนดี
4. ใบกิจกรรมที่ 4.2 เรื่อง วิเคราะห์พฤติกรรม

การวัดและการประเมินผล

1. การสังเกต จากการประเมินพฤติกรรมความร่วมมือกิจกรรมในชั้นเรียน
2. การประเมินผลงาน ประเมินผลงานจากใบกิจกรรม ที่ 4.1 – 4.2

กิจกรรมเสนอแนะ

ครูสามารถจัดกิจกรรมอื่น ๆ ต่อไปนี้ เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตนต่อเพศตรงข้าม และเพศทางเลือก ดังนี้

- 1.1 จัดทำหนังสือเล่มเล็กเรื่องการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายของเด็กชายและเด็กหญิง หรือ การแสดงออกทางเพศที่เหมาะสม
- 1.2 จัดทำบอร์ดกิจกรรมเนื้อหาเกี่ยวกับเพศศึกษาในวัยเรียน
- 1.3 จัดทำกิจกรรมกลุ่มเสนอความคิดเห็นให้นักเรียนเขียนคำถามเกี่ยวกับเพศศึกษา โดยนักเรียนไม่ต้องระบุชื่อ และครูนำมาเรียบเรียงอธิบายในชั้นเรียนให้เหมาะสม

ใบกิจกรรมที่ 4.1 เรื่อง เลือกทางไหนดี

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านกรณีศึกษาแล้วช่วยหาทางเลือกให้กับเกด 3 ทางเลือก

จะเลือกทางไหนดี

เกดกับสอง อายุ 13 ปี ทั้งคู่เป็นแฟนกัน วันหนึ่งทั้งสองไปดูภาพยนตร์ด้วยกัน ณ โรงภาพยนตร์แห่งหนึ่งในห้างสรรพสินค้า สองพยายามจับมือ ลูบแขน และขบไหล่เกด บางครั้งก็ถือโอกาสหอมแก้ม และเมื่อภาพยนตร์จบ ทั้งสองก็เดินทางกลับ โดยสองขอไปส่งเกดเมื่อไปส่งเธอที่บ้าน พบว่าที่บ้านเกดไม่มีใครอยู่ สองพยายามที่จะขอเข้าไปในบ้าน.....

ทางเลือกที่ 1

.....

ผลบวก.....

ผลลบ.....

ทางเลือกที่ 2

.....

ผลบวก.....

ผลลบ.....

ทางเลือกที่ 3

.....

ผลบวก.....

ผลลบ.....

ใบกิจกรรมที่ 4.2 เรื่อง วิเคราะห์พฤติกรรม

คำอธิบาย ให้นักเรียนเขียน ✓ หน้าข้อความที่เป็นพฤติกรรมที่เหมาะสมและเขียน เหตุผลประกอบ และทำเครื่องหมาย ✗ หน้าข้อความที่เป็น พฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมกับการปฏิบัติต่อเพศตรงข้าม และเขียนเหตุผลประกอบ

.....1. ถ้าเป็นผู้หญิงไม่ควรอยู่ตามลำพังกับเพศชายสองต่อสองในที่ลับตาคน

เหตุผล.....

.....2. แสดงบทบาททางเพศของชายและหญิงที่เหมาะสม เช่น ผู้ชายต้องเป็นสุภาพบุรุษ ผู้หญิง ต้องรู้จักรัก นวลสงวนตัว

เหตุผล.....

.....3. การมีความเสมอภาคทางเพศ เช่น การเลือกคบเพื่อนชายและเพื่อนหญิง การมีสิทธิในการ แสดงความคิดเห็น เป็นต้น

เหตุผล.....

.....4. พุดล้อเลียนจุดด้อยของเพศตรงข้ามให้รู้สึกอับอาย เช่น ล้อเลียนเพื่อนผู้หญิงที่มีหน้าอกใหญ่

เหตุผล.....

.....5. มีเพศสัมพันธ์เมื่อถึงวัยที่สมควร คือ เมื่อแต่งงานกันแล้วอย่างถูกต้องตามประเพณีหรือกฎหมาย

เหตุผล.....

.....6. ใช้วาจาที่สุภาพเหมาะสมให้สมกับเป็นกุลสตรี ไม่พูดหยาบคาย ส่งเสียงดัง แม้จะมีความสนิทสนมกับฝ่ายชายมากก็ตาม

เหตุผล.....

.....7. เป็นผู้หญิงควรฝึกจิตใจให้มั่นคง และไม่หวั่นไหวต่อคำพูดยั่วยุอารมณ์ได้ง่าย

เหตุผล.....

.....8. การถูกเนื้อต้องตัวกันเป็นเรื่องธรรมดา สมัยใหม่ ไม่ต้องคิดมาก

เหตุผล.....

.....9. เมื่อมีปัญหาหรืออุปสรรคเกี่ยวกับเรื่องเพศ ควรปรึกษาผู้ใหญ่ที่ไว้ใจได้หรือมีประสบการณ์ เพื่อจะได้แก้ปัญหาต่าง ๆ ได้ดี

เหตุผล.....

.....10 เพศชายเป็นเพศที่แข็งแรงกว่าควรปกป้องฝ่ายหญิง และช่วยเหลือฝ่ายหญิงเท่าที่ตัวเองจะทำได้

เหตุผล.....

ภาคผนวก

รายชื่อคณะทำงานจัดทำคู่มือการจัดการเรียนรู้ลิทธิมนุษยชนศึกษา

1. ระดับปฐมวัย

อ.สุคนธ์ สิ้นพานนท์	ที่ปรึกษา
อ.จินตนา วีรเกียรติสุนทร	ที่ปรึกษา
1.1 นางสาวอริสา โสคำภา	โรงเรียนวัดใหม่ผดุงเขต (หัวหน้าคณะทำงาน)
1.2 นางสาวกุสุมา นนทะนำ	โรงเรียนประชาอุปถัมภ์
1.3 นางสาวธมลวรรณ เศรษฐหิรัญกุล	โรงเรียนวัดใหม่ผดุงเขต
1.4 นางสาวอโนทัย แจ่มในจิตต์	โรงเรียนโฆสิตสโมสร
1.5 นางสาวอารี ตีรณปัญญา	คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2. ระดับประถมศึกษาตอนต้น

อ.วรัญญ์วรรณ อูราสุข	ที่ปรึกษา
2.1 นางสาวไพรพร วงศ์งามใส	โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา (ฝ่ายประถม) (หัวหน้าคณะทำงาน)
2.2 นางกัญรดา ศิริบรรจง	โรงเรียนวัดกลางเกร็ด
2.3 นายธาวิต ฌ นคร	โรงเรียนบ้านบางกะปิ (ฝ่ายประถม)
2.4 นางสาวพิมพ์ไพ จิวแพ	โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา (ฝ่ายประถม)
2.5 นายภีมวิษญ์ สีแก้ว	โรงเรียนวัดประยูรวงศาวาส
2.6 นายสุพจน์ รักร่วม	โรงเรียนโฆสิตสโมสร

3. ระดับประถมศึกษาตอนปลาย

อ.สุคนธ์ ลินธพานนท์

ที่ปรึกษา

อ.จินตนา วีรเกียรติสุนทร

ที่ปรึกษา

3.1 นางสาวมูทิตา คงสมปราษฎ์

โรงเรียนวัดชำผักแพว (หัวหน้าคณะทำงาน)

3.2 นายบุญช่วย ลือโสภา

โรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย (ฝ่ายประถม)

3.3 นางสาวพัชรา จำรัสบรรณ

โรงเรียนวัดโพธิ์ฟ้า

3.4 นางสุภัชชา จันทร์สว่าง

โรงเรียนวัดโพธิ์ฟ้า

3.5 นายอภิวัฒน์ ทวีเปล่ง

โรงเรียนอนุบาลสระบุรี

4. ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

อ.เฉลิมชัย พันธุ์เลิศ

ที่ปรึกษา

4.1 นายณัฐเมธีร์ ดุลคนิต

ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 1 (หัวหน้าคณะทำงาน)

4.2 นายชัยวัฒน์ สมเกียรติประยูร

โรงเรียนพระโขนงพิทยาลัย สพม.2

4.3 นางสาวธัญญา ต่อชีพ

โรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย สพม.1

4.4 นายร่มเกล้า ช้างน้อย

โรงเรียนมัธยมวัดดุสิตาราม สพม.1

4.5 นายวุฒิชัย พันธุ์ทรัพย์

โรงเรียนธัญญบุรี สพม.4

4.6 นายสถาพร ขอเพียรกลาง

โรงเรียนมัธยมวัดดุสิตาราม สพม.1

4.7 นายอรรถพล ประภาสโนบล

โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ
ปทุมธานี สพม.4

5. ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

อ.เฉลิมชัย พันธุ์เลิศ

5.1 นายณัฐเมธีร์ ดุลคนิต

5.2 นายณัฐชฎิล มาอินแก้ว

5.3 นายปราศรัย เจตสันต์

5.4 นายพรพรรษ อัมพรพฤติ

5.5 นายภาคินนท์ แก้วประภาค

5.6 นายเอกภพ พรหมสุทธิรักษ์

ที่ปรึกษา

ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 1 (หัวหน้าคณะทำงาน)

โรงเรียนสามเสนวิทยาลัย สพม.1

โรงเรียนบางปะกอกวิทยาคม สพม.1

โรงเรียนวัดนवलนรดิศ สพม.1

โรงเรียนสามเสนวิทยาลัย สพม.1

โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย นนทบุรี สพม.

1. รายชื่อคณะที่ปรึกษาการจัดทำคู่มือการจัดการเรียนรู้สิทธิมนุษยชนศึกษา

1.1 นางประกายรัตน์ ต้นธีรวงศ์	กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติและ
ประธานคณะทำงานด้านส่งเสริมการเคารพสิทธิมนุษยชน
1.2 นางสาวสุธาดา เมฆรุ่งเรืองกุล	ผู้อำนวยการประจำคณะกรรมการสิทธิ
มนุษยชนแห่งชาติ
1.3 นางสุนันท์ สิ้นธพานนท์	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านสิทธิมนุษยชนศึกษา
1.4 นายเฉลิมชัย พันธุ์เลิศ	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านสิทธิมนุษยชนศึกษา
1.5 นางสาวนภารัตน์ วรรณรัตนสูตร	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านสิทธิมนุษยชนศึกษา
1.6 นางสาวพิมพ์รภัช ดุษฎีอิสริยกุล	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการสื่อสารสาธารณะ
1.7 นางจินตนา วีรเกียรติสุนทร	ข้าราชการบำนาญ ระดับ 8
1.8 นางวิธนียวรรณ อูราสุข	ข้าราชการบำนาญ ระดับ 8
1.9 นางสาวพรสวรรค์ ผลิตาภรณ์	ผู้ช่วยโครงการมูลนิธิพีริตรีช เนามัน ประเทศไทย

“ในสถานที่เล็ก ๆ ใกล้เคียงบ้าน เล็กและใกล้มากจนไม่สามารถมองเห็นได้ในแผนที่โลก สถานที่เล็ก ๆ แห่งนั้น เป็นโลกของปัจเจกบุคคล เป็นละแวกบ้าน ที่บุคคลอยู่อาศัย เป็นโรงเรียน หรือวิทยาลัยที่บุคคลได้เข้าเรียน เป็นโรงงาน ไร่นา หรือสำนักงานที่บุคคลทำงาน สถานที่เหล่านี้เป็นที่ซึ่งบุรุษ สตรี และ เด็กทุกคน ต่างมองหาความยุติธรรมที่เท่าเทียมกัน โอกาสที่เท่าเทียมกัน คักดิ์ศรีที่เท่าเทียมกัน โดยปราศจากการแบ่งแยก ถ้าสิทธิเหล่านี้ไม่มีความหมายอยู่ ณ สถานที่นั้น ๆ สิทธิเหล่านี้ก็จะมีคามหมายเพียงน้อยนิด ในทุกแห่ง ถ้าพลเมืองไม่ช่วยกันยืนหยัดปกป้องสิทธิเหล่านี้ให้อยู่ใกล้บ้าน ก็เปล่าประโยชน์ที่จะให้เกิดความก้าวหน้าในโลกที่กว้างใหญ่ขึ้น”

นางเอลิเนอร์ รูสเวลท์
ภริยาอดีตประธานาธิบดีแฟรงคลิน ดี รูสเวลท์
ของสหรัฐอเมริกา